

NOVI GLAS

CENA 1 EVRO

www.noviglas.it

Uvodnik

Andrej Bratuž

Svoboda in delo

Pomlad prinaša s seboj vrsto lepih in pomembnih praznikov. Za Veliko nočjo, največjim krščanskim praznikom, prihajajo drugi. Verskemu sledijo družbenopolitična praznovanja. Tako pri nas zlasti praznik osvoboditve 25. april, temu pa sledi 1. maj, praznik dela. Zato bomo tema dvema posvetili krajše razmišljanje.

Letos se v Italiji spominjamo 62-letnice osvoboditve. 25. aprila 1945 je namreč prišlo do vstaje in s tem do padca fašizma, ki je dobrih dvajset let pestil Italijo in pomenil eno najtemnejših zgodovinskih obdobij v tej državi in v Evropi. V tesni povezavi s Hitlerjevo Nemčijo je bil Mussolinijev režim sokriv druge svetovne vojne, v notranji politiki pa je bil vzpostavljen totalitarni režim. Tega smo na svoji koži občutili zlasti primorski Slovenci. S svojim trdim in krutim preganjanjem nas je črna diktatura hotela dobesedno uničiti, kar pa ji, hvala Bogu, ni uspelo. Čeprav nam je prepovedala rabo materinega jezika, ukinila naše šole in tisk, se Slovenci nismo vdali. Zato se danes hvaležno spominjamo vseh žrtev preganjanja, ubojev, ječ in taborišč. Šele po padcu fašizma smo lahko upali na boljšo bodočnost.

Slovenski narod se je tudi v matični domovini odločno uprll okupatorju, zato se danes tudi mlada slovenska država v teh dneh spominja vstaje in končne zmage.

V širšem evropskem oz. svetovnem okviru so k vsemu temu prispevale zavezniške sile, zlasti Velika Britanija in ZDA, na vzhodu pa tudi Sovjetska zveza.

Slovenci v Italiji smo v novi demokratični republiki že od vsega začetka zahtevali spoštovanje in zakonsko zaščito manjšine. Leta 1961 smo dosegli zakon za slovenske šole, ki je bil sploh prvi državni zakon za Slovence. Šele leta 2001 smo dobili zaščitni zakon (št. 38), ki ga pa Berlusconijsva desnorsredinska vlada ni hotela izvajati. Šele z nastopom Prodijsve leve sredine je nastopil čas za njegovo vsaj postopno izvajanje, kar pričakujemo zlasti po umestitvi novega paritetnega odbora.

Praznik 1. maja je poln simbolnega pomena. To je namreč praznik dela, ki se praznuje skoraj po vsem svetu. Človeku je usojeno, da dela in si v potu svojega obraza služi vsakdanji kruh. Zato se lahko pri tem najprej zamislimo ob delu samem. To je lahko umsko ali ročno, oboje enako pomembno in potrebno. Delavec v tovarni, kmet na svoji kmetiji, uradnik v javni ali zasebni službi, učitelj in profesor na šoli - ti in še mnogi drugi poklici so ključnega pomena za dobrobit človeške družbe. Od sužnja in tlačana do svobodnjaka - to so glavne etape in stopnje na družbeni lestvici.

Delo in delovna razmerja so najprej zaznamovala liberalni kapitalizem in socialistični kolektivism. Prvi je v glavnem ustvaril kapitalizem, drugi pa je delo in delavca mitiziral in zagovarjal strogi kolektivism oz. skupno lastnino. Oba sistema sta diametralno nasprotna. Krščanstvo je tu prineslo veliko novega. Ob koncu 19. stol. je papež Leon XIII. s svojo encikliko *Rerum novarum* prvi podal socialni nauk Cerkve in tako odvzel monopol marksizmu. Sledile so socialne enciklike naslednjih papežev, od *Quadragesimo anno* Pija XI. do *Populorum progressio* Pavla VI. ali še kasneje *Laborem exercens* in drugih Janeza Pavla II.

Danes je še posebej v ospredju krščanskega socialnega nauka t.i. solidarizem, ki poudarja potrebo povezave in sodelovanja med sloji. O tej problematiki sta veliko pisala vodilna slovenska filozofa Aleš Ušeničnik in France Verber.

Gornje misli naj bodo naš prispevek k praznovanju 25. aprila in 1. maja.

Z leve: g. Sergio Ambrosi, Vittorio Brancati, g. Aleš Rupnik, Mirko Brulc, "duša" združenja Franco Miccoli in Dragan Valencič

Foto JMP

Za dosego naših pravic SSk se bo obrnila na evropske forume

Stranka Slovenske skupnosti je vedno bolj pesimistična glede možnosti, da se bo v okviru italijanske države doseglo izvajanje pravic slovenske narodne skupnosti v Italiji, v prvi vrsti zaščitnega zakona št. 38 iz leta 2001, zato se bo po vsej verjetnosti obrnila na evropske forume. K tej odločitvi se SSK vedno bolj nagiba zaradi številnih negativnih izkušenj tako na ravni Slovencev ne-naklonjenih krajevnih uprav na Tržaškem (zlasti Občine Trst), kot tudi, žal, tudi na državni ravni, s strani levosredinske italijanske vlade, ki bi morala vsaj teoretično biti bolj naklonjena manjšinam. To je v svojem bistvu sporočilo tiskovne konference, ki jo je tržaško pokrajinsko tajništvo SSK priredilo na začetku prejšnjega tedna na predvečer praznika osvoboditve.

Tržaška občinska uprava oz. desnosredinska večina, ki jo vodi, se je ravno v zadnjih časih proslavila z vrsto izpadov, ki kažejo na njeno že kronično nepremostljivo nasprotovanje, rekli bi celo sovražstvo do slovenske narodne skupnosti ter do protifašističnih vrednot. Tako je mnenje slovenske stranke, katere predstavniki so na omenjeni tiskovni konferenci postregli novinarjem z več primeri: tako so npr. v svetoivanskem rajonskem svetu izglasovali resolucijo Nacionalnega zavezništva, po kateri so dvojezični dokumenti nesprejemljivi, v škedenjskem rajonskem svetu

pa so se nekateri svetniki desne sredine na neverjeten način spravili nad resolucijo predstavnika SSK Sergija Petarosa. Dogodek si zasluži, da se mu posveti nekoliko več prostora kot sicer. Petaros je pred časom predložil resolucijo, v kateri zahteva, naj bo prevoz otrok Osnovne šole Marice Gregorič Stepančič od Sv. Ane s šolskim avtobusom še naprej brezplačen, tako kot je bilo doslej. To spričo dejstva, da se morajo otroci šole pri Sv. Ani zaradi namerno podtaknjene požara, ki je leta 2001 poškodoval šolsko stavbo, voziti včasne prostore v Škedenj in Ul. Donadoni. Navsezadnje je brezplačni prevoz dokler ne bo šola popravljena svojčas zagotovil sam tržaški župan Roberto Dipiazza. A na seji rajonskega sveta, ki je potekala pred dobrima dvema tednoma, so nekateri predstavniki desne sredine prišli na dan z neverjetnimi stališči: Petaros je moral poslušati npr. trditve, da so Slovenci svojčas izgnali italijanske učence iz poslopja pri Sv. Ani, dalje da naj si zapomni, da je tu Italija, in še, da so Slovenci bogati, zato naj plačajo šolabus. Dokaz nasprotovanja Slovencev je po mnenju SSK tudi namera, da se na Krasu zgradi romski naselji, o omalovaževanju vrednot protifašizma in odporništvu pa pričča zabavišče oz. cirkus, ki je našel mesto v neposredni bližini Rižarne.

Človek bi pričakoval, da bo vsaj italijanska levosredinska državna vlada potegnila kako pozitivno potezo za manjšino, vendar po mnenju SSK ni tako. Leto dni po nastopu vlade Romana Prodijsa se ni za Slovence v Italiji nič spremenilo, čeprav

bi lahko začeli izvajati marsikatero določilo zaščitnega zakona, kot npr. ustanovitev slovenske sekcije pri tržaškem konservatoriju ali pa priznanje Sindikata slovenske šole, pa ni bilo nič od tega. Dobili smo nov paritetni odbor za vprašanja slovenske manjšine, pri čemer SSK izraža zaskrbljenost, da utegne priti do krčenja območja izvajanja zaščite, ki je bilo pravzaprav že določeno, saj je prejšnji paritetni odbor kar trikrat odobril seznam 32 občin, kjer naj se izvaja zaščita. Besede italijanske ministrice za deželna vprašanja Linde Lanzillotta, ki se je udeležila prve seje paritetnega odbora, po mnenju SSK kažejo na to možnost. Italijanski predsednik Giorgio Napolitano pa je ob zadnjem dnevu spomina na fojbe in eksodus spominsko odlikoval tudi osebe, ki se nahajajo na seznamu možnih vojnih zločincev pri Združenih narodih.

Spričo vseh teh dejstev SSK vedno manj verjame, da bo možno rešiti vprašanje izvajanja naših pravic v mejah italijanske države, zato se bo obrnila na evropske forume. V stik bo zato stopila z italijanskimi in slovenskimi evropskimi poslanci, po njenem mnenju se je tudi Slovenija začela bolj zanimati za nastali položaj. Ob vsem tem stranka ne bo zanemarila političnega dela na krajevni ravni. Tako se napoveduje nova akcija glede strešic za novih deželnih zdravstvenih izkaznicah: SSK zbira pisna dovoljenja njihovih imetnikov, da jih lahko izroči deželnemu ravnateljstvu Agencije za prihodke.

Obvestilo

V soboto, 5. maja, bo v cerkvi v Gabrjah goriški nadškof msgr. Dino De Antoni med mašo ob 18. uri "sprejel" med kandidate za diakonat - pozneje še prezbiterat - bogoslovca g. Mirka Butkoviča iz Tržiča. Pred kratkim je diplomiral iz orgel v Ljubljani, kjer živi in študira v bogoslovnem semenišču. Ob koncu tedna prihaja pripravljat na prejem sv. zakramentov otroke iz Gabrij, z Vrha sv. Mihaela, iz Rupe in s Peči. Priporočamo ga v molitev. Lepo vabljeni!

Pogovor

Aleksander Furlan spregovoril o sebi, Barkovljah, odnosu do jezika in svoji pesniški zbirki

3

Poslanica

Sveti oče Benedikt XVI. objavil poslanico ob 44. svetovnem molitvenem dnevu za duhovne poklice

5

Umrl Ivica Račan

hrvaška

V zagrebški bolnišnici Rebro je prejšnjo nedeljo zgodaj zjutraj za posledicami kratke, a hude bolezni, umrl nekdanji hrvaški premier Ivica Račan, je sporočil urad njegove Socialdemokratske stranke (SDP), poroča hrvaška tiskovna agencija Hina. 63-letni Račan je bil zaradi raka od 24. marca v zagrebški bolnišnici Rebro, potem ko so mu v Münchnu sredi februarja odstranili metastaze v desni rami in mu zaradi primarnega tumorja na sečevodu odstranili levo ledvico, ureter in limfne vozličke. Po Račanovi vrnitvi z operacije raka v Münchnu konec marca, so mu v zagrebškem kliničnem centru odkrili metastaze na možganih, zaradi česar so ga poslali na intenziv-

življenja se je nekdanji hrvaški premier umaknil 31. januarja, ko so zdravniki ugo-

no zdravljenje, v okviru katerega so mu opravili obsevanje z gama žarki, ki naj bi uničilo elemente tumorja. Kasneje je Račan prestal tudi operacijo hematoma na desni rami. Iz politike in javnega

tovili, da ima raka, po poslabšanju zdravja pa je 11. aprila uradno odstopil s čela največje opozicijske SDP. Ob Račanu so bili v njegovih zadnjih trenutkih le njegovi najbližji. Na spletni strani SDP so ob Račanovi smrti zapisali, da je Hrvaška ostala brez človeka, ki je neizpodbitno zaznamoval življenje hrvaških državljanov in zgodovino države, in dodali, da so bili v središču Račanovih političnih ciljev človek, človeška sreča in blagostanje. Na spletni strani SDP so še poudarili, da je Račan eden najzaslužnejših politikov za preoblikovanje Hrvaške v moderno demokracijo, za njeno neodvisnost in krepitev socialnodemokratske miselnosti v državi. Na spletni strani stranke so med drugim še dodali, da je Račan, hrvaški premier od leta 2000 do 2003, v obdobju vodenja hrvaške vlade, Hrvaško odprl svetu in jo povedel na pot evropskih integracij.

STA

Umrl je v 77. letu starosti Kaj je pomenil Jelcin za Rusijo

Svetovni mediji in politiki so veliko pozornost posvetili smrti in pogrebu Borisa Jelcina, ki je v prelomnih devetdesetih letih preteklega stoletja odločilno posegel v proces razpadanja Sovjetske zveze. Kot vemo, je umrl 22. aprila letos. Boris Jelcin se je rodil leta 1931 v Sverdlovsku, danes Ekaterinburgu, na območju Uralov. Svojo politično pot je začel kot partijski sekretar v domačem kraju. Kot navdušenega privrženca "perestrojke" ga je predsednik Gorbačov poklical v Moskvo in mu tu poveril odgovorna mesta. Prišel je tudi v osrednje vodstvo partije in leta 1985 postal partijski sekretar mesta Moskve. Z bojem proti birokraciji si je pridobil veliko priljubljenosti pri navadnih ljudeh, tako da so ga moskovski volivci leta 1987 izvolili v sovjetski kongres ljudskih poslancev, nato pa je napredoval tudi v vrhovni svet. Imel je izreden politični čut, tako da je julija 1990 izstopil iz partije in se dejavno vključil v takratno politično dogajanje, povezano s

Sovjetske zveze, močno zamajal, tako da je moral 25. decembra odstopiti. Takrat se je Jelcin povezal s predsednikoma Belorusije in Ukrajine in dan po odstopu Gorbačova uradno razpustil Sovjetsko zvezo po skoro 70 letih njenega obstoja. Kljub slabemu zdravstvenemu stanju (bolehal je na srcu in prestal več zadevnih operacij) je Jelcin leta 1996 ponovno zmagal na predsedniških volitvah v Rusiji. Komunisti so mu stalno nasprotovali in v dumi (parlamentu) zahtevali njegovo odstavitev, v mednarodnem tisku pa so se proti njemu začele

je v času stalinizma bila porušena in je sam Jelcin leta 1992 odredil njeno obnovo v prejšnjem sijaju. Rusija se je tako prvič po 113 letih od svojega nekdanjega voditelja poslovila s cerkvenim pravoslavnim obredom. Zadnji cerkveni pogreb je imel ruski car Aleksander III. leta 1894. Spominu predsednika Jelcina se je poklonilo več kot 35 tisoč ljudi. Pogrebni slovesnosti so se poleg domačih političnih voditeljev in drugih osebnosti ter družinskih članov in sorodnikov tudi ugledni tuji gostje, med njimi nekdanja ameriška predsednika George Bush starejši in Bill Clinton, nekdanji britanski premier Major, nekdanji poljski predsednik in voditelj Solidarnosti Lech Walesa, nemški predsednik Horst Koehler, Italijo pa je zastopal starosta senatorjev Giulio Andreotti. Kot informacijo naj za konec

Enotna lista

Zakon o tiskanih medijih ne upošteva narodne skupnosti

V torek, 17. aprila, so na seji deželne vlade izdelali nov zakon o pospeševanju t.i. printmedijev (tiskanih medijev). Nov zakon naj bi nadomestil smernice, ki so veljale od leta 1994 naprej. Predvideva pa pospeševanje tiskanih medijev šele, če dokažejo naklado v višini 3% prebivalstva Koroške, torej približno 15.000 naročnikov. Kot je izjavil deželni glavar Haider, tudi v prihodnje ne bo izjem za medije slovenske narodne skupnosti. "Ta novela zakona o pospeševanju tiskanih medijev

je ponoven dokaz za to, da je za koroške politike pojem manjšinska zaščita tujka", kritizira novelo predsednik Enotne liste Vladimir Smrtnik in opozarja v zvezi s tem tudi na Okvirno konvencijo ter Karto za zaščito manjšinskih in regionalnih jezikov Sveta Evrope, ki se jasno opredeljujeta za posebno pospeševanje manjšinskih medijev (princip pozitivne diskriminacije), a jih očitno koroška politika vztrajno ignorira. Jasno je, da časopisi narodne skupnosti, ki so omejeni na dvojezični predel dežele, ne morejo enako-

vredno konkurirati glede naklade s časopisi večine. Če pa zaradi tega izpadejo pri pospeševanju, potem je to jasna diskriminacija narodne skupnosti, ki je tako ne moremo enostavno sprejeti v vednost, meni Smrtnik. EL zato zahteva od deželnih politikov, da v zakon vključijo jasno formulirane izjeme za tiskane medije slovenske narodne skupnosti, in pričakuje, da se bodo spoštovali Evropske konvencije o zaščiti narodnih skupnosti, ki jih je ratificirala tudi Avstrija.

procesom razpadanja Sovjetske zveze. Junija 1991 je bil na predsedniških volitvah izvojen za prvega predsednika obnovljene Rusije oziroma Ruske federacije. Nova državna tvorba ima namreč dvojno ime. Ko so avgusta 1991 konservativci, to se pravi trdi komunisti, organizirali državni udar v Moskvi, je Jelcin uspešno organiziral nastop vojske proti njim in s tem preprečil obnovo sovjetskega sistema. Po avgustovskem državnem udaru se je položaj Gorbačova, predsednika še vedno obstoječe

pojavljati obtožbe o korupciji, ki jih je odločno zavrnil. Avgusta 1999 je Jelcin imenoval nekdanjega ravnatelja tajnih državnih služb Vladimirja Putina za novega ruskega premierja in nato tudi javno podprl njegovo kandidaturu za novega predsednika Rusije (Ruske federacije). V Moskvi so se v sredo, 25. aprila, z državnimi častmi poslovili od Jelcina. Verske pogrebe slovesnosti so namreč potekale v znani moskovski katedrali Kristusa Odršenika, ki

navedemo nekaj okvirnih podatkov o obsežnosti in raznolikosti Rusije - Ruske federacije: sestavlja jo 21 avtonomnih republik, 49 avtonomnih regij, 10 avtonomnih okrožij, 6 avtonomnih ozemelj. Obstaja tudi avtonomna judovska regija Birobidžan, in sicer v jugovzhodnem delu države ob meji s Kitajsko in šteje 218 tisoč prebivalcev. Rusija šteje danes 150 milijonov ljudi in se razteza od Baltika do Daljnega vzhoda.

Alojz Tul

SSk / Četrta deželna komisija

Finančna sredstva imetnikom površin

Deželni svetnik Slovenske skupnosti Mirko Špacapan je v četrti deželni komisiji zahteval, naj se za omejitve

zaradi vključitve ozemlja v mrežo Natura 2000 imetnikom površin zagotovijo ustrezna finančna sredstva.

Slovenski svetnik je kritiziral dejstvo, da Dežela danes širi zaščiteni območja za ptice v izključnem vidiku ornitoloških kriterijev, ne ozira pa se na družbenogospodarski vidik, ki jih omejitve prinašajo prebivalstvu. Odbornik Marsilio je izjavil, da Deželni kmetijski razvojni načrt v svojem poglavju 213 predvideva prispevke kot kompenzacijo za omejitve zaradi vključitve v Natura 2000 in da je njihova višina sorazmerna stopnji omejitve. To pomeni, da je po njegovem mnenju nujno, da Dežela čim prej sporoči Evropski skupnosti točen obseg zaščitnih področij, da bo začela veljati tako tudi možnost za prispevke. Špacapan je oporekal, da bi omejitvenim posegom morali istočasno dodatki ekonomske kompenzacije, sicer ima prebivalstvo samo škodo in nobene koristi. Marsilio pa je menil, da je Dežela že sprejela in poslala v Bruselj svoj kmetijski načrt, ki je torej že sprejet. Lastniki zemljišč se torej lahko že zdaj začnejo pripravljati na prošnje za prispevke, da bodo od zaščitnih ukrepov imeli tudi kompenzacije.

Povejmo na glas

Njeno veličanstvo črna kronika

Ni pojav, ki bi bil nov, za katerega pa se je bati, da smo se nanj bolj ali manj navadili oziroma ga nemara sploh nimamo več za spornega. Gre za t.i. črno kroniko, ki zaseda zelo ugledno, če že ne najuglednejše mesto v osrednjih televizijskih dnevnikih in vdira v naše domove z neprikrito silo tako rekoč vsak dan. Novinarji raznim nesrečam, grozotam in tragedijam očitno posvečajo posebno pozornost ter skupaj z uredniki napravijo vse, da bi tovrstna novica dospela do nas čim bolj naravnost, po možnosti kot udarec, ob katerem naj nam zastane dih. Temu je treba dodati še dejstvo, da se izbor tovrstnih dogodkov pomenljivo spreminja in najbrž prilagaja trenutnim potrebam. Pred časom nas je črna kronika n.pr. obveščala o prometnih nesrečah, pri katerih v noči na nedeljo izgubi življenje toliko mladih, ali pa je slo za smrt cele družine, ki je končala v zmečkani pločevini na cesti. Kasneje so nam podrobno predstavljali okoliščine v zvezi s tragičnim iztekem zaužitja prevelike doze mamil, spet v svetu mladih. Temu so sledili natančni prikazi vojnih grozot ali revščine in lakote v svetu ter vse bolj uničnega okolja, sedaj je teh prikazovanj neprijetno manj, ker vzbujajo preveč nejevolje ali celo občutek krivde. Vse skupaj se je slednjič zaobrnilo v družinske umore in zločine, ko mož ubije ženo, otroke in potem še sebe, ali ko se nekdanji mož ali mlajši možki zneso nad ženo ali partnerko, ki si ga je drznila zapustiti, vse tja do detomora, dokazanega ali ne dokazanega, o če-

mer govori primer Cogne. Vrhunec sedanje črne kronike pa je pedofilija, dandanes nedvomno novica prve vrste, ki daleč presega vse ostale. Črna kronika zagotovo zavzema mesto, ki ji ne pripada, pri čemer se je zanimivo vprašati, kje so razlogi za njen neverjetni vzpon. Televizija je že kar nekaj časa tehnološko toliko usposobljena, da lahko za vsak trenutek katere koli oddaje ugotovi število gledalcev oziroma rast in padec tega števila. Dobro je, kadar je število gledalcev veliko, slabo je seveda v obratnem primeru. Ne glede na vprašljivost tovrstnega merila je torej mogoče ugotoviti, da črna kronika gledalce priteguje in to presenetljivo močno, kar medijsko pomeni, da ji je treba dati več prostora in pomena, zato je pogosto postavljena na sam vrh osrednjih dnevnikov. In že smo pri bistvenem vprašanju: kaj so nam res vseč nesreče, umori, tragedije, pedofilija? Nikakor ne, pač pa sodobni mediji izkoriščajo našo občutljivost in nas zasipavajo s travmatičnimi dejstvi, ki napadalno paralizirajo našo pozornost. Potem ko se slednja določenih dražljajev privadi, je treba poslati na zaslone močnejše stvari in potem še močnejše, brez konca. Zato je jasno, da smo žrtev zlorabe in vse bolj prežeti z razdiralnimi predstavami o svetu. Televizija naj poroča o vsem, kar se je zgodilo, vendar tako, da daje stvarjem ustrezen prostor in mesto, sicer nam bo črna kronika zares zatemnila že tako zamegljeno obzorje.

Janez Povše

Na dnu...

DA BI ZAŠČITILI
NAŠ PARITETNI ODMOR,
SE LAHKO ZMENIMO
TAKO, DA...

POGOVOR Aleksander Furlan

Povsod sem našel dobre ljudi

Hišo Aleksandra Furlana obdaja lepo urejen vrt, na katerem so gredice skrbno posejane z rožami, trtami in sadnim drevjem. Urejenost zunanjsčine se zrcali v notranjščini dvonadstropne bele hiše. Na tem kraju se morje še vidi, pravi naš gostitelj, ko že sedimo pri mizi, v kuhinji. "Murje je vedno uglih in nikoli enako. Če želite dojeti celovitost in veličino morja, ga morate imeti vedno pred sabo, pred nosom. Drugače ne gre. Ljudje, ki prebivajo daleč od morja, tega ne čutijo. Ali ste se kdaj vprašali, zakaj imajo na primer Openci radi kalamare?", sprašuje Šandrin. "Ker nimajo kosti", pojasni. "Barkovljani bomo vedno raje imeli guate, ki imajo izrazitejši okus, čeprav je v njih več koščic. "Ni kaj", sklene Aleksander Furlan, "morje je treba opazovati vsak dan. Globoko sem navezan na ta kraj".

Preden sva začela pogovor, je sogovornik že stal s kozarcema in steklenicama radenske in belelega v roki. "Brez požirka v takih primerih ne gre", in mahne po muci, ki je pri Furlanovih doma, preveč doma.

Svetilnik je res blizu, kajne?

Ja. Nekoč je svetil vse naokrog, dokler se niso začeli prebivalci novih hiš pritoževati, da ne mru'jo spt. Zgodilo se je že v Gorici, ko niso hoteli, da se župnik obeša na zvon prezgodaj. - Ta zadnje ke pride ukazava, se smehlja Šandrin, "kut naša mačka."

Od kod vaša navezanost na Barkovlje?

Če bi se preselil drugam, bi se nikoli ne privadil na novo okolje. Rad imam svoj dom in svoje ljudi, še posebno ljudi. Naši starši in stari starši so nas učili in priporočali, da je najlepše doma.

Oče je bil z Grete, mati Barkovljanka. Bila sta vrtnarja, ali po starem mandrjarja. Pridelovala sta vino in zelenjavo in od tega tudi živela. Na Greti so v 50. letih začeli graditi nove hiše, ki so v kratkem požrle zelenice. Greto sem mimogrede gledal rasti, saj smo se po očetovi smrti preselili v Barkovlje. Bil sem star 14 let. Prišli smo k dedom v to hišo. K njim smo že prej veliko zahajali, dejal bi zato, da smo tedaj navsezadnje prišli domov. Po poroki pa sem se spet preselil na Greto, ko je naša mama umrla, smo se vrnili v Barkovlje.

Kaj se je vaši družini hudega pripetilo leta 1946?

V naših krajih je tedaj bilo veliko komisij držav zmagovalk, ker so se veselele pogajale za mejno črto. Oče je bil na ulici Bonomea blizu Grete, kjer je nastal skandal med policijo (pravilo se jim je čerini, ker so imeli črne obleke in belo čelado) in našimi ljudmi, domačini, ki so se masovno opredelili za Jugoslavijo. Njihov je bil v resnici le način, s katerim so hoteli izpričati svojo narodnost. Italijansko - ameriška nadzorna sila je skušala nemir zadušiti. Očeta se zadnjič spominjam ob mizi pri kosilu.

Tistega dne so ga aretirali in odpeljali na kvesturo, ki je bila tedaj na ul. XXX. Ottobre. Izvedeli smo edinole to, da so ga pretepli. Oče je bil čokan in klen in upal si je marsikaj pove-

dati. Truplo so nam izročili v cerkvi pri sv. Ivanu, ob nekdanji umobolnici.

Kaj pa potem?

Kljub žalostnim izkušnjam sem imel v življenju srečo: povsod sem našel dobre ljudi.

Mati me je poslala za vajenca k mizarju, lastniku delavnice Ludviku Pangosu. Bil je dober mož, vedel je, kako se mora obnašati z mladimi. Učil nas ni le poklica, saj smo pri njem razumeli, kaj je pravzaprav življenje. Tudi njegovi starejši delavci so bili pošteni ljudje. Kaj me je naučil, pravite? Reda, predvsem reda! Če ob koncu delavnika kdo izmed nas ni popravil svoje delovne mize, ga je Pangos naslednjega dne oštel. Njegova je bila izredna šola.

Za mizarja sem delal 15 let. Ko je Pangos prodal delavnico in se izselil v Argentino, sem poklic opravljal v drugih delavnicah, nakar sem se zaposlil kot razkladalec v pristanišču. Tedaj sem bil že poročen in imel otroke. Mlad sem bil in močan. Mehanizacija pristaniških obratov se je takrat komaj pojavljala, ročnega dela je bilo še veliko.

Mizarstvo pa ste gojili vse življenje.

Še danes imam doma majhno delavnico. Kar v tej kuhinji vidite lesenega, sem vse sam izdelal. Nekritično bi si upal trditi, da je mizarstvo najlepši poklic. Kaj je lepšega, kot to, da kos neotesanega lesa preoblikuješ v živo, zaključeno obliko. Če pa imaš poklic rad, so končni izdelki še lepši."

Pred nedavnim je Aleksander Furlan pri Mladiki izdal svojo prvo narečno pesniško zbirko. Ko to omenimo, nam pesnik Šandrin hudomušno in s precejšnjo mero skromnosti odvrne, da "bo tudi zadnja."

"Ko sem se upokojil, sem bil na srečo še mlad", je nadaljeval. "Imel sem petdeset let, ko sem se začel resneje ukvarjati s poezijo, vendar določeni pesniški vzgibi so bili v meni že prej. Tedaj sem pisal pesmi v knjižnem jeziku in jih pošiljal Mladiki. Opazil sem, da uredništvo revije ni maralo mojih 'knjižnih poezij', z zanimanjem pa je spremljalo moje narečne verzje. Med prvimi poezijami, ki jo je Mladika objavila, je bila pesem z naslovom Pozime zvečer. Ta poezija je izšla v neki božični številki revije."

Z vašo pesniško zbirko An popodan dopolnjujete oz. večate mozaik tržaške narečne poezije. Zakaj vas narečne tako prevzema?

Rad imam narečja, še zlasti barkovljansko: navsezadnje je bil to jezik moje matere in Grete, kjer sem odrasčal. Malokdo pozna danes nekdanjo barkovljanščino. Veseli me zato predvsem dejstvo, da bo moja zbirka ostala kot primer živega jezika, ki je danes pri nas padel na raven jezikovnega sredstva, ki služi le posredovanju šal in vicev. S tem ne soglašam: v narečju lahko izpovevam katerokoli čustvo ali misel. Spominjam se deda Nore Jankovičeve, ki je s tem v zvezi trdil, da tujk sploh ne rabimo, ker lahko po svoje vse povemo. Žal pa pri mladih opažam, da raje govorijo slabo slovensščino kot lepo domače narečje.

Ali bi lahko o vas dejali, da

ste pesnik - samouk?

Ko sem bil star 14 let, sem se zaposlil, večerne šole sem obiskoval, da bi se izpopolnil v poklicu. Zato jezika nisem zavestno gojil. Branje pa mi je bilo vedno pri srcu. Še nikoli nisem zvečer zaspal, ne da bi prej

Foto IG

prebral nekaj strani knjige, ki bi sem jo imel na nočni omarici. Veliko sem se tudi naučil od oseb, ki so znale več kot jaz. Med temi junaki bi omenil deda Nore Jankovič, vsem znane barkovljanske pevke, ki še danes pride večkrat k nam na obisk. Riko Pertot oz. Pendra, kot smo mu pravili domači, je rad govoril o svojem življenju; v zamjske časopise je napisal tudi marsikateri zapis.

Enolog Mario Gregorič je bil zame ravno tako pomembna oseba. Večkrat mi je svetoval marsikatero dobro knjigo. Ko sem bil že zaposlen, je bil on še študent in med nama so se razvijali res zanimivi in prisrčni pogovori.

Najvažnejše pa je bilo za mojo osebno rast barkovljansko okolje, ki me je globoko nagovarjalo. Izpostavil bi pomen barkovljanskega društva.

Posebno mesto pa ima v mojih spominih župnik Albert Miklavc. Bil je moj prijatelj. Spominjam se ga kot velikega moža, izredno tankočutne narave. Tudi sam je pesnil in hkrati meni svetoval, kako naj svoje poezije sestavljam. Še danes se spominjam njegovih nasvetov: "Poezija mora imeti miren začetek, naglo mora nato rasti, ob koncu pa je treba ton nižati..." Ljudje so Alberta Miklavca imeli radi, vsakega je znal nagovarjati.

Ali bi si upali med vašimi poezijami izbrati najlepšo? Več je razpoloženskih pesmi, res malo pa ljubezenskih, kajne?

Vse imam rad, tako kot ima mati rada vsakega izmed svojih otrok. Res je, ljubezenskih pesmi je malo, ker sem začel pisati poezije pri petdesetih letih; tedaj je moč velike ljubezni že mimo. Ko je človek star pol stoletja, se ne zaljubi več kot včasih, kot v mladih letih. Ena redkih ljubezenskih poezij v zbirki opisuje ravno spomine na nežno mladostno srečanje med mladeničem in mladenko, ki ob pozni uri mora

domov, a se še naprej oklepa ljubljene.

Vaše poezije zrejo globoko v barkovljanski milje, ko se spomini na nekdanje čase spajajo z današnjim okoljem. Kakšno podobo so imele nekoč Barkovlje, kakšen videz pa imajo danes?

Vedno pravim, da na žigne poznam vse, na cesti vsakega desetega...

Dovolj bo, da navedem zgovoren primer. Ko sem se ženil pri sosedovih, sem po njihvah in mandrjih zlahka prispel na drugo stran hriba, sploh nisem stopil na cesto. Danes so naši

razlog, da si nenapovedano sedel k mizi v hišo ali na dvorišče sosedu in z njim pokramljal.

Če si danes želimo družbe, prižgemo televizijo!

V zamejstvu vas poznamo kot navdušenega pevca, ki ima za seboj veliko izkušnjo v pevskih sestavih. Ali bi lahko zapisali, da je torej ob mizarstvu in poeziji tudi petje vaša velika ljubezen?

Gotovo. Bil sem star štirinajst let, ko sem začel peti. Petje spada h glasbi in glasba je čudovita stvar. Glasba vzbudi v meni strastne občutke: tako prijetno razpoloženje, ki se kaže v smehu, kot žalostne misli, ki se izlivajo v solzah.

Petje je namreč izraz človekovega trenutnega in trajnega razpoloženja. Čudovito je, kaj lahko glasbenik s sedmimi notami vsega ponazori. V mladih letih sem igral tudi na harmoniko. Ko sem se zaposlil, pa sem bil prisiljen spraviti instrument na podstrešje, kjer so ga po vsej verjetnosti 'pojedle' miši...

V katerih zborih ste se preizkušali kot pevec?

Ko sem bil mlajši, sem sočasno sodeloval tudi pri dveh, treh zborih. Pel sem v Barkovljah, dokler je bil še dirigent Milan Pertot. Bil sem tudi pevec zboru Marij Kogoj pri Sv. Ivanu, ki ga je vodila odlična pevovodkinja Nada Žerjalova. Dvajset let sem sodeloval pri zboru Jacobus Gallus, ki ga je vodil prijatelj Ubald Vrabc, katerega sem stal ob strani v zadnjih letih njegovega življenja. Danes sodelujem pri cerkvenem pevskem zboru v Barkovljah in pri združenem zboru ZCPZ, organizaciji, pri kateri sedim v odboru že 15 let.

Kako bi ocenili današnje pevsko gibanje v naših krajih?

Vedno manj je zborov in vedno več je starih pevcev. Danes so mladi glasbeno izobraženi. Zgodi se zato, da imajo večjo izobrazbo kot zborovodja, ki se zaveda, da jih ne more ničesar več naučiti. Zborovodja je namreč oseba, ki mora imeti

večjo glasbeno spretnost kot pevci. Nekoč je bila splošna glasbena kultura na dokaj poljudni ravni: vsak pevec je bil dobrodošel, vsak zborovodja, četudi z majhno glasbeno izobrazbo, je lahko vodil zbor. Pozabiti pa ne smemo, da smo danes veliko bolj leni kot včasih in večkrat se nam ne ljubi iti na vaje. Pevske vaje pa so neobhodno potrebna obveznost, ki jo morajo pevci dosledno izpolnjevati: le tako bo zbor dosegel zastavljene cilje.

Kako to, da vas poznamo za Šandrina in ne za Aleksandra?

Z imenom Aleksander me ni nikoli nihče nagovarjal.

Zgodilo se je, da me je Ubald Vrabc na prvi pevski vaji vprašal za ime. Odvrnil sem mu, da mi je ime Sandro. 'Šandrina' v zboru že imamo', je dejal zborovodja, 'zato boš ti Šandrin'.

Vrabc je v mislih imel namreč Sandrota Žerjala, s katerim sem se takoj spoprijateljil. Veliko let sva preživela v zboru Gallus. Bil je odličan kot pevec in vzoren kot človek. Kaj vsega sem z njim preživel! Nikdar ne bom pozabil, kako je v solistični izvedbi izvrstno interpretiral pesem Prihod na besedilo Gradnikove poezije. Nihče ni te pesmi nikoli več zapel s tako pronicljivim čustvenim nabojem, res, nihče! Tista pesem mu je bila zapisana na koži.

Tako je dejal pesnik z nasmehom na ustih in radostnimi očmi, ki pa so se takoj zatemnile ob misli, da prijatelja ni več med nami. "Ko sem ga zadnje čase videval na domačem vrtu, me je vedno prosil, naj pridem k njemu na obisk. 'Bom!', sem v hitri odgovoril. Toda odšel je! Težo moje pomanjkljivosti bom zato vekomaj nosil v sebi. Takoj bi se moral oddolžiti prijatelju. Mogoče mi je hotel kaj zaupati, kaj povedati: nikoli ne bom tega izvedel.

Taku pač rata. Huadte zmjra, kamr jmste za jt. Drugače se boste kesali".

Igor Gregori

Redna seja Sveta slovenskih organizacij v Gorici

Razprava o umestitvi paritetnega odbora

Svet slovenskih organizacij je na svoji redni seji, ki je bila 26. aprila v Gorici, med drugim razpravljal tudi o umestitvi Paritetnega odbora, ki je predviden po zaščitnem zakonu 38/2001.

SSO je podrobno analiziral celoten potek dogodkov okoli predlogov in kandidatur za predsednika in potrdil pravilnost Izvršnega odbora SSO, da skupaj z drugo krovno organizacijo, to je SKGZ, predloži članom paritetnega odbora v pretres in odobritev eno izmed štirih imen, ki sta jih obe krovni organizaciji predlagali, to je imena Iva Jevnikarja, Damjana Paulina, Livija Semoliča in Jole Namor.

SSO je pri skupnem predlogu obeh krovnih organizacij vztrajal do konca, a so se žal naenkrat stvari zasukale povsem v drugo smer. SSO se zahvaljuje Ivu Jevnikarju, da je sprejel kandidaturu, in obenem želi novemu izvoljenemu predsedniku Bojanu Brezigarju mnogo uspešnega dela pri

prepoznavanju omenjenega zaščitnega zakona. Vzrok, da sta potek in izid glasovanja za predsednika paritetnega odbora šla v smer, ki si ju nista želeli obe krovni organizaciji s svojim skupno usklajenim predlogom, pa gre

Bojan Brezigar (foto DPD)

nedvomno iskati v višjih sferah članov sedanje rimske vlade, ki so še vedno prepričani, da je zaščitni zakon za slovensko narodno skupnost nekaj zelo pozitivnega in koristnega. SSO pa je stalno na stališču, da je sedanji zaščitni zakon nedorečen, pomanjkljiv in da torej ne moremo biti Slovenci v Italiji z njim zadovoljni, vsaj tisti del Slovencev ne, ki se

prepoznavajo v delu, programu in organiziranosti SSO. Zdaj ima paritetni odbor in z njim predsednik Bojan Brezigar težko nalogo, da skuša zaščitni zakon

čim prej premakniti z mrtve točke, na kateri je običaj od vsega svojega začetka, to je polnih šest let.

Takojšnja naloga paritetnega odbora je, da zdaj pošlje čim prej v odobritev rimski vladi seznam občin, v katerih strnjeno živi slovenska narodna skupnost, in to v taki obliki, kot jo je prejšnji Paritetni odbor že dokončno sprejel. Pred nami so še druge velike odgovornosti, s katerimi se bo moral paritetni odbor takoj soočiti in jih tudi ustrezno rešiti.

SSO bo delu Paritetnega odbora skrbno sledil, mu bil z nasveti, a tudi s kritičnim pristopom ob strani, saj se zaveda, da bomo Slovenci v Italiji brez uveljavljanja načel, ki so zapisana v

italijanski ustavi, v deželnem statutu FJK in v mednarodnih sporazumih lahko zelo lahek plen tistih političnih sil in strank, tudi vladnih, ki so vse prej kot naklonjene našemu vsestranskemu kulturnemu, gospodarskemu in političnemu delovanju, našemu avtonomnemu nastopanju in celotni rasti slovenske narodne skupnosti.

Tretja čezmejna nagrada goriške, šempetersko-vrtojbenske in novogoriške občine

Združenje Concordia et Pax je veliko naredilo za skupni prostor!

Novogoriška, goriška in šempetersko-vrtojbenska občina so na dvojezični slovesnosti v Šempetru pri Gorici minuli četrtek že tretjič podelile nagrado treh občin za čezmejno sodelovanje, nagrado, ki je namenjena posameznikom in ustanovam, ki že vrsto let prispevajo k razvoju in promociji zblizevanja prebivalcev z obeh strani meje na Goriškem. Letos je posebna komisija namenila nagrado treh sosednjih občin združenju Concordia et Pax, ki združuje duhovnike in laike z obeh strani meje, predvsem pa si na krščanskih temeljih prizadeva zgraditi mostove tam, kjer jih je nasilje minulega stoletja dodobra načelo, če že ne porušilo. Mostovi so narejeni za ljudi, tega se združenje Concordia et Pax zelo dobro zaveda in prav zato je nagrada treh občinskih uprav, katere namen je dati javno priznanje tistim, ki so veliko naredili za

Župan Valenčič s kolegom izroča g. Sergiju Ambrosiju nagrado (foto JMP)

skupni goriški prostor, prišla v dobre roke. To je glavno sporočilo žirije treh občinskih uprav, ki ji predseduje dr. Bernard Špaca-pan. Prav znani slovenski politični delavec je imel čast, da je obrazložil na lepi slovesnosti, kaj vse je združenje Concordia et Pax priredilo v goriškem prostoru, a tudi na Tržaškem in v Furlaniji z vsakoletnimi spominskimi srečanji, s prirejanjem posvetov zgodovinarjev, z obiski in molitvijo na krajih trpljenja po naši deželi in v sosednji Slove-

niji, s stalnimi napor, da bi se zlo minulega stoletja ne prenašalo na prihodnje rodove, ampak bi bilo v opomin vsem nam, ki tu živimo, da se kaj takega ne sme več ponoviti. Če k temu dodamo še dejstvo, da je

grade. Opozoril je, da je slovesnost, ki jo je obogatila tudi razstava slovenskih in italijanskih umetnikov iz obeh Goric, še zadnja pred dokončnim slovesom državne meje, ki jo na Goriškem predstavljajo le malošte-

ko je dejal, da je to najbrž njegovo zadnje srečanje pred skorajšnjimi občinskimi volitvami, na katerih ne bo kandidiral. Kolega Mirko Brulc pa je v nagovoru goriškemu županu in nam povedal, da se bosta novogoriška in šempetersko-vrtojbenska občina s primerno slovesnostjo poslovili od Brancatija, ker so v minulih petih letih naredili prav z njim zelo veliko. Nagrado treh uprav za čezmejno sodelovanje je lani prejela režiserka Nadja Velušček za svoj film o meji, leto pred njo pa umetniška skupina 2xGO, skupina slikarjev, ki je začela povezovati Novo Gorico in Gorico že veliko pred časom, ko so postala čezmejna sodelovanja vsakodnevna stvarnost. Župan Vittorio Brancati je v svojem nagovoru izpostavil veliko vlogo združenja Concordia et Pax pri zgodovinskem osvetljevanju preteklosti in preseganju velikih sovraštvev, zamer, nerazumevanja, kot je tudi dejal, da po njegovem Gorica ne more po drugi poti naprej kot po poti sodelovanja in dobrososedskih odnosov. Z njim sta se strinjala tako Valenčič kot Brulc, ki sta oba poudarila tudi skorajšen vstop Slovenije v t.i. schengenski prostor, ki bo pomenil popolno odpravo državne meje tudi za ljudi, kar pomeni, da bodo plemeni iztočnice združenja Concordia et Pax morale postati vodilo vseh, ki v tem prostoru živimo.

vilne prostorske in miselne prepreke.

K zblizevanju ljudi so od leta 1993 še posebej pripomogli duhovniki in laiki z obeh strani meje, od leta 2000 združeni v Concordia et Pax, za kar so se jim občine z nagrado simbolično zahvalile, je izpostavil Valenčič. Ob njem ter drugih predstavnikov javnega življenja na Goriškem sta se slovesnosti udeležila tudi novogoriški in goriški župan Mirko Brulc in Vittorio Brancati, ki je bil vidno ganjen,

ko je dejal, da je to najbrž njegovo zadnje srečanje pred skorajšnjimi občinskimi volitvami, na katerih ne bo kandidiral. Kolega Mirko Brulc pa je v nagovoru goriškemu županu in nam povedal, da se bosta novogoriška in šempetersko-vrtojbenska občina s primerno slovesnostjo poslovili od Brancatija, ker so v minulih petih letih naredili prav z njim zelo veliko. Nagrado treh uprav za čezmejno sodelovanje je lani prejela režiserka Nadja Velušček za svoj film o meji, leto pred njo pa umetniška skupina 2xGO, skupina slikarjev, ki je začela povezovati Novo Gorico in Gorico že veliko pred časom, ko so postala čezmejna sodelovanja vsakodnevna stvarnost. Župan Vittorio Brancati je v svojem nagovoru izpostavil veliko vlogo združenja Concordia et Pax pri zgodovinskem osvetljevanju preteklosti in preseganju velikih sovraštvev, zamer, nerazumevanja, kot je tudi dejal, da po njegovem Gorica ne more po drugi poti naprej kot po poti sodelovanja in dobrososedskih odnosov. Z njim sta se strinjala tako Valenčič kot Brulc, ki sta oba poudarila tudi skorajšen vstop Slovenije v t.i. schengenski prostor, ki bo pomenil popolno odpravo državne meje tudi za ljudi, kar pomeni, da bodo plemeni iztočnice združenja Concordia et Pax morale postati vodilo vseh, ki v tem prostoru živimo.

Jurij Paljč

Izberi življenje (4)
Primož Krečič

Med neodgovornostjo in solidarnostjo: biti varuh svojega brata

Kakšni so razlogi, da se je cela civilizacija tako obrnila proti življenju? Včasih se tako odločajo ljudje v težkih in dramatičnih razmerah hudega trpljenja, samote, ekonomske negotovosti, depresije in pomanjkanja upanja. Vendar pa se ta problem kaže tudi širše, pri osebnih izbirah, na kulturni in socialni ravni, kjer se kaže težnja, da bi ta dejanja proti življenju pojmovali kot zakonite izraze posamične svobode, ki jih je treba priznati in ščititi kot pravice. Ko toliko govorijo o temeljnih pravicah vsakega človeka, te iste pravice zanikajo, teptajo, spregledajo. To je napad na izključne, nemočne, potisnjene na rob. V ozadju tega je popačeno pojmovanje človeka in njegove svobode, ki jo razumejo povsem individualistično, kot svobodo močnejših proti slabotnim. Toda svoboda ima bistveno odnosno razsežnost, svobodni smo toliko, kolikor ne ogrožamo svobode drugih. Svoboda je urešnica, kolikor je postavljena v službo osebe in njenega uresničevanja, po podaritvi samega sebe in sprejemanju drugih. Svoboda, ki zanika in zmaliči samo sebe, postane uničevalka drugih. Za vsem tem je priznavanje in spoštovanje temeljne povezave svobode z resnico. Brez tega moreta kaj hitro sebični interes in subjektivno mnenje zavladati nad življenjem in njegovo objektivno stvarnostjo. V subjektivni svobodi pa more vse postati predmet trgovanja, tudi pravica do življenja. Na državnem in političnem področju lahko postavi pod vprašaj to pravico večinsko mnenje prebivalstva. Na ta način se demokracija podaja na pot totalitarizma. Država utrga sad z 'drevesa življenja' in si jemlje pravico, da razpolaga z življenjem najslabotnejših, ki so brez obrambe, in sicer v imenu koristi nekaterih. Tako sta pod videzom zakonitosti, ki na videz varuje dostojanstvo vsakega človeka, izdana življenje in sam demokratični ideal. Pri odkrivanju korenin kulture smrti se ne smemo ustaviti le pri izprženem pojmovanju svobode, ampak je treba priti k jedru same drame sodobnega človeka, to je zamračitve čuta za Boga in za človeka, ki je značilna za to kulturno okolje, je poudaril papež Janez Pavel II. Sekularizem preizkuša same korenine krščanske vere in pripadnosti Cerkvi. Kdor izgubi čut za Boga, postane tudi neobčutljiv za človeka. Zatemnitev smisla za Boga in za človeka vodi k praktičnemu materializmu, ki rojeva individualizem, koristolovstvo in uživaštvo, ti so usmerjeni proti življenju in ga spodkopujejo. Tako smo pri edinem cilju za mnoge ljudi, to je vzpostavljane nebes na zemlji, iskanje blaginje, trenutnih užitkov, sanjarjenja, doživeti, vse to pa zgolj na ravni 'imeti'. S podobnim odnosom sprejemajo trpljenje in druga bremena življenja, to velja tudi za odnos do telesa, ki ga ne dojemajo kot kraj srečanja z drugimi, z Bogom in svetom, ampak tako, da je skraćeno zgolj na snovnost, kot splet organov, funkcij in energij, ki jih je treba uporabiti po merilih užitka, privlačnosti in uspešnosti. Seveda razmere niso samo črne in brezupne, so pa kritične in lahko postanejo usodne za naš narod ter civilizacijo. Kljub nasprotovanjem in temnim napovedim je še živ Božji glas v vesti ljudi, kjer živijo osebne svetinje in iz nje črpa moč spodbude ter moč za pot ljubezni do človeškega življenja, za njegovo sprejemanje in služenje temu življenju (Ež 24). Zato se pojavlja toliko pozitivnih pobud med ljudmi, mnoge izmed njih so podkrepile še s krščanskim razodetjem in duhovno močjo velikonočne ljubezni. Niso redki zakonci, ki z velikodušnostjo sprejemajo otroke kot najodličnejši dar zakona. Nekateri družine poleg svojih dolžnosti sprejmejo še druge otroke, ki so zapuščeni ali v stiski, odprte so za prizadete in bolne ljudi. Po župnijah in drugod nastajajo zakonske skupine, v katerih si zakonci nudijo oporo pri družinskem življenju, porajajo se središča za pomoč življenju in posameznikom, ki so v težavah, veliko je prostovoljcev, ki skrbijo za tiste, ki se jim je življenje polomilo. Tudi v zdravstvu so nove pobude v smeri varovanja življenja in preventivnega zdravljenja. Med ljudmi so različne oblike medsebojne pomoči, da si zlasti v stiskah priskočijo na pomoč. Prav tako se več čut za kakovost življenja in za ekologijo. Vse to kaže na novo solidarnost, ki bo mogla še v večji meri podpreti ljudi in družine v njihovi odločitvi za življenje. Solidarnost in medsebojna pomoč sta velikega pomena pri premagovanju težkih trenutkov in dajeta občutek opore in zavarovanja ter odločanja za več življenja. Vsekakor pa je za obnovo volje do življenja in opredelitev za življenje potrebno nekaj več, jasen cilj velikonočnega življenja in ljubezen, ki ni samo človeška.

Knjiga / Študentska založba

Izjemno lepo pisanje o zadnjih stvareh

Švedska televizijska zvezda Ulla-Carin Lindquist je v zadnjem letu svojega življenja napisala knjigo, ki jo je v slovensko prevedla Sara Grbovič, pripoveduje pa o tem, kako zbolila za neozdravljivo boleznijo ALS, ki dan z dnem uničuje njeno lepo telo zrele in uspešne ženske, matere štirih otrok, od katerih sta dva zelo majhna. Zavest, da se smrt nezadržno in neustavljivo približuje novinarki, omogoči

vpogled vase, v minljivost vsega človeškega, da se v vsak dan bolj pohabljenem telesu odloči za življenje, kar je najlepša stran te pretresljive knjige. Gre za suho, hitro, "televizijsko" napisano pripoved o tem, kaj sploh smo na tem svetu, a tudi globlji pripoved o odločitvi za življenje, ljubezen, veselje in večnost. Ulla-Carin Lindquist je pisala knjigo s pomočjo prijateljice do svoje smrti 10. marca 2004, konča jo z beseda-

mi: "Ko se zvečer, umiri, bom v svojem pristanu. Vsaka sekunda je življenje." Prav odločitev za življenje nekdanje uspešne, lepe, postavne, tudi bogate ženske, ki ni imela časa za svoje otroke kot tudi za svojo notranjost; je pretresljiva, ko bralci vemo, da bolezen ALS popolnoma pohabi in naredi nemočnega, predvsem pa od drugih odvisnega človeka. Iskanje veselja, smeha in Boga se zdi v takem telesu skoraj nemogoče, pa vendar!

JUP

Evangelij
Viljem Žerjal

5. VELIKONOČNA NEDELJA

Apd 14, 21-27; Ps 145; Raz 21, 1-5; Jn 13, 31-33, 34-35

Apostol Pavel je skupaj z Barnabom na misijonskem potovanju po sedanji južni Turčiji v Mali Aziji. Množice ju rade poslušajo. Veliko se jih tudi spreobrne h Kristusu. Toda ljudsko navdušenje je na tem, da se sprevrže v malikovanje. Pripeljeje namreč bike in vence za darovanje bogovom. Oba apostola pa častijo kot čudodelni božanstvi. Kmalu zatem pa množice spremenijo svoje zadržanje do apostolov. Judje, ki so prišli iz Antiohije in Ikonija, jih naščuvajo proti apostolom tako hudo, da apostola Pavla kamnajo ter ga odvlčejo iz mesta, ker mislijo, da je mrtev. Toda ko so ga obstopili učenci, je vstal in šel v mesto. Bog ga je tako dvignil, da je mogel naslednjega dne z Barnabom odpotovati v Derbo.

Lahko si predstavljamo, kako sta apostola premagovala ne samo razdalje, pač pa predvsem

ost proti popolnoma novemu nauku. Pri tem jim je pomagala le Božja mislost in odrešujoče trpljenje. Vse je bilo novo, nezaslišano, zlasti nauk o vstajenju od mrtvih ter evangelij za vse ljudi, tudi za pogane. Iz Antiohije, kjer sta se bila priporočila Božji milosti za delo, ki sta ga opravila, sta peš prehodila ogromne razdalje; živela v stalnem strahu pred napadi nevoščljivih Judov, v lakoti in žeji, v mrazu in vročini. Učencem sta priporočala oznanjevanje besedev in sta vlivala pogum v njihova srca. Spodbujala sta jih, naj vztrajajo v veri, rekoč: "Skolzi veliko stisk moramo iti, da pridemo v Božje kraljestvo". Kakšen čudovit zgled za nas, da ob osipu vernosti v naših krajih ob molitvi in trpljenju za vero v naših družinah potrpežljivo oznanjamo "besedo" vere (Apd 14, 19-27). Svetim pismom pričakujemo novo nebo in novo zemljo, kajti prvo nebo in prva zemlja sta izginila in morja ni več (Raz 21, 1). Bog govori: "Glej, vse delam novo!" (v. 5). Novo nebo in nova zemlja sta predvsem ljubezen. Po ljubezni prebiva Bog z nami in med nami: "In zaslišal sem močan glas, ki je prišel od prestola in rekel: 'Glej, prebivališče Boga med ljudmi! In prebi-

val bo z njimi, oni bodo njegova ljudstva, in Bog sam bo z njimi, njihov Bog. In obrisal bo vse solze z njihovih oči in smrti ne bo več, pa tudi žalovanja, vpitja in bolečine ne bo več. Kajti prejnje je minilo!" (Raz 21, 3-4). Današnji odlomek evangelija po Janezu nas popelje v dvorano zadnje večerje. Jezus se poslavlja od svojih učencev. Skloni se k vsakemu izmed njih in jim začne umivati noge in jih brisati s platnom, s katerim je bil opasan. Peter se temu početju upre, ker se mu zdi skrajno poniževalno za Učenika. Toda ko mu Jezus odvrne, da brez ponižnosti ne bo deležen nebeškega kraljestva, takoj spremeni svoje zadržanje. Vse življenje bo bolj in bolj doživljal moč, ki jo dajeta ponižanje in trpljenje po Jezusovem zgledu (Jn 13, 3-16). Jezus ve, kdo ga bo izdal in kdo ga bo zatajil (Jn 13). Pripravljen je na tragičen epilog svojega življenja. Zato se ne moremo načuditi njegovemu usmiljenju in njegovi ljubezni. Ker ju je sam ne le učil, marveč jo je tudi živel; in zdaj, ko je vse skoraj dopolnjeno, jo daruje kot oporoko. Govori: "Otroci, le malo časa bom še med vami. Iskali me boste, in kakor sem rekel Judom, zdaj pravim tudi vam:

Kamor grem jaz, vi ne morete priti. Novo zapoved vam dam, da se ljubite med seboj! Kakor sem vas jaz ljubil, tako se tudi vi ljubite med seboj! Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, če boste med seboj imeli ljubezen" (Jn 13, 33-35). Pri ostalih evangelistih imamo tu omenjeno postavitev evharistije. Evangelist Janez jo preide, a jo predpostavlja in priporoča ponižno medsebojno ljubezen. Ta mora vladati do konca med Jezusovimi učenci: saj si morajo do konca umivati noge drug drugemu po Jezusovem zgledu (Jn 13, 12-17). Jezus je namreč postal hlapec - služabnik; tako naj tudi njegovi učenci služijo do konca drug drugemu. Po odhodu Juda Iskarijota je krog učencev - apostolov dokončno sklenjen. Zunaj je noč sveta in nevere (v. 30), znotraj pa luč Božje slave v krogu tistih, ki pripadajo v polnost Jezusu kot pravi luči (8, 12). Vera in nevera sta sedaj povsem ločeni med seboj. Jezus je izpolnil Očetovo poslanstvo, ustvaril je tu Očetovo bližino, zato sedaj prehaja v njegovo bližino, v njegovo slavo (d. NT, U. Wilckens, 971, 362, 364). Vabi nas, naj vodimo tudi mi ljudi v njegovo slavo, v Božjo bližino.

Poslanica ob 44. svetovnem molitvenem dnevu za duhovne poklice - 29. april 2007

Poklicanost v službi Cerkve - občestva

Špoštovani so-
bratje v škofov-
ski službi,
dragi bratje in sestre!

Vsakoletni svetovni molitveni dan za duhovne poklice je lepa priložnost, da razjasnimo pomen poklicanosti v življenje in poslanstvo Cerkve ter da še več molimo, da bo kakovostnih duhovnih poklicev dovolj. Ob bližajočem se svetovnem molitvenem dnevu želim pozornost celotnega Božjega ljudstva usmeriti k premišljevanju o aktualni temi z naslovom Poklicanost v službi Cerkve - občestva.

V preteklem letu sem na svojih srednjih splošnih avdiencah v ciklu katehez, ki se je posvečal odnosu med Kristusom in Cerkvijo, opozoril, da je prva krščanska skupnost - v svojem izvornem jedru - nastala, ko so ribiči iz Galileje srečali Jezusa. Očaral jih je njegov pogled in glas, zato so sprejeli njegovo povabilo: »Hodita za menoj in naredil vam bom za ribiča ljudi« (Mr 1,17; prim. Mt 4,19). Dejansko je Bog vselej izbiral nekatere ljudi, ki so na neposreden način sodelovali pri uresničevanju njegovega odrešitelskega načrta. V Stari zavezi je na začetku poklical Abrahama, da je naredil »velik narod« (1 Mz 12,2), in potem Mojzesa, da je Izraelce osvobodil iz egiptovskega suženjstva (prim. 2 Mz 3,10). Vedno znova je določal ljudi, prav posebej preroke, ki so zavezo, ki jo je Bog sklenil s svojim ljudstvom, varovali in ohranjali. V Novi zavezi je Jezus, objubljeni Mesija, posamezne apostole vabil, naj ostanejo z njim (prim. Mr 3,14) ter naj sodelujejo pri njegovem poslanstvu. Pri zadnji večerji, ko jim je naročil, naj ohranjajo spomin na njegovo smrt in vstajenje vse do njegovega drugega prihoda v slavi ob koncu časov, je zanje tudi roteče prosil Očeta: »In razodel sem jim tvoje ime in jim ga bom razodeval, da bo ljubezen, s katero si me ljubil, v njih in bom jaz v njih« (Jn 17,26). Poslanstvo Cerkve odtlej temelji na intimnem in zaupnem občestvu z Bogom.

Dogmatska konstitucija o Cerkvi (Lumen gentium), dokument drugega vaticanskega cerkvenega zbora (1962-1965), Cerkev opisuje kot »ljudstvo, zbrano v edinosti Očeta in Sina in Svetega Duha« (C 4), ki odseva skrivnost Boga.

V njem se torej izraža trinitarna ljubezen in po delovanju Svetega Duha postajajo vsi njegovi deli »enega telesa in enega duha« v Kristusu. Predvsem se kadar Božje ljudstvo zbira k evharistiji, živi - organsko razčlenjeno pod vodstvom njegovih pastirjev - skrivnost občestva z Bogom in z brati. Evharistija je izvir tistega cerkvenega občestva, za katerega je Jezus na predvečer svojega trpljenja molil: Oče, daj »da bi bili tudi oni v naju, da bo svet verovat, da si me ti poslal« (Jn 17,21). To intimno občestvo zagotavlja rast velikodušnih poklicev v službi Cerkve: srce vernikov, izpolnjeno z Božjo ljubeznijo, hrepeni po tem, da bi se popolnoma posvetilo Božjemu kraljestvu.

Za spodbujanje duhovnih poklicev je pomembna tudi pastoralna, ki upošteva skrivnost Cerkve kot občestva. Kdor živi v enodušnem, soodgovornem in skrbnem cerkvenem občestvu, se gotovo lažje nauči prepoznavati Gospodov klic. Skrb za duhovne poklice zahteva stalno »vzgojo« poslušanja Gospodovega glasu - po zgledu Elije: ta je mlademu Samuelu pomagal razumeti, za kaj ga je Gospod prosil, naj rade volje udejanji (prim. 1 Sam 3,9). Pokorno in vdano poslušanje Gospoda se lahko razvija samo v vzdušju zaupnega občestva z Gospodom, to vzdušje pa nastaja predvsem v molitvi. V skladu z Gospodovo zapovedjo si moramo dar duhovnih poklicev izrecno izprositi, in sicer tako, da skupaj neutrudno prosimo »Gospodarja žetve«. Vabilo, ki je izrečeno v množini:

»Prosíte torej Gospoda žetve, naj pošlje delavce na svojo žetev« (Mt 9,38), je zelo podobno tistemu iz Očenaša (prim. Mt 6,9), molitvi, ki nas jo je naučil On, ki - kakor se glasijo znane besede Tertulijana - predstavlja »sintezo celotnega evangelija« (prim. De oratione 1,6; CCL 1,258). Pod tem zornim kotom se razjasnijo tudi druge Jezusove besede: »C* e sta dva izmed vas na zemlji soglasna v kateri koli prošnji, ju bo uslišal moj Oče, ki je v nebesih« (Mt 18,19). Dobri pastir nas torej vabi, naj nebeskega Očeta skupaj izrecno prosimo, naj pošlje duhovnih poklicev za služenje v Cerkvi kot občestvu.

Drugi vaticanski cerkveni zbor je zbral in upošteval pastoralne izkušnje preteklih stoletij in poudaril, kako pomembno je, da bodoči duhovniki tvorijo resnično cerkveno občestvo. O tem govori tudi Odlok o službi in življenju duhovnikov (Presbyterorum ordinis): »Duhovniki primerno svojemu deležu oblasti izvršujejo službo Kristusa, Glave in Pastirja, in zbirajo Božjo družino kot brate enega duha in jih po Kristusu in Duhu vodijo k Bogu Očetu« (D 6). Koncilski misel je odmevala tudi v posinodalni apostolski spodbudi Dal vam bom pastirjev (Pastores dabo vobis), ki poudarja: Duhovnik je »služabnik Cerkve-občestva, ker - združen s škofom in v tesni povezavi z duhovniškim zborom - gradi enotnost cerkvene skupnosti v skladu z različnimi poklici, karizmi in uslugami« (St. 16). Nujno je, da je znotraj krščanskega ljudstva vsaka služba in vsaka karizma usmerjena k celotnemu občestvu in naloga škofov in duhovnikov je, da jih skladno z drugimi cerkvenimi poklici in službami podpirajo. Tako npr. tudi Bogu posvečeno življenje na svoj način služi občestvu, kakor je zapisal moj častitljivi predhodnik Janez Pavel II. v posinodalni apostolski spodbudi Posvečeno življenje (Vita consecrata): »Gotovo ima posvečeno življenje velike zasluge, da se je v Cerkvi ohranila živa potreba po bratstvu, ki oznanja Trojico. Z nenehnim poudarjanjem bratske ljubezni tudi v obliki skupnega življenja je pokazalo, da lahko soudeležnost pri trinitarnem občestvu spremeni človeške odnose, tako da oblikuje nov tip solidarnosti« (St. 41).

Središče vsake krščanske skupnosti predstavlja evharistija, izvir in vrhunec življenja Cerkve. Kdor je v službi evangelija, vstopi, če živi iz evharistije, v ljubezen do Boga in do bližnjega ter tako pomaga graditi Cerkev-občestvo. Lahko bi rekli, da »evharistična ljubezen« utemeljuje prizadevanja Cerkve za duhovne poklice in predstavlja njihov temelj, kajti - kot sem zapisal v okrožnici Bog je ljubezen (Deus caritas est) - poklici v duhovništvo in v druge službe Božjega ljudstva uspevajo tam, kjer živijo ljudje, v katerih se razodeva Kristus po besedi, v zakramentih, posebej v evharistiji. Kajti »v bogoslužju Cerkve, v njeni molitvi, v živem občestvu vernikov izkušamo Božjo ljubezen, zaznavamo njegovo navzočnost in se je učimo prepoznavati tudi v svojem vsakdanjem življenju. Bog nas je prvi vzljubil in ljubi nas prvi še naprej; zato lahko tudi mi odgovorimo z ljubeznijo« (St. 17).

Konec koncev se obrnimo še na Marijo, ki je bila del prvega občestva, v katerem so »vsi enodušno vztrajali v molitvi« (prim. Apd 1,14), naj pomaga Cerkvi, da bo v današnjem svetu odsev sv. Trojice, zgornjo znamenje Božje ljubezni za vse ljudi. Devica, ki je na Očetov klic svobodno odgovorila, ko je rekla: »Glej, Gospodova služabnica sem,« (Lk 1,38) naj izprosi, da krščanskemu ljudstvu ne bo manjkalo služabnikov Božjih radosti: duhovnikov, ki v občestvu s svojimi škofi zvesto oznanjajo evangelij in obhajajo zakramente, ki trpijo za Božje ljudstvo ter so voljni vsemu človeštvu oznaniti evangelij. Devica Marija more doseči, da bo tudi v današnjem času naraslo število Bogu posvečenih oseb - ljudi, ki bodo plavali proti toku s tem, ko bodo živeli evangeljske svete uboštva, čistosti in pokorščine ter na preroški način pričevali za Kristusa in njegovo osvobajajoče odrešitelsko oznanilo. Dragi bratje in sestre, ki vas Gospod kliče v posebne poklice v Cerkvi, na poseben način vas želim izročiti devici Mariji, naj vas ona, ki je globlje kot vsi ljudje doumela pomen Jezusovih besed: »Moja mati in moji bratje so tisti, ki Božjo besedo poslušajo in uresničujejo« (Lk 8,21), učijo poslušnosti njenemu Božjemu Sinu. Naj vam pomaga, da bo vaše življenje govoriло: »Glej, prihajam, da izpolnim, o Bog, tvojo voljo« (prim. Heb 10,7). S temi željami vsakemu od vas obljubljam svoj posebni molitveni spomin in vas iz vsega srca blagoslavljam.

Benedikt XVI.
(prev. Barbara Baloh)

Romanje vernikov treh Benečij "ad limina"

Potrjeni v veri

Škofje in verniki ene in iste cerkvene dežele, ki zajema tri severovzhodne italijanske dežele, so bili prejšnji teden v Rimu na romanju "ad limina". Predstavljali so petnajst škofij, 3.527 župnij, ki se raztezajo na več kot 40 tisoč kvadratnih kilometrih, kjer živi skoraj sedem milijonov prebivalcev. Gre za enotno ozemlje, kjer se je evangelizacija zgodovinsko začela v rimskem mestu Oglej, kjer je ljudska pobožnost v dvatisočletni zgodovini postavila na noge številna svetišča, ki so še vedno živa in utripajoča verska središča, kjer se zbirajo verniki različnih jezikov in narodnosti.

Škofje so 23. aprila darovali mašo na grobu sv. Petra, kjer je

da sem jaz?" so odzvene Jezusove besede. Vprašanje, je povedal tržaški škof Evgen Ravignani, ostaja aktualno tudi danes, ko se postavlja v dvom zgodovinska resničnost Kristusove osebe in evangelijev. Ni dovolj reči, da je bil to neprimerljiv človeški zgled in učitelj morale; to so pomembne vrednote, in vendar to ne zadošča. Zato romarji iščejo v Petrovem nasledniku nekoga, ki bi jih utrdil v veri v Jezusa Kristusa, Božjega Sina, ki je za nas umrl in vstal od mrtvih; nekoga, ki bi kot Peter potrdil, da v nikomer drugem ni odrešenja. Čas, v katerem živimo, je še povedal msgr. Ravignani, konec koncev ni tako različna od tistega pred 2000 leti: ljudje potrebujejo re-

Slovesna maša v baziliki sv. Pavla izven obzidja

beneški patriarh kard. Angelo Scola poudaril smisel poslanstva škofov, naslednikov Kristusovih apostolov, in pokorščine. Dne 25. aprila je bilo na avdienci na Trgu sv. Petra - v množici 25 tisoč vernikov - okrog dva tisoč vernikov iz treh Benečij, iz goriške nadškofije približno

ligioznost in jo iščejo tudi v oblikah, ki so manj zahtevne od besed v evangeliju. Vse to vodi v brezbrzičnost, ki mu lahko rečemo tudi verski relativizem, iz katerega izhaja moralni relativizem. S Pavlovega groba so romarji odšli z vabilom, da bi bilo njihovo življenje

Skupina goriških romarjev (foto MV)

200. Sveti oče Benedikt XVI. jih je pozdravil in jih pozval, naj ostanejo zvesti "plodnim krščanskim tradicijam" lastne zemlje, ki so navdihnile pomembno versko in karitativno življenje. Dan prej, 24. aprila, so se verniki iz treh Benečij zbrali v baziliki sv. Pavla izven zidov pri slovesni maši, ki so jo darovali škofje. "In vi, kdo pravite,

zgneten z vero, ki ne pozna strahu, ampak prežema vsakdanje izbire, ljubezen do družine, strokovnost na delovnem mestu, pošten in odprt dialog do vseh, v velikodušnem služenju skupnosti. Tudi goriški nadškof De Antoni se je 26. aprila srečal na zasebni avdienci s papežem in mu predstavil življenje nadškofije.

Romanje v tri svetišča

Čezmejno Društvo MOST organizira 19. in 20. maja že četrto peš romanje po povezovalni poti treh svetišč, ki so v preteklosti povezovala Slovence, Italijane in Furlane. S Stare gore (Castelmonte) v Italiji bomo prvi dan peš poromali do Marijinega Celja (Lig nad Kanalom). Po opravljenih večernicah bomo nadaljevali s skupnim druženjem in pesmijo. Naslednje jutro bomo potovali proti Sveti Gori, kjer se bomo udeležili slovesne svete maše. Prijava: 15 evrov (topla večerja in zajtrk; avtobusni prevoz iz Solkana do Stare gore; prenočili bomo v župnišču, zato prinesite s sabo spalne vreče). Za prevoz iz Solkana do Stare gore bo poskrbljeno. Prijavite se lahko do 15. maja 2007 za Slovenijo na tel. št. 041-386-978 (Ljubo Bekš - po 18. uri zvečer), za Italijo na tel. št. 3403711996 Kazimir in 3494332975 Matjaž. Vabljeni!

Kratke

Srečanja in izzivi so tu!

Skupnost družin Sončnica in Mladinski dom prirejata poletno središče SREČANJA IN IZZIVI 2007 za otroke in mlade od 4. do 14. leta, ki obiskujejo slovenske vrtnice in šole na Goriškem, in sicer od 11. junija do 13. julija in od 3. do 7. septembra v Zavodu svete Družine in v Mladinskem domu (ul. Don Bosco 60-66) v Gorici. **URNIK:** od ponedeljka do petka, od 7.45 do 13. ure. Možnost nadaljnjega urnika s kosilom. **CENE:** tedenska vpisnina vključuje celotni program in malico. **Samo s predvpisom do 10. maja velja 10-15% popust.** Cena PS Srečanja znaša 37,00 evrov (32,00 evrov ob predvpisu), PS Izzivi pa 50,00 evrov (45,00 evrov ob predvpisu). Dodatek za podaljšani urnik s kosilom: 23,00 evrov. Predvideni so 15-25% popusti za brate-sestre. Število razpoložljivih prostorov je omejeno. **VPIS:** na sedežu Mladinskega doma v Gorici - ul. Don Bosco 60 (tel. 0481 546549) od 15. do 18. ure. Informacije tudi na sedežu SSO - Gorica, Drev. 20. septembra 85, tel. 0481 536455 in 0481 546549. **PODPORNIKI:** Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, fundacija Cassa di Risparmio, Banca di Credito cooperativo di Lucinico, Farra e Capriva.

PROGRAM SREČANJ (od 4. do 12. leta): vodene igre z animacijami, proste igre v parku, kopanje v bazenu, delavnice in tečaji, ekskurzije in krajši izleti, srečanja in obiski, raziskovanja in pustolovščine... Posebne dejavnosti: izlet z vlakom v Vintgar, videofilmska delavnica, avtobusni izlet v Soško dolino, plesna delavnica s Francijem, kamp odbojke, obisk in delavnice v centru Cisi. **PROGRAM IZZIVOV (od 12. do 14. leta):** ekskurzije s kolesi, lokostrelstvo, raziskovanje naravnih in umetnih jam, tarzaning (plezanje po vrhovih v pustolovskem parku), jahanje, jadrnanje, ekskurzije s kopanjem v jezeru, orienteering, rafting po Soči, pustolovščine z ribiči in lovci, civilna zaščita - protipožarne vaje, capoeira (brazilska borilna veščina), filmska delavnica (realizacija videofilma), mehanska delavnica (sestava motorja). Prijavite se čimprej!

Snovanja 2007: zaigrali so kitaristi

Tretja prireditev letošnjih Snovanj je stekla v torek, 24. aprila, v znamenju srečanja s kitaristi, ki študirajo na tržaškem konservatoriju v razredu prof. Guerrata. V enournem programu v glavnem klasičnega repertoarja so suvereno zaigrali tudi izbrani učenci centra Komet: Marija Skočir, Diana Berte*, Antony Smaga, Katarina Černe (uč. Franko Reja), Guglielmo Ziani in Michele Schincariol (uč. Marco Fantini). Tržaške goste je nagovorila Martina Gereon, profesorica kitare na goriški šoli in koordinatorka srečanja. Do izraza so prišle vsebine takih srečanj, ki so priložnost za spoznavanje med mladimi, pa tudi tretutek soočanja z dosežki, ki jih posamezniki in ustanove zmorejo uresničiti. Prof. Guerrato je s svojimi študenti dokazal vso resnost pedagoškega dela, saj so znali mladi kitaristi osvojiti poslušalce. Igrali so Arianna Diotallei, Riccardo Percani, Giovanni Settimo, Matteo Beltrame in Ivan Semenzato. Klasična kitara je v današnjem svetu postavljena proti toku. Zato je vse bolj razveseljivo videti mlade glasbenike, ki jih privlačujejo subtilni zvoki tega glasbila, se mu približajo in vztrajajo pri odkrivanju njegovih skritih izraznih moči.

Snovanja 2007: Duo Santi - Zhok

Četrty koncert iz niza letošnjih Snovanj nam predstavlja dva mlada glasbenika iz Trsta, ki si z uspehom utirata pot v koncertno dejavnost. Violinist Matej Santi se je glasbeno oblikoval na Glasbeni matici pod vodstvom prof. Jagode Kjuder. Sedaj zaključuje akademski študij v Celovcu pri prof. Suhu. Pianist Rinaldo Zhok se po diplomu na tržaškem konservatoriju (prof. Massimo Gon) izpopolnjuje pri različnih pedagogih v solistični in komorni igri. Na goriškem koncertu v četrtek, 3. maja, v dvorani pokrajinskega muzeja v grajskem naselju bosta predstavila sonate Tartinija, Mozarta in Prokofjeva ter skladbo slovenskega skladatelja L. M. Škerjanca. Začetek ob 20.30.

Tržič / Občinska knjižnica

Simpozij na temo manjšin in človekovih pravic

V konferenčni dvorani občinske knjižnice v Tržiču je v petek, 20. aprila, potekal simpozij z naslovom Vrednote in skupne zamisli med krajevnimi skupnostmi in drugimi prisotnimi narodnostmi. Večer sta priredili SKRD Jadro in SKRŠD Tržič v sodelovanju z občino Tržič in pod pokroviteljstvom goriške pokrajine in rimskega združenja Confemili. Razmišljanja predavateljev je povezoval Ivo Petkovšek, član SKRD Jadro. Najprej je povzela besedo Barbara Sinicco iz Trsta, predstavnica društva La fabbrica delle bucce. V glavnih obdobjih je orisa-

la delovanje tega društva, ki nudi pomoč ljudem različnih narodnosti, ki prihajajo v Tržič na delo. Zanje prirejajo tečaje italijanskega jezika in jim pomagajo pri spoznavanju tukajšnje realnosti, tudi ko gre za konkretno pomoč pri birokratskih stikih z javno upravo. Za njo je imel poseg Enrico Fasana, profesor na fakulteti za politične vede tržaške univerze, ki je poudaril, kako nikogar ne zanima, da bi spoznal kulturo in zgo-

Z leve: Enrico Fasana, Ivo Petkovšek, Anna Cocchiarella in Peter Močnik

globlje v njihove življenjske izkušnje. Nujno je obojestransko spoznavanje. Morali bi že enkrat

ovrednotenja družine, spoštovanja življenja. Morda se tudi sva v svojih državah srečujejo z

KOMENTAR Goriške občinske volitve

Komu zaupanje? Slovenski stranki ali kandidatom?

Medijski pojav letošnjih goriških občinskih volitev je nedvomno kandidatura duhovnika za župansko mesto.

Bellavite, ki je sicer trenutno suspendiran a divinis, je v očeh marsikoga simbol politične prenovne mesta, predvsem pa jamstvo za demokratizacijo politike. Z njim naj bi v Gorici končno zavel nov, svež veter. Pričakovanja v tem oziru so predvsem med mlajšimi trenutno izredno visoka in prepričanje, da bo politika z Bellavitejevo kandidaturo postala bližja in ljudem bolj dostopna, postaja že prava dogma.

Ob takem vsesplošnem navdušenju pa ne morem mimo analize dogodka izpred petih leti, ko je Vittorio Brancati dosegel zgodovinsko zmago nad desnico. Tudi tedaj so bili vsi, ki so podpirali njegovo kandidaturo, prepričani, da bo novoizvoljenemu županu uspelo približati politiko ljudem, predvsem pa razumeti zahteve vseh tistih, ki

Foto DPD

si v Gorici želimo odprtosti in sožitja. V tem oziru je bil Brancati nedvomno uspešen, saj je resnično spremenil podobo mesta, doživel pa je tragičen politični konec. Kako je do tega sploh lahko prišlo? Odgovor je dokaj preprost. Brancatija je pred petimi leti marsikdo doživljal kot neke vrste mesijo, ki bi lahko sam radikalno spremenil in demokratiziral politiko. Goričani, ki so ga podprli, so bili naivno prepričani, da zaželeno demokratizacijo politike lahko opravi en sam mož; pozabili pa so, da brez resnega

političnega angažiranja ni mogoče ničesar doseči.

Za resnično demokratizacijo in spremembo politike so namreč potrebna stalno in trajno politično delo, obvladovanje politične kulture in spretno dogovarjanje. Samo to lahko rojeva sadove, kot dokazujejo uspehi stranke Slovenske skupnosti, ki je v prejšnjem mandatu dosegla vse svoje politične cilje in tako bistveno pripomogla k temu, da je mesto dobilo bolj odprt in prijazen obraz.

Tisti pa, ki so od Brancatija pričakovali nemogoče, ki so

stalno nergali in se s političnim delom niso dovolj resno ukvarjali, svojih političnih ciljev niso uresničili. Zadeve so enostavno in udobno prepustili strankam, v katere se niso znali učinkovito vključiti. Tako je njihova politična linija propadla, kar je razvidno predvsem v okviru Marjetice. Danes isti ljudje vpijejo proti tajništvom strank in se na političnem prizorišču prikazujejo kot novost, ki bo goriško politiko osvežila in dvignila na višjo raven. Če je to zrel in verodostojen pristop, naj sodi kar bralec.

Zato, če podrobno analiziramo podporo, ki jo uživa Bellavite, ugotovimo, da tisti, ki ga bodo sposobni stalno in dolgotrajno podpreti, so le Stranka komunistične prenovne in pa Zeleni, ostala zmerno-sredinska gibanja so le muhe enodnevnice, v katerih nastopajo tisti, ki so s svojo odmaknjenostjo in svojo politično nespretnostjo dejansko Brancatiju skopali grob.

Zato menim, da na teh volitvah raje pozabimo na imena županskih kandidatov in se raje držimo navodil stranke Slovenske skupnosti, ki je v tem mandatu res pokazala vso svojo politično sposobnost.

Peter Černic

KULTURNI DOM Komigo

Presenetljiv Uglashevalec v brezhibni igri Grupe brez hrupa

Tretje srečanje s humornim gledališčem letošnje izvedbe trijezičnega festivala komičnega gledališča Komigo je spet priključilo na oder novogoriško gledališko skupino Grupa brez hrupa, ki se je na obzoru pojavila leta 2004 in je že dolgo nismo zasledili na odskih deskah, to pa morda zato, ker je eden izmed njenih dveh članov, Janez Starina, zapustil SNG Nova Gorica in se zaposlil v Mestnem gledališču ljubljanskem. Toda uvrstitev Grupe brez hrupa v abonmajski program Komigo je omogočila, da so goriški gledalci lahko spet uživali ob njeni uspešnici, izvirni satirični komediji Uglashevalec, ki je doživela krstno izvedbo v januarju l. 2004 v SNG Nova Gorica. Ena izmed njenih ponovitev pa je bila marca istega leta v Kulturnem centru Lojze Bratuž. Ujedljiva enodejanka je izšla izpod ošiljenega družbeno-kritičnega in domačega, pa tudi svetovne politične veljake biča-

jočega peresa knjižničarja, pisatelja in ljubiteljskega režiserja Darka Komaca, ki je svoje delo tudi zrežiral in nastopajoča lika zupal izrazitima igralcema, že prej omenjenemu Janezu Starini in Jožetu Hrovatu. Preverjena igralška dvojica je skrbno naslikala protagonistista, ki se po golem naključju spoznata v prenatrpanem avtobusu. Ta prizor je enkrat in v njem sta se igralca izkazala tudi kot zelo dobra pantomima. Ob preirvanju za lasten prostor si izmenjujeta misli in kritične poglede na račun sodobne družbe in politike. Ko izstopita in si privoščita kavico, se pogovor zasuče okrog poklicev. Eden od njiju je uradnik na ministrstvu za fekalije, kamor se stekajo tudi vse politične greznice, drugi pa je uglashevalec zelo nenavadnega inštrumenta: straniščne školjke. Ta neverjetni "glasbenik" ob začudenju sogovornika zelo strokovno, opirajoč se na umetnostna in znanstvena dokazovanja, razpre-

da svoje teorije o tem zelo zasebnem glasbilu, ki zahteva individualno uglastev. Pri razlagi nepoznane melodioznosti straniščnih školjk so seveda na vse strani letele tudi jedke puščice, ki so oplazile marsikatero znano politično osebnost iz današnje slovenske in svetovne politične st-

varnosti, saj sta igralca z režiserjem preresetala besedilo in vnesla vanj nove strelice, naperjene proti novim političnim tarčam. Nekaj manj kot uro trajajoča predstava z učinkovitimi zvočnimi efekti in glasbeno spremljavo Mirka Vuksanovića, kljub tematiki, nikdar ne zdrkne v vulgarnost in razpravljanje protagonistov ostaja vedno v mejah prefinjeno izostrenega pogovora, ki večkrat spravi gledalca v odkrit smeh. Izvrstna izvajalca sta bila pomeh upravičeno deležna iskrenega, prisrčnega ploskanja.

IK

Foto B. Prinčič

istimi problemi manjšin, kot jih imamo mi pri nas. Raziskovalka na goriški fakulteti političnih ved, Teresa Tonchia, je spregovorila o človekovih pravicah in kako se je o tem razpravljalo v Zvezi narodov l. 1948. Merilo je žal drugačno na Vzhodu kot na Zahodu. Analizirala je primer mesta Tržič, ki ima veliko priseljencev. V mestu je občutiti nekakšno sožitje in univerzalnost, pa tudi spoštovanje razlik, čeprav se še premalo naredi za vzgojo spoznavanja različnosti sosedov. Odvetnik Peter Močnik je na kratko analiziral stanje v Evropi in ustanovitev Sveta Evrope, ki se zgleduje po ameriškem sistemu. Tako se vsaj na papirju borimo proti rasizmu in ksenofobiji. Podčrtal je tudi, da žal vse manjšine niso obravnavane enako in se še zmeraj ločujejo jezikovne od narodnih manjšin.

O tem priča tudi 6. člen italijanske ustave, ki je najkrajši, pa tudi še kar nejasen. Vsake dve leti se v Evropi nekako preverja stanje manjšin in njihovo upoštevanje. O tem skušajo spregovoriti tudi v šolskih učilnicah. Študentka jezikov, Anna Cocchiarella iz Rima, je prikazala svojo večletno izkušnjo ohranjanja in utapljanja različnih kultur v Indiji in Bangladešu. Na terenu je namreč preučevala njihove navade in načine življenja, ki se seveda popolnoma spremenijo, ko se ti ljudje preselijo v Evropo. Evropejci jih pač imajo za manjvredne, čeprav sta njihova kultura in jezik starejša od tukajšnjih. Sledila so še razna pričevanja predstavnikov nekaterih skupnosti. Pohvalili so pobudo tega večera, ki je imel namen spodbuditi spoštovanje do manjšin in biti majhen prispevek za mir med narodnostmi.

Deželni svetnik SSK Mirko Špacapan in kandidat za goriškega župana Giulio Mosetti na obisku

"Nadaljevati z delom, ki ga je začela Brancatijeva občinska uprava!"

Minuli petek, 27. aprila, sta v jutranjih urah prišla na obisk v naše uredništvo deželni svetovalec Slovenske skupnosti dr. Mirko Špacapan in kandidat za goriškega župana Giulio Mosetti, ki je hotel prvič vstopiti v naše uredništvo, da se nam predstavi in tudi kaj več pove o svojem programu.

Predno sta prišla v uredništvo, sta dr. Špacapan in odvetnik Mosetti imela tudi priložnostno srečanje z osebjem v Katoliški knjigarni, nakar sta si ogledala prostore v stavbi, v kateri je tudi naše uredništvo. Obisk v uredništvu je bil vljudnosten, seveda pa je spadal v volilno kampanjo, ki je v Gorici v polnem teku.

"Zavedam se, da naša naloga ni lahka, a že v začetku pogovora bi rad povedal, da si bom kot goriški župan prizadeval, da bom nadaljeval z delom, ki ga je začel sedanji župan Vittorio Brancati!" je bil jaseen kandidat Oljke Giulio Mosetti, ki nam je tudi povedal, da je njegova žena Gabriella Bensa Slovenka, da dobro pozna slovensko stvarnost v Gorici in se tudi zaveda pomena, ki ga imata Slovenska skupnost in vsa širša slovenska stvarnost na

Goriškem.

"Te dni sem seveda zelo zaposlen, saj podrobno spoznavam različne goriške stvarnosti, od združenj do posameznikov, nagovarjam pa seveda vse volilce, ki želijo, da bi Gorica zaživela v polnosti, da ne bi bila obsojena na propad, na umiranje, kar bi

se zgodilo, če bi na volitvah zmagala desnica, ki se med drugimi tudi otepa sodelovanja s Slovenijo in s Slovenci. Mirno lahko tudi povem, da pravega načrta za prihodnost nima. Prav te dni delimo okrog naš program, v katerem je jasno zapisano, da želim po poti čezmejnega

sodelovanja, da se zavedam pomembnosti slovenske narodne skupnosti, sodelovanja z Novo Gorico in širše s Slovenijo!" je dejal Mosetti, ki je tudi izpostavil predvsem dejstvo, da je sam zares Goričan, ki pozna mesto, prebivalce in njihove, tudi svoje potrebe.

In tudi zato, je povedal Mosetti, je na svojo kandidatno listo dal predvsem mlade ljudi, med njimi veliko slovenskih kandidatov, ker se zaveda pomena, ki ga imamo in ga moramo imeti v mestu slovenski ljudje. Ne nazadnje, je še dodal, sem tudi sam slovenskega rodu.

"V volilni kampanji sem od blizu videl, da Gorica potrebuje dobrega župana, ki bo v službi mesta in ljudi. Stranka Slovenska skupnost pozna mesto in potrebe, kandidati Slovenske skupnosti so izraz realnosti, s seboj prinašajo znanje in so odraz stvarnih potreb mesta, česar se sam zavedam!" je poudaril Mosetti, ki je tudi dejal, da se ne boji soočenja z drugimi kandidati, ker je sam prepričan, da je koalicija Oljke zares odraz zmernih volilcev in predvsem tistih, ki se prepoznavajo v levi sredini.

Občinsko gledališče Verdi

Zelo pozitiven obračun sezone in delovanja

Zvelikim zadoščenjem so v petek, 20. aprila, na tiskovni konferenci župan Vittorio Brancati, občinski odbornik za kulturo Claudio Cressati in umetniški vodja Walter Mramor potegnili črto pod izredno pozitivnim obračunom letošnje sezone, ki se je sklenila pred kratkim. Verdijevo gledališče je obiskovalcem ponudilo 24 po vsebini in žanrih raznolikih predstav, ki jih je obiskalo kar 14.761 gledalcev, lani jih je bilo 13.744. Tako se je tudi letos izkazalo, da se je zanimanje za kulturno ponudbo goriškega gledališča Verdi nenehno večja in da si gledališče pridobiva viden ugled v naši deželi, saj gledalcem ni več treba zahajati v Trst, da bi videli kakovostne predstave tudi mednarodnih razsežnosti. Poleg tega je letos gledališče prvič postavilo na oder, tudi z dragocenim sodelovanjem slovenskih kulturnih ustanov (SCGV E. Komel, Kulturnega doma), lastno produk-

cijo, krstno uprizoritev trijezične monodrame z glasbo, Luenburška varianta, dramatisacija istoimenskega romana Paola Maureniga, ki je ob zboru, orkestru pod vodstvom Walterja Sivilottija, igralcu Walterju Mramorju in gostji Milvi doživela izjemen uspeh in je že prejela kakih 20 ponudb za gostovanja po Italiji in celo v Švici. Italijanski, slovenski in furlanski pevci, ki so bili v sestavi tega zbora, bodo 8. maja peli z Milvo, na njeno povabilo, v Milanski stolnici ob 60-letnici gledališča Piccolo teatro.

Gledališče Verdi je teh prvih pet let po obnovi in ponovnem odprtju, ki je sovpadalo z začetkom mandatne dobe občinske uprave z županom Brancatijem na čelu, plodno sodelovalo tudi z ustanovami iz sosednje Slovenije (SNG Nova Gorica, SNG Maribor), in letos prvič tudi z Glasbeno matico, kakor je poudaril župan, ko se je zahvalil vsem, ki so pripo-

mgli k ponovnemu prepovedu goriškega gledališča. Pri tem je izrazil željo, da bi se te vzpostavljene vezi s slovenskimi ustanovami tostran in onstran meje nadaljevale tudi v prihodnjem petletju, kakorkoli se bo pač zasakalo politično kolo. Zahvala je bila namenjena tudi vsem finančnim podpornikom (Dežela FJK, Fundacija Cassa di Risparmio, Friulcassa), pa tudi gledalcem, ki so z navdušenjem zahajali v gledališče Verdi in ob koncu do-

bro ocenili abonmajske izbire umetniškega vodje Mramorja, ki ga je prevzela ganjenost, ko se je zahvalil občinski upravi za podporo in izkazano zaupanje ter pri tem obljubil, da bo ob sestavi programa prihodnje sezone upošteval pripombe gledalcev in poskrbel za kar najbolj pester in zanimiv spored. Na srečanju sta bila prisotna tudi ravnateljka SCGV E. Komel in Kulturnega doma, Silvan Kerševan in Igor Komel.

JK

Neizvajanje zaščitnega zakona

Povedati resnico o brušenju seznama občin

"Najrazličnejše vesti o tem, kako si bo levosredinska Prodijeva vlada prizadevala za uresničevanje zakona o zaščiti in kdo ji bo pri tem pomagal, so me prej vznemirile kakor pomirile. Prejšnji teden sem v PD prebral Spetičevu razmišljanje o "brušenju" seznama občin, kjer naj se zaščitni zakon izvaja. Predsednik SKGZ Pavšič je v intervjuju pred občnim zborom poudaril, da je proti ponovnemu odpiranju vprašanja seznama. Take izjave silijo v razmišljanje, da se okrog tega vprašanja spet grdo zapleta in da naj bi bili za to deloma krivi sami. Zaškrpalo je močno že o nedavnem obisku delegacije krovnih organizacij pri ministrici za odnose z deželami, kjer naj bi se omenjalo tudi "piljenje" seznama.

Prepričan sem, da bi udeleženci srečanja pri ministrici največ pripomogli k stvari tako da bi javnosti povedali resnico in s tem spodrezali noge najrazličnejšim govoricam in interpretacijam".

Vlado Klemše
Štrdaha 94
Sovodnje ob Soči

Obvestila

Skupnost družin Sončnica in Mladinski dom prirejata v Gorici poletno središče Srečanja in Izživi 2007 za otroke in mlade od 4. do 14. leta, ki obiskujejo slovenske vrtnice in šole, in sicer od 11. junija do 13. julija od 7.45 do 13. ure z možnostjo podaljšane urnika s kosilom. Predvpis s popustom do četrtega, 10. maja, na sedežu MD, ul. Don Bosco 60 (pon-pet. od 15.00 do 18.00). Za informacije tel. 0481 546549 ali 0481 536455.

Župnija sv. Martina iz Sovodenj prireja izlet na Dunaj 7., 8. in 9. maja 2007. Odhod v ponedeljek, 7. maja. Med potjo kosilo iz nahrbtnika ali v samopostrežbi na avtocesti; popoldne prihod na Dunaj: ogled parka Belvedere, opatije Klosterneuburg in odhod v hotel. Torek, 8. maja: voden ogled palače Hofburg, kapucinske cerkve in cesarske grobnice; kosilo; popoldne obisk palače Schoenbrunn; pozno popoldne pokušnja vin in vrnitev v hotel. Sreda, 9. maja: jutro prosto, kosilo in odhod domov. Cena 180 evrov (vse vključeno, razen vstopa v Schoenbrunn). Predplačnina ob vpisu 80 evrov (nujna veljavna osebna izkaznica). Vpis do 29. aprila pri župniku Vojku Makucu v Sovodnjah. Informacije na tel. 3494775510.

V Gnidovčevem domu na Mirenskem Gradu se nadaljuje razstava ilustracij Paole Bertolini Grudina in Walterja Grudine.

Darovi

N.N. daruje: za p. Saksida 500,00 evrov, za p. Lisjaka 300,00 evrov in za Novi glas 200,00 evrov.

Ob smrti moža Luigija Vicchija daruje njegova žena Anica

Pintar Vicchi za lačne otroke po svetu 50 evrov.

Zahvala

Gospa Anica Pintar Vicchi se prisrčno zahvaljuje vsem, ki so spremljali njenega moža Luigija na zadnji poti, predvsem duhovnikom, don Giulianu, don Brunu in g. Markežiču, za pogrebni obred in tolažilne besede, in pevkam in pevcem, ki so občuteno, z lepo slovensko pesmijo spremljali mašo, ter vsem tistim, ki so se z molitvijo poslovili od pokojnika in ji bili ob strani v tem žalostnem trenutku.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 04.05. do 10.05.2007)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:

Petek, 4. maja (v studiu Andrej Baucon): Ob domačem ognjišču: Domače viže - Iz krščanskega sveta. - Zanimivosti in obvestila - Vic tedna.

Ponedeljek, 7. maja (v studiu Andrej Baucon): Sodobni "sound" - Živemu se vse zgodi - Zanimivosti in obvestila.

Torek, 8. maja (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 9. maja: Oddaja odpade zaradi neposrednega prenosa košarkarske tekme.

Četrtek, 10. maja (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: Posnetki z naših kulturnih prireditev. - Glasba iz studia 2.

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV
ŽUPNIJA SV. FLORIJANA IN MARIJE POMOČNICE KRISTJANOV V ŠTEVERJANU
in SKPD F. B. SEDEJ

vabijo na

KONCERT MEŠANEGA PEVSKEGA ZBORA ŽUPNIJE SV. JOŽEFA DELAVCA IZ IDRJE

Zaživela bo Marijina podoba na slovenskem v pesmi, sliki in besedi. Osrednja skladba koncerta bo kantata skladatelja Matije Tomca, Marija, Slovencev Kraljica

Petek, 4. maja 2007, ob 20.15

Župnijska cerkev sv. Florijana mučenca v Števerjanu

Ljubitelji slovenske nabožne pesmi vljudno vabljeni!

SLOVENSKA KNJIŽNICA DAMIRA FEIGLA

vabi

na pogovor z Dimitrijem Volčičem

OD KOD DANAŠNJI VZHOD

(lov na podgane)

v petek, 4. maja 2007 ob 19. uri v KB Centru na Korzu Verdi, 51 v Gorici, v čitalnici Feiglove knjižnice

In memoriam

Luigi Vicchi

V nedeljo, 22. aprila, je v 84. letu starosti, po daljši bolezni, v čedajski bolnišnici mirno v Gospodu zaspal Luigi Vicchi, po rodu iz Pulja v Istri. Bil je življenjski sopotnik gospe Anice Pintar, ki že dolgo let kot pevka zvesto obiskuje slovensko nedeljsko mašo v cerkvi sv. Ignacija na Travniku. Njegov pogreb je bil prejšnji četrtek v domači cerkvi sv. Jožefa v Stražicah. Mašni obred je bil v

italijanščini, pri njem so somaševali don Giuliano, don Bruno in upravitelj slovenske duhovnije sv. Ivana g. Marijan Markežič. Za slovensko petje so poskrbeli naši pevci, ki pojejo na korih v raznih goriških cerkvah. Na orgle je spremljal Herman Srebrnič. Pokojnik čaka vstajenje na goriškem pokopališču. Gospe Anici Pintar Vicchi, njeni družini in sorodnikom izrekajo iskreno sožalje travniški pevci.

Govor akademika Franceta Bernika Ivan Cankar in krščanstvo (3)

Očenaš je zgrajen kot novela hlapcu Jerneju, po načelu stopnjevanja. Prvi del molitve izraža popolno zaupanje v božjo vsemočnoost, v absolutno pravico, veljavno za vse čase in vse ljudi. Drugi del je prošnja Očetu, naj uresničuje pravičnost že na tem svetu, na zemlji. Od Njega je odvisno socialno življenje posameznikov in skupnosti. Tretji del je pogumnejši, čeprav še vedno spoštljiv. Prošnja in opomin Očetu, naj razsvetli krivične in odreši trpeče, naj jih ne preizkuša preveč in predolgo. V taki obliki se očenaš harmonično vključuje v dogajanje novele, napoveduje njeno nadaljevanje, celo njen konec.

Novela o hlapcu Jerneju pomeni vrhunec Cankarjevega socialnokritičnega pripovedništva. Junak sicer ni uspešen v vztrajnem, do kraja neutrudnem iskanju svoje pravice, vendar je pripoved o njem nad vse sugestivna v prebujanju kritične zavesti o krivični družbeni ureditvi, nedvomno tudi po zaslugi pisateljevega visoko estetskega jezika. Cankarjev sodobnik in literarni zgodovinar Ivan Prijatelj je novelo označil celo za "presnitvev Marksovega komunističnega manifesta". In v resnici je pripoved o Jerneju s svojo zgodbo in idejo dosledno naravnana proti krščanstvu in proti krščanski socialni doktrini, hkrati pa je njena estetska vsebina polna krščanske simbolike ali iz krščanske tradicije prevzete poetike. Redkokatero Cankarjevo delo razkriva tako poudarjeno dvojnost, tako izrazito ambivalentnost. Očitno je Cankar prenašal slo-

govne značilnosti *Svetega pisma* v svoj jezik ne glede na to, koliko se je njegova pripoved skladala z duhom božjega sporočila. Če npr. označuje sina, ki je mater zatajil, s stavkom "Hodil je zraven matere kakor Judež zraven Kristusa", je prisposoda formalno slogovno in vsebinsko natančna. Izrazno močan in hkrati nedorečen, skoraj skrivnosten, obenem pa kontekstu ustrezen je, kadar uporablja neosebni glagol, stilno značilnost iz *Svetega pisma*, ko npr. piše: "Nekaj silnega se je dvigalo v daljavi do neba, bližalo se je, zmerom višje in ogromneje, črno in strašno; skoraj že je zastiralo vse obzorje. Videli smo življenje in smo se ga bali..." V takih in podobnih primerih je Cankar radikalno posegel v razvoj jezika tako, da je vplival na njegovo semantično preoblikovanje, ko je verske predstave in pojme vključeval v drugače povezave, v sobesedilo povsem človeškega dogajanja. Razširjal je semantično vsebino krščanskih izrazov ali simbolov, konkretiziral jo je, v določeni meri celo laiciziral. Odpiral je možnosti za večjo pomensko prožnost slovenskega jezika. V zadnjem obdobju življenja se je Cankarjev odnos do krščanstva oz. do katolištva poglobljal v pozitivnem smislu. Zdjaj ne gre

mana, nedvomno pisatelj sam, pripoveduje, kako so ga "človeka nevernika", trdnega od trpljenja in potrebnega tolažbe, obiskali spomini in mladost, kako je v tujini naenkrat zagledal domovino in kako se je v trenutkih dvomov in obupa zadel sam sebi "gnus in praznosta", kako je takrat začutil, da je mati edina, ki ga nikoli ni izdala. V tem procesu spoznavanja, v tem odkrivanju najgloblje resnice o življenju so vrednote že v njegovi zavesti, vendar obstajajo kot spomin, kot "spomin

na mater, na domovino, na Boga". O zadnji med njimi, o Bogu, pravi, da ga podobno kot duša dviguje nad pozemsko življenje, kajti to življenje ni življenje, temveč zgolj kratek trenutek, zgolj "medla prisposoda resnice". Ponovno se je pisatelj opredelil do triade vrednot čez eno leto, v nedokončani pripovedi Ottakring (1913/14), tokrat v komaj opaznem, vendar pomembnem odtoku drugače. O temeljnih vrednotah govori zdaj z zasenesim čustvom. Domovinska ljubezen se ne podaljšuje samo v ljubezen do matere, čustvo ljubezni utemeljuje ves svet. Ljubezen kot vsesplošno, vseobsežno čustvo ne pozna omejitev, ne razlik. "Kdor ljubi svojo domovino, jo z enim samim objemom svoje misli obseže vso; ne samo nje, temveč vse, kar je kdaj ljubil in kar bo ljubil kdaj pozneje. Zakaj ljubezen je ena sama in nerazdeljiva; v en sam kratek utrip srca je stisnjeno vse - mati, domovina, Bog." Če torej ljubezen združuje temeljne vrednote, kot izhaja iz pisateljeve izjave, pomeni, da združuje vse tri, ob materi še drugi dve, ki pa se v globinah tudi sami ujemata. Ni čudno, da je pisatelj zdaj izrecno potrdil njuno soodvisnost in vzročno povezal domovinsko ljubezen z religioznim verovanjem, narodno pripadnost z veroizpovedjo. "Če bi bil Rus, bi bil pravoslaven, če bi bil Prus, bi bil protestant; ker sem Slovenec, sem katoličan." Vendar čustveno poistovetenje pripovedovalca z univerzalnimi vrednotami pred pisateljevo zadnjo knjigo še ni predstavljeno kot neposredna duhovna izkušnja. Bivanjske položaje nedokončanega romana *Ottakring* še izpolnjujejo take vsebine, ko so osamljenost, obup, smoohtozavanje junaka, celo misel na samomor.

/dalje
France Bernik

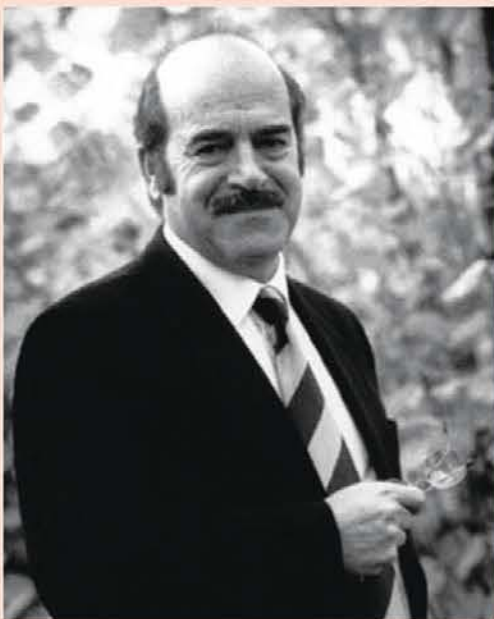
"Razbiranja"

STRUKTURA PESNIŠKEGA STOLETJA
Ur. Peter Kolšek: *Nevihita sladkih rož. Antologija slovenske poezije 20. stoletja*. Ljubljana: Študentska založba, 2006.

V tej rubriki smo že večkrat spregovorili o problematičnosti antoloških zbirk, ki ne morejo objektivno predstaviti neke literarne stvarnosti, saj se za izborom skriva, če že ne pristranskost, pa vsaj okus selektorja, ki se je v našem primeru odločil za široko paleto pesniškega ustvarjanja na Slovenskem v 20. stoletju.

Resnici na ljubo je treba tudi povedati, da ne gre za prvo antologijo slovenske sodobne poezije, je pa prav gotovo prva (ker je izšla v tem stoletju), ki skuša obravnavati celotno podobo pesništva 20. stoletja. Peter Kolšek je v svoj izbor vključil avtorje po letu izida pesniških zbirk, ki so posebno zaznamovale njihov opus, tako rekoč od leta 1900 (pravzaprav od leta 1899, če upoštevamo letnico izida Cankarjeve in Župančičeve prve zbirke, ki pa sta že močno zakoreninjene v novem stoletju) do leta 2000. V tej lepo urejeni antologiji, ki se predstavlja z elegantno platnico in znatno konzistenco najdejo svoj prostor 103 avtorji. Žal nimamo materialnega prostora, da bi o njih spregovorili posamezno, prav se nam pa zdi, da jih vsaj poimensko navedemo, v vrstnem redu, kakor se pojavljajo v antologiji: Dragotin Kette, Ivan Cankar, Oton Župančič, Josip Murn, Vida Jeraj, Cvetko Golar, Alojz Gradnik, Fran Albreht, Janko Glazer, Igo Gruden, Pavel Golia, Anton Vodnik, Vera Albreht, Tone Seliskar, France Onič, Stanko Majcen, Anton Podbevšek, Anica Černež, Srečko Kosovel, Miran Jarc, Vida Taufer, Mile Klopčič, Edvard Kocbek, Božo Vodušek, Lili Novy, Matej Bor, Karel Destovnik-Kajuh, France Balantič, Vinko Beličič, Ivan Hribovšek, Peter Levec, Vladimir Kos, Erna Muser, Bogomil Fatur, Ivan Minatti, Lojze Krakar, Ada Škerl, Jože Šmit, Mila Kačič, Tine Debeljak, Ciril Zlobec, Tone Pavček, Janez Menart, Kajetan Kovič, Cene Vipotnik, France Papež, Karel Vladimir Truhlar, Dane Zajc, Veno

Taufer, Saša Vegri, Gregor Strniša, France Pibernik, Jože Udovič, France Forstnerič, Niko Grafenauer, Jože Snoj, Miroslav Košuta, Svetlana Makarovič, Franci Zagoričnik, Tomaž Šalamun, Iztok Geister Plamen, Tone Kuntner, Andrej Medved, Ervin Frit, Ivo Svetlina, Herman Vogel, Neža Maurer, Andrej Kokot, Marko Kravos, Andrej Brvar, Milan Dekleva, Andrej Žigon, Matjaž Kocbek, Milan Jesih, Ifigenija Zagoričnik, Ivan Volarič Feo, Milan Kleč, Boris A. Novak, Gustav Januš, Jure Detela, Brane Mozetič, Iztok Osojnik, Vladimir Memon, Jure

Potokar, Marko Pavček, Aleš Debeljak, Milan Vincetič, Maja Haderlap, Ciril Bergles, Erika Vouk, Maja Vidmar, Rade Krstič, Alojz Ihan, Jurij Kovič, Minka Korenčan, Marjan Strojcar, Uroš Zupan, Brane Senegačnik, Peter Semolič, Miklavž Komelj, Aleš Šteger, Josip Osti in Primož Čučnik. Dolg seznam tako v kratkem predstavi doberšen del slovenske pesniške literarne zgodovine in seznanja bralca z zanimivo tematsko pisanostjo moderne in sodobne slovenske lirike. Kot pravi uredniku, ki je priobčil tudi

tehtno in izčrpno spremeno besedo, se je v slovenski poeziji 20. stoletja razširila uporaba dveh struktur: ena je odmevala še od Prešerna dalje, ki se trdno drži nacionalnogodovinskega trenutka in močno zaznamuje ne samo poezijo, temveč tudi narodnostno bit; druga struktura, ki jo Kolšek imenuje »murnovska«, se pa v glavnem drži svobodomiselnosti sproščenosti verza in nekako zaznamuje tisto poezijo, ki je svojo pot usmerila v modernost in kasneje v modernizem ali celo v njegove ekstremne situacije.

Ne glede na to pa je treba povedati, da je pričujoča antologija koristen prispevek k analizi slovenske moderne in sodobne poezije. Množičnost pesnikov po eni strani priča o razširjenem pojavu poezije, ki je v slovenski literaturi sicer sama posebej skoraj »kulturna« vrsta, po drugi pa o zanimivem paralelnem soobstajanju več plasti pesniškega ustvarjanja. Kolšek jih analizira strukturalistično, možen pa bi bil tudi drugačen pogled.

Slovenska poezija dvajsetega stoletja je tudi v svojem zgodovinskem pojavljanju šla skozi družbenopolitično zelo različna obdobja. Tu se je uveljavila ali pa bila tiha pričevalka in prikazala trpljenje slovenskega pesnika in njegovega dela, ki je nezavedno risalo zapletene socialne razmere prek usode posameznika, ki se skriva za vsakim lirskim jazom.

Prav zaradi tega se zdi, da je tako monumentalno delo, kakor je pričujoč izbor, eno izmed verjetno najbolj pozornih in celovitih antologij, kar jih je bila slovenska literatura deležna.

Podnaslov antologije je verz Kajetana Koviča *Nevihita sladkih rož*. Tudi to pričuje o plodnosti slovenske poezije, ki je minljiva kakor nevihta in prinaša istočasno veliko bogastvo za literaturo in narod, zato je prav, da je antologija izšla ravno v času, ko je relativizacija poezije močno vkoreninjena v družbo.

Knjiga, ki ne bo smela manjkati na naših policah, ko bo izpričana večnost slovenske poezije 20. stoletja.

David Bandelli

Razstava

V Biljah bodo odprli stalno zbirko kiparja Negovana Nemca

Letos mineva 20 let od smrti prvega akademsko izobraženega kiparja povojne generacije na Goriškem Negovana Nemca. Ob okroglem jubileju prezgodaj preminulega umetnika, ki se je rodil pred 60 leti, so v njegovih domačih krajih pripravili bogato dogajanje, katerega del je tudi postavitve stalne zbirke kiparjevih del v njegovem ateljeju v Biljah. Kiparju je posvečena tudi spletna stran.

V kiharjevi družini ugotavljajo, da spomin na Nemca, ki je v 15 letih dela ustvaril enega najboljšejših kiparskih opusov v Sloveniji, po dveh desetletjih od njegove smrti blede. Zato so se odločili za postavitev stalne zbirke 60 del iz umetnikove zapuščine v Marogovniku v Biljah, kjer je Nemec ustvarjal.

Po kiharjevi smrti je sicer atelje gostil različne kiparske delavnice in simpozije, zdaj pa si bodo ljubitelji umetnosti ob sobotah in nedeljah, po predhodnem dogovoru tudi med tednom, tam ogledali Nemčeve stvaritve. Zbirko so ob bogatem kulturnem programu, v katerem so sodelovali domačini, predstavili na nedavni slovesnosti. Ob tej priložnosti so v Biljah predstavili tudi kiparju posvečeno spletno stran, celotno dogajanje pa je popestrila multimedijška predstavitev Nemčevega opusa. Ta je namreč močno zaznamoval širši goriški prostor, saj samo Novo Gorico krasi več kot 25 njegovih kipov, je pred časom poudarila umetnikova žena Nelida Nemec.

Odprtje stalne zbirke kipov iz Nemčeve zapuščine je sicer del širšega projekta *Negovan Nemec - 20 let pozneje*, ki ga skupaj z umetnikovo družino, različnimi kulturnimi ustanovami in nekaterimi goriškimi občinami pripravlja Kulturnoturistično društvo Zarja iz Bilj. V poletnih in jesenskih mesecih bodo tako študijske postavitve Nemčevih kipov gostovale na ljubljanskem gradu, v ajdovski Pilonovi galeriji in Mestni galeriji Nova Gorica. Na vseh treh bodo predstavili tudi še nedokončani film *Kipar Negovan Nemec*, so povedali na nedavni novinarski konferenci.

Goriški slikar, ki se je rodil 23. aprila 1947 v Biljah, je na ljubljanski akademiji za likovno umetnost diplomiral s spomenikom padlim v NOB na Gradišču nad Prvačino. Prvo samostojno razstavo je pripravil leta 1972 v Novi Gorici in od takrat razstavljal v vseh vidnejših galerijah po Sloveniji in zamejstvu. Ob kiparjenju se je ukvarjal tudi z grafičnim in industrijskim oblikovanjem. Ob desetletnici smrti mu je Goriški muzej posvetil veliko retrospektivno razstavo. / STA

Za naš jezik

Nabreklo pisanje

Na piščoča prežijo tisočere čeri: lahko je pomanjkljiva njegova slovnica in gradnja stavkov, lahko je reven ali papirnat ali nejasen njegov jezik, lahko je pod suženjskim vplivom tujega jezika (npr. *Zavrnil je trditve, po katerih naj bi zaradi njihove podpore odložiti izreka mnenja o okoljskih vplivih šel skozi tudi projekt sredi zaliva*). Lahko pa se pisec (in seveda tudi govorec) ne pregreši v nobeni od naštetih stvari, je pa zato nekoliko preveč kreativen.

Kreativce je treba pohvaliti, ker jezik ljubijo in se trudijo to ljubezen prenesti na bralce, ker ne pišejo tjavdan, da napolnijo članek ali govor. Njihova edina greha sta pretiravanje in premajhen občutek za stil: kar spada v književnost, ne sodi v vsakdanjo govorico. Resnici na ljubo pa moram povedati, da je včasih težko določiti, kje je meja med še dopustnim in že pretiranim. Primeri, ki sledijo, so po našem mnenju to mejo prekoračili. **Na ekranu so se pretakale novice.** Boljše se mi zdi: **...so si sledile novice.**

Pustna mrzlica se opriema veseljakov. Boljše: **...se letova veseljakov.**

Naš planet je na bolniški postelji. Boljše: **...je bolan.**

Ob vsaki tragediji... povlečemo klobase besed in stavkov... o dogodku. Boljše: **...se razpišemo na dolgo in široko...**

V Kulturnem domu v Gorici Razstava Okno v svet

V galeriji Kulturnega doma v Gorici je do 10. maja na ogled skupinska razstava likovnega natečaja Okno v svet, ki ga je v sodelovanju s Kulturnim domom iz Gorice, galerijo Artes iz Nove Gorice, Mestno Galerijo iz Ljubljane ter oglaševalsko agencijo Tmedia priredila KB 1909, Finančna delniška družba iz Gorice. Razstavo so na dobro obiskani slovesnosti odprli v torek, 24. aprila, ko sta predsednik finančne družbe Boris Peric in likovna kritičarka Klavdija Figelj predstavila sam nagradni natečaj in seveda tudi nagrajene likovne umetnike. Predsednik finančne družbe

Boris Peric je v svojem nagovoru povedal, da je družba KB1909 svojo zbirko likovnih del, le teh je že več kot dvesto, želela še dodatno ovrednotiti z deli mladih, perspektivnih primorskih ustvarjalcev, ker pri družbi nadaljujejo z zbiranjem likovnih del iz našega prostora, po eni strani zato, da bi ovrednotili že obstoječo zbirko, po drugi strani pa zato, ker njihova zbirka že postaja tako pomembna, da lahko vsako leto v Mestni galeriji v Ljubljani predstavijo poleg mladih likovnikov tudi naše klasične slikarje. Tako bo tudi letos razstava v Ljubljani prikazala najboljša likovna dela natečaja Okno v svet, a tu-

di starejša dela, tokrat skupina 2xGO

Pred dvema letoma je tako nastal nagradni likovni natečaj OKNO V SVET, da bi spodbudi-

predstavilo 42 likovnih in kiparskih del. Med udeleženci je bilo nekaj že priznanih mladih ustvarjalcev, za ostale pa je bil natečaj prava priložnost, da se predstavijo javnosti. Klavdija Figelj pa je v imenu žirije, v kateri so bili poleg nje še direktor Mestne galerije v Ljubljani Aleksander Basin, kritik Joško Vetrh, znani novogoriški

Foto JMP

Nagrajenci, z leve: Komel, Šibav, Jurkovšek in Erzar (foto JMP)

li mlade umetnike h kreativnosti in jim dali možnost, da se predstavijo javnosti, obenem pa tudi da bi primerno nagradili zmagovalce z odkupom njihovih del, ki bodo postala del stalne umetniške zbirke KB1909. Odziv na nagradni natečaj je tudi letos presegel vsa pričakovanja, saj se ga je udeležilo 25 umetnikov iz Slovenije in Furlanije Julijske krajine ter

galerist Dragan Abram, slikar Klavdij Palčič in naš urednik Jurij Paljk, obrazložila nagrade in povedala, da so letošnji nagrajenci Barbara Jurkovšek z delom Bacillus Rossi v mešani tehniki, Matjaž Šibav z dvema monotipijama, Metka Erzar (že drugič nagrajena), pa z delom Labirint misli. Kiparsko nagrado pa je prejel Damjan Komel z delom Videti sublimnost v kraškem kamnu in steklu. Razstava Okno v svet je dober vpogled v mlajšo likovno umetnost v primorskem prostoru, organizatorji pa si seveda želijo v prihodnje še boljšo udeležbo. ZUT

Hit paviljon, 29. marec - 6. maj 2007 Franko Vecchiet - Prikrita stran

V novogoriškem Hit paviljonu razstavlja tržaški ustvarjalec Franko Vecchiet, ki se predstavlja s svojimi najnovejšimi grafičnimi deli. Vecchiet je uveljavljen avtor na likovnem področju na italijanski in slovenski strani, umetnost je študiral na višji šoli za grafiko v Urbino, udeleževal se je likovnih tečajev v Benetkah, nato je kot izredni študent obiskoval grafični oddelek Akademije za likovno umetnost v Ljubljani. Grafična tehnika je konstanta v njegovem opusu, veliko pa posega tudi po drugih umetniških zvrsteh, ukvarja se z risbo,

prikazujejo Vecchietov raziskovalni pristop v obravnavanju likovnega dela. Podrobno se je posvetil raziskovanju razdrobljene, rahlo reliefne strukture površine grafičnega lista. Pri tem je uporabil zahteven proces tehnike globokega tiska, kolografije, in preizkusil izrazne možnosti abstraktnih vzorcev na črno-beli ali enobarvni podlagi. Pridobljenih oblik pa si ni sam izmislil, grafične matrice je izdelal iz zavrženih predmetov, odstranjenih kuhinjskih ploščic. Njihove hrbtnne strani je izkoristil za grafično oblikovanje, v

2007 / kolografija

Mestna galerija Nova Gorica, 30.3.-20.4.2007

Boris Gaberščik - "Ordo ab chao"

Ljubljanski fotograf Boris Gaberščik predstavlja v Mestni galeriji projekt "Ordo ab chao" - Notri in tam zunaj, ki ga je zasnoval v letih 2005, 2006 in je bil prvič delno prikazan v Galeriji Fotografija v Ljubljani. Gaberščik se od leta 1986, po končanem študiju biologije, profesionalno ukvarja s fotografijo. Imel je številne samostojne razstave, udeležil se je mnogih pomembnih mednarodnih skupinskih projektov doma ter v tujini. Živi in dela v Ljubljani kot samostojni ustvarjalec. Projekt sestavljata dve skupini črno-belih fotografij, na eni strani je na ostrih posnetkih prikazan notranji svet, z jasnimi, izčiščenimi predmeti, ki avtorju pomenijo red (ordo). Na drugi so namenoma neostre slike zunanjega sveta, kaos (chao). Večina fotografij novogoriške razstave prikazuje izostreno urejenost predmetov, ki jo

tu pa tam kot nekakšna cezura prekinja vdor zunanjega sveta in posega v njihovo intimno, zaprto okolje. Vsak Gaberščikov posnetek je svet zase, v njem so različni predmeti, izvzeti iz vsakdanjega okolja, izvzeti iz svojega konteksta in med seboj povezani v nove odnose na nevtralnem ozadju. Njihova razmerja so lahko logična, absurdna, povezana ali ne, avtor se včasih navezuje na fotografске mojstre iz preteklosti, uporablja glasbene, slikarske citate, posega pa tudi v lastno preteklost z motivi, za katere samo on ve, kaj resnično pomenijo in na kaj ga spominjajo. Takšne konstrukcije dobivajo na njegovih posnetkih svojevrstno vsebinsko in likovno, formalno konotacijo. Različni predmeti, materiali, strukture pripovedujejo nove zgodbe na vsaki novi postavitvi, istočasno pa dobivajo njihove oblike, volumni,

Ravnovesje / 2005

dar jih prav njihova preprostost bogati z globino, liričnostjo in jim daje pridih ironičnosti. Prostorska

neopredeljenost, odsotnost konkretnega ozadja pa jih postavlja v brezčasnost, daje občutek večnosti in neminljivosti. Brane Kovič, ki je prispeval uvodni tekst v katalogu, je o posnetkih zapisal, da so onstran paradigme o časovni determiniranosti fotografске podobe. Kljub temu, nadaljuje kritik, da to, kar se nam kaže s posameznega posnetka, neizprosno spada v preteklost in je bilo takšno pred objektivom le tedaj, ko je bilo posneto, pri Gaberščiku ne gre za motive, ki bi jih bilo treba evidentirati v "odločilen trenutku", ampak za motiv-

ne konstrukte, za katere se zdi, da bodo trajali večno. Katarina Brešan

S prispevkom »petih tisočink« davka Irpef lahko pomagaš slovenski ustanovi...

Letošnjih »pet tisočink« davka na dohodke fizičnih oseb (IRPEF) lahko namenite **Skladu Dorče Sardoč**, ki podeljuje štipendije zaslužnim manj premožnim slovenskim študentom. Od ustanovitve prejema štipendije Sklada Dorče Sardoč tudi učenci dvojezične šole v Špetru.

Kaj je prispevek »pet tisočink«?

»Pet tisočink« je prispevek, ki ga predvideva Zakon št. 266 z dne 23. decembra 2005, s katerim lahko vsi davkoplačevalci namenijo manjši delež davka na dohodke priznanim dobrodelnim organizacijam in neprofitnim ustanovam.

V ta seznam spada tudi **Sklad Dorče Sardoč**.

Svoj prispevek lahko namenite tako, da v polje obrazca, ki je namenjeno dobrodelnim organizacijam in neprofitnim ustanovam v modelih CUD/730/Modello Unico, vpišete davčno številko **Sklada Dorče Sardoč** in se podpisate.

Prispevek »petih tisočink« ne predvideva doplačila in zato tudi nobenih dodatnih davkov.

Davčna številka **Sklada Dorče Sardoč** je:
91013840318

SLOVENSKA ISTRa Sočerga

Marijin kip končno v novi kapelici

Za ostrim ovinkom se na cesti Gračiško-Lukinške vaje odpre pogled na sosednji grič, kjer so okoli neobičajno velike vaške cerkve Sv. Justa in Evfemije sezidali kamnito vasico

nam seže na hribovit svet gornje Istre vse od Slavnika, Kojnika, Goliča pa tja do Žbevnice. Od župnijske cerkve v Sočergi pa se razgled konča šele na visoki Učki, ki bedi kot stražar nad istrskim člo-

zasluga, da je bila sobota, 28. aprila, v Sočergi poseben dan. Sočerga je bila že od nekdaj pomembna prometnica na relaciji med slovensko in hrvaško Istro. Povečanje prometa je zato leta 1975 privedlo do razširitve vaške glavne ceste in posledične odprave vsega tega, kar je stalo v neposredni bližini asfaltne črte. Porušili so zato med drugim tudi kapelico, v kateri je stal kipec Lurške Matere Božje, ki so ga nato prenesli v župnijsko cerkev. Gospa Zanevra in drugi dobrotniki pa so si vedno želeli, da bi kapelico na novo sezidali in da bi Marijin kip ponovno stal na kraju, od koder ga je tok modernizacije odstranili. "Z istrskimi prijatelji v Trstu smo pred tremi leti sklenili, da bomo poskrbe-

dovoljenja, so lahko dela končno stekla". V treh mesecih je tako nastala lepa kapelica, ob kateri se je v soboto zbrala množica domačinov in prijateljev iz Sočerge ter okolice. Prisotni so se udeležili sklepa "Marijinega brezdomstva", kot je barvito poudaril župnik Franc Prelec, ki je sv. mašo vodil ob somaševanju g. Cvetka Valiča. Verniki so se namreč najprej zbrali v župnijski cerkvi sv. Justa in Evfemije, da bi prisostvovali bogoslužju, nakar so v procesiji, na čelu katere so peli pevci zbora iz Sv. Antona in Škofij, pripeli na kraj izgradnje. Med sveto mašo je članica zbora stopila pred mikrofon in se zahvalila vsem dobrotnikom, ki so v teh letih vsestransko pomagali. "Posebna zahvala gre družinam Zanevra, Bužečan, Dellgatta in mnogim anonimnim dobrotnikom ter vsem tistim, ki so sodelovali pri pripravi današnjega slavlja. Bog naj jim bo bogat plačnik!".

Igor Gregori

Foto IG

Foto IG

Sočergo. Tu se nam odpira pogled na dolino Reke in oko seže vse tja do Buzeta, hrvaškega srednjeveškega mesteca, na katerega so bile okoliške vasi od vedno povezane. Sočergo se omenja že leta 1028 pod imenom S. Siro oz. S. Sirico ali S. Quirico oz. sv. Kvirik. Ime je še danes v rabi za pokopališko cerkvico nedaleč od Sočerge na kraški planoti. Na vrhu te planote je stalo prazgodovinsko gradišče, na katerega nas spominja današnje ime Gradec. S sv. Kvirika se nam odpira razgled po Movraški vali. Oko

vekom, ki je v letih zaradi življenjskih okoliščin svojo rojstno zemljo tudi zapuščal. K njej pa se danes - če se le da - rad vrača. To je primer gospe Marije Gregorič Zanevra, rojene v Sočergi, ki se je pred mnogo leti preselila v Trst, kjer se je poročila. Dokler so bili njeni starši še živi, je gospa Zanevra vsako nedeljo obiskovala sv. mašo v domači župnijski cerkvi sv. Justa in Evfemije in si nenehno prizadevala krojiti vaško župnijsko življenje, četudi z določene zemljepisne razdalje. Prav gospe Zanevri gre namreč

li za izgradnjo nove kapele", nam je povedala gospa Zanevra. "Zbirala sem denar pri naših ljudeh v Trstu in drugod. Ko sem imela v rokah že vsa potrebna

Obvestila

KŠD Rojanski Krpan obvešča, da bo v nedeljo, 29. aprila, počastil spomin na padle v boju proti fašizmu in nacizmu. Spominska svečanost pri spomeniku padlim na Komeščini pod Trstenikom (ulica Bruni) se

bo začela ob 11. uri, govornik bo Iztok Furlanič, recitatorka pa bo Vesna Hrovatin.

Društvo za umetnost Kons obvešča, da bo naslednje srečanje društva v sredo, 16. maja, ob 20.30, v prostorih športno-kulturnega centra v Lonjerju.

Spomin na žrtve openskega strelišča Žrtve na nikakršen način ni mogoče izenačiti z rablji

Tudi letos so se kot že običajno na prvo aprilsko nedeljo ob openskem strelišču na Pikelcu zbrali antifašisti s tostran in onstran meje, da bi počastili spomin na 71 talcev, ki so pred trinajstdesetimi leti padli pod streljo okupatorja. Nacistično maščevanje je sledilo bombnemu atentatu na opensko kinodvorano Uljan, v katerem je bilo ubitih sedem nemških vojakov. Letos je bilo med udeleženci, pa tudi med samimi oblikovalci spominske svečanosti, lepo število mladih. Glasbeni spored so namreč poleg MoPZ Tabor, ki že vrsto let glasbeno oblikuje to srečanje, popestrili tudi učenci nižje srednje šole Srečka Kosovega pod

park miru, kot to že dolga leta zahtevajo ne samo domačini, ampak tudi širša tržaška antifašistična javnost? Žrtve, ki so padle pod streljo okupatorja v Ardeatinskih jamah in v Marzabottu, imajo svoje spomenike, vsako leto pa se jim pridejo pokloniti najvišje državne oblasti. Zakaj se to ne bi zgodilo enkrat tudi na Opčinah? Spetič se je nato obregnil ob nenehne poskuse revizije zgodovine. Žrtve na nikakršen način ni mogoče izenačiti z rablji. Na srečo so bili ti poskusi tistim žrtvam, ki so leta 1944 padle na openskem strelišču, prihranjeni. Zakaj se italijanskim šolam in dijakom ne izroči poročilo mešane slovensko-italijanske zgodovinske komisije? Prav

Foto Kroma

vodstvom prof. Edith Kocjan. Priložnostno misel je tokrat izrekel nekdanji senator Stojan Spetič. Poudaril je, da je še kako pomembno gojiti spomin na te žrtve, ki so jih uradne oblasti po vojni kratko malo pozabile. Zakaj se na območju openskega strelišča končno ne uredi spominski

zaradi nenehnih zavlačevanj uradne politike je še kako pomembno, da predvsem mladi danes gojijo spomin in spoštovanje do teh dogodkov, istočasno pa naj se prepoznavajo v vrednotah antifašističnega boja, ki so danes še kako aktualne.

Primož Sturman

Tržaška Karitas in Vita Nuova Da bi približali zaporniško stvarnost mestu

Tržaška Karitas je svojo prisotnost v tržaškem zaporu v ul. Coronco dodatno ovrednotila in ji dala nov zagon s posebno zamisljivo, ki so jo predstavili v petek, 27. aprila, prav v Coronjskem zaporu. Že pred časom je ravnatelj škofijske organizacije Mario Ravalico v istem kraju

spregovoril o pobudi, namenjeni osebam, ki so komaj stopile iz zapora. "Gospod škof je želel, naj Karitas snuje čim bolj tesno vez med zaporom in mestom", je prejšnji teden spregovoril Ravalico. Poleg njega sta sedela ravnatelj zapora Enrico Sbriglia in odgovorna urednica

tržaškega škofijskega tednika Vita Nuova Fabiana Martini. Časopis ponuja svojim bralcem prilogo Piccolo Universo,

ki jo bodo sestavljali in urejali priporniki zapora in bo izhajala vsake tri mesece. Časopisni prostor bodo napolnili s mislimi in pričevanji o življenju v zaporu, tako da bo mestno tkivo seznanjeno s stvarnostjo, ki je drugače ne bi poznalo. "Treba je več medsebojnega soočanja, da

se bomo drug drugega manj bali", je dejala Martinijeva, ki si želi predvsem plodnega dialoga med časopisno prilogo in mestom. Tudi ravnatelj zapora Enrico Sbriglia je na tiskovnem srečanju pozitivno ocenil iniciativo in izrazil željo, da bi priloga Piccolo Universo služila zato, da bi postala zaporniška stvarnost dojemljiva osebam, ki so na prostosti. "Potrebujemo varne in 'prosojne' zapore, le tako urejena struktura prispeva k večji demokraciji", je sklenil ravnatelj.

Bistra stotiletnica po rodu iz Barkovelj Vse najboljše, gospa Pina!

V petek, 13. aprila 2007, je v Ljubljani, na Resljevi 20, praznovala 103. rojstni dan Pina Pertot, vdova Sferza. Tu stane že dolgo let s hčerko Sonjo, vdovo po znanem primariju ortopedu dr. Marjanu Koršiču. Vsi, ki gošpo Pino poznajo, in tisti, ki jo srečujejo po maši pri Frančiškanih ali zadnje čase pri Srcu Jezusovem, vedo povedati, kako je živahna in pozorna do vsega, kar se dogaja okoli nje. Stalno sledi dogajanju v domovini in predvsem novicam, ki prihajajo s Primorskega in z nepozabne obale.

Gospa Pina je namreč rojena v Barkovljah leta 1904. Doma so jim pravili "pri Slovenčku", in to po pravici, saj je bil njen oče Jakob

Gospa Pina Pertot na svojem domu v Ljubljani ob 103. rojstnem dnevu

ročila iz tistega časa, ki jih povzema knjiga Barkovlje - Pri nas je bilo tako (Trst, 1982) povedo, da so bile Barkovlje na začetku 20. stoletja zgled kulturne živahnosti, narodne zavednosti in strpnosti. Tako je bilo zabeleženo leta 1914 ob 25. obletnici pevskega društva Adrija. Društvo je nastalo, ker so Barkovljani izredno ljubili domačo pesem, odigralo pa je pomembno vlogo v kulturnem vzponu in utrjevanju narodne zavesti. V društvu je zavzeto sodeloval Pinin oče Jakob Pertot, v pevskem zboru društva pa še kot deklica, slavljena Pina. Še zdaj se živo spominja, kako so pri zboru vedeli za njen pevski talent in si želeli, da bi sodelovala pri izvedbi Hladnikove maše. Oče se je upiral, ker je bila premlada, a nazadnje so ga le preprosili, da ji je dovolil nasto-

panje. Nepozabno doživetje ji je ostalo živo zapisano v spominu. Kot otrok je rada prepevala na domačem ganku, da so vsi sosedje prisluhnili. Pritegnila je pozornost mestne gospode, ki je zahajala v bližnjo gostilno in nekoč je skupina gledališnikov stopila k očetju in ga prepričevala, naj jo vpiše v glasbeno šolo za solopetje. A oče, ki je bil narodnjak, ni maral, da bi se izgubila v tujem okolju, in se ni dal prepričati. Oče Jakob je bil tudi odbornik veslaškega kluba Sirena, in sicer od ustanovnega občnega zbora leta 1924. Gospa Pina s ponosom hrani fotografijo domačega plovila. Z veseljem se spominja tudi, kako so se kot punce hodile kopat na "sokolski otok" na obali med Barkovljami in Miramarom. Ohranila je veliko spominov na

Barkovljanska dekleta v narodni noši ob rožnovenski procesiji 4. oktobra 1931; gospa Pina stoji v sredi

barkovljansko mladost, na Šege in navade, na proslave, verske

obrede in slovesne procesije, predvsem pa na petje, ki ga je izredno ljubila.

Leta 1923 se je poročila z bančnim uradnikom Antonom Sferzo, ki je bil doma z Grete. Leta 1924 se jima je rodila hčerka Sonja. Fašistična oblast je vedno bolj grenila življenje zavednim Slovincem in ponižanja je bilo težko prenašati. Zaradi nestrpnosti in nasilja je družina leta 1932 zapustila rodne Barkovlje in, kot so to storili mnogi, odšla čez mejo v Jugoslavijo. Naselili so se v Ljubljani, kjer je gospa Pina dočkala tudi samostojno Slovenijo in mirno preživlja častitljivo starost, katero ji razveseljujejo vnuka Marko in Marjan ter pravnuke, Sara, Liza in Urh.

Marilka

Veliko kapljic sestavlja morje.

8 od tisoč: majhno dejanje velike vrednosti.

8 od tisoč katoliški Cerкви: kako se ukvarjati z drugimi in biti srečni

UMBERTO FOLENA

"Najbolj gotov način, kako znoreti, je se vplesti v opravila drugih, in najbolj gotov način, kako biti zdravi in srečni, je imeti opravka s svojimi opravki." To so besede Melody Beattie, avtorice priročnika o "samoučenju" z naslovom "E liberati dagli altri", ki je v ZDA od leta 1987 do danes prodala več kot 5 milijonov izvodov. Draga Melody ni izumila ničesar novega; ima samo to zaslugo, da je takorekoč ujela že obstoječo težnjo in jo prikazala na učinkovit način. Priročnik sicer ni bil preveden v italijanščino, na mnoge načine pa govori našo govorico in tudi Italijanom namenja isto vabilo: misli nase! V več mestih je sporočilo komaj zaznavno in preoblečeno v (dvoičen) altruizem: misli na svojo domovino, na svojo družino, na svojo skupnost. Vsakdo naj misli na svoje stvari in naj bo "zdrav in srečen", kot zagotavlja naša Melody, brez dvoma zadovoljna z zaslužki svojih avtorskih pravic. V tako zastavljeni perspektivi se lahko virus vrine celo znotraj cerkvene skupnosti. Prišepetava na, da edina skupnost je "moja" skupnost, tista, v kateri živim, v kateri prejemam zakramente, v kateri imam skupino in prijatelje. In "moja" je tudi edina, ne samo prva, za katero naj skrbim. Jasno je, da se v taki skupnosti ne učimo občestva, ampak na to pozabimo. Virus ločuje, ne združuje. Dolgoročno izključuje, ne povezuje. Zapira glave, namesto da bi

Rim, župnija sv. Nadangela Mihaela

jih odpiral. To se dogaja, vse dokler ne poleni in dobesedno paralizira življenje cerkvene skupnosti. Nihče ni imun za tak virus, toda vsi imamo različne možnosti se ga obvarovati. Eden izmed načinov je 8 od tisoč. Ne gre za to, da si izmislimo kaj novega ali da postavimo na noge nove pobude. Gre pa za to, da prepoznamo globoki pomen dejanja, ki ga pogosto verjetno opravimo skoraj mehansko, ne da bi se o njem kaj dosti spraševali: dejanje podpisa za katoliško Cerkev v okence za 8 od tisoč ob predstavitvi davčne prijave.

Tisto dejanje, ki bi se lahko zdelo formalno, združuje v sebi temeljne vrednote, kakršne so solidarnost, odgovornost in izenačenje. S tistim dejanjem "vtikavamo nos" - kljub temu, kar pravi Melody - v zadeve drugih, t.j. duhovnikov, skupnosti, številnih stvarnosti, ki izključno s svojimi močmi ne bi mogle biti to, kar so, ne bi mogle opravljati svojega poslanstva.

In v tem primeru ne samo ne bomo znoreli, ampak se bomo počutili prav dobro.

Benetke, menza Caritas

S svojim podpisom za 8 od tisoč podpiraš delovanje katoliške Cerkve v Italiji in državah tretjega sveta

Od konca aprila dalje informativna kampanja C.E.I. nadaljuje po glavnih televizijskih mrežah svoje popotovanje po krajih, ki jih zaznamujejo prispevki 8 od tisoč katoliški Cerкви. Zgodbe iz 30 sekund dolgih filmskih prispevkov so resnične in lepo prikazujejo različna področja, ki so jim namenjeni prispevki iz sklada: gre za potrebe obredov in pastoralne, vzdrževanja duhovnikov in karitativno dejavnost v Italiji in t.i. tretjem svetu.

Delovanje v Italiji...

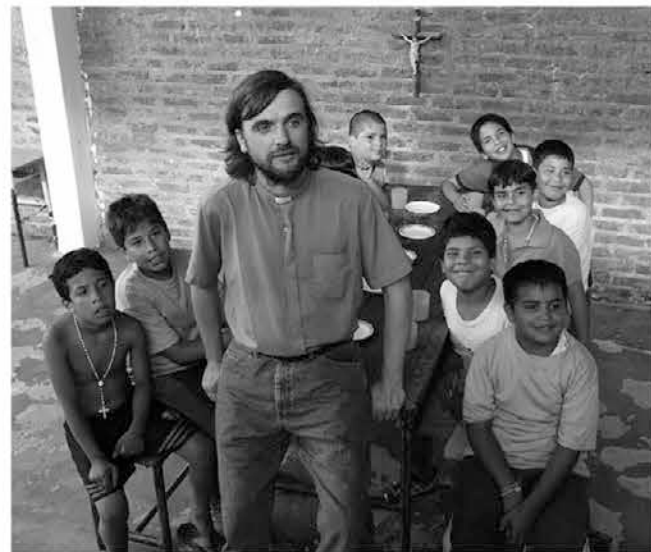
V kraju VIGEVANO škofijska Caritas je postavila na noge projekt "Charmel-Respiro", da bi podprla svojce bolnikov z Alzheimerjevo boleznijo. Ti so pogosto osamljeni in brez izkušnje pred to boleznijo; animatorji projekta jim nudijo tolažbo in potrebne smernice. Prirejajo družabna in ustvarjalna srečanja z bolniki, pa tudi informativne sestanke za svojce.

V kraju AUGUSTA v pokrajini Siracusa g. Giuseppe Mazzotta vodi skupno s prostovoljci prav posebno in večini ljudi še nepoznano pastoralno dejavnost: pastoralo za mornarje. "Morsko ljudstvo" živi večino leta na ladjah, daleč od družine. V središču "Stella Maris" g. Mazzotta jih sprejema kot oče, jim pomaga, da bi občutili toplino oddaljenih domov in jim nudi duhovno spremstvo.

V BENETKAH je menza Betania odprta vsak dan, da bi nudila večerni obrok najrevnejšim v mestu, predvsem pa, da bi jim nudila tolažbo in sprejem. Številni prostovoljci, ki vsak dan sprejemajo goste menze v tej strukturi škofijske Caritas, jim ne nudijo samo kruh, ampak tudi prijateljstvo.

V neki četrti v predmestju RIMA g. Aristide Sana, eden izmed 39 tisoč škofijskih duhovnikov, ki prejema prispevke tudi iz sklada 8 od tisoč, je že devet let župnik v župniji sv. Nadangela Mihaela. Njegova cerkev, še en primer 26 tisoč župnij v Italiji, je vedno odprta: za mladinske skupine, za številne dejavnosti ostarelih, za revne v mestu, ki potrebujejo pozornost, pa tudi za vse tiste, ki potrebujejo se čutiti del krščanske skupnosti.

Še ena tematika v kampanji, ki prikazuje obračun pobude, ima opraviti z DRŽAVNO KONZULTO PROTI ODERUŠTVU, ki deluje na vsedrжавni ravni. Skladi so prisotni v vseh deželah, da bi nudile duhovni in pravno pomoč žrtvam oderuštva, poleg tega pa opravljajo tudi številne preventivne dejavnosti. Veliko je razlogov, zaradi katerih se ljudje zadolžijo pri oderutih; med temi so nezakonite igre na srečo, ki zmorejo povzročiti pravo odvisnost kot mamila.

Buenos Aires, sprejemno središče za otroke s ceste

... in na tujem

V BUENOS AIRESU v Argentini p. Pepe skupaj s prostovoljci upravlja sprejemno središče za otroke s ceste. Z vztrajnostjo in znatnim pogumom p. Pepe rešuje iz krempljev ceste in mamil številne otroke, ki živijo v predmestju velemesta: z zdravstvenimi posegi in formativnimi programi jim skuša nuditi novo prihodnost.

Inštitut PIME (Pontificio Istituto Missioni Estere) na TAJSKEM uresničuje in upravlja številne projekte za prebivalstvo: od oskrbovanja revnih v najbolj obrobni in predmestnih predelih mest do sprejemanja in formiranja handikapiranih otrok.

/ prev. DD

Tudi letos lahko nameniš osem od tisoč katoliški Cerкви na te načine:

- s skedo osem od tisoč, priloženo obrazcu CUD (nekdanjemu 101 in 201): lahko jo oddaš v zaprti ovojnici na poštne uradu ali na banki do 30. junija 2007. Tudi kdor ni primoran predstaviti davčne prijave, povečini upokojeanci in odvisni delavci, ki nimajo drugih dohodkov ali odtegljivih stroškov, lahko vseeno namenijo osem od tisoč katoliški Cerкви prek skede osem od tisoč, ki je priložena obrazcu CUD.

Informacije lahko dobite v župniji, lahko pa tudi kličete na zeleno, brezplačno telefonsko številko 800 348 348 (vsak delovnik med 9. in 21. uro, ob sobotah med 9. in 17.30), na kateri vam bodo nudili informacije o tem, kako lahko namenite osem od tisoč z obrazcem CUD.

- z obrazcem Unico, ki ga morate predstaviti do 30. junija 2007, če to naredite na banki ali v poštne uradu. Do 31. julija 2007, če to naredite na telematski način;

- z obrazcem 730-1, priloženem obrazcu 730, ki ga morate predstaviti do 31. maja, če to storite na kakšnem središču za davčno pomoč (CAF).

Občinske volitve Gorica 2007

SLOVENSKA SKUPNOST

v povezavi z Oljko

trojezična Oljka

Mirjam Bratina
Stražice, Sveta Gora - Placuta

Marilka Koršič
Center, Podturn in Sv. Ana

Giulio Moseffi
županski kandidat

Božidar Tabaj
Štandrež - Rojce

Silvan Primožič
Pevma - Oslavje - Štmaver,
Podgora, Ločnik, Madonnina

GLASUJ ZA PREDSTAVNIKE SSK V OLJKI!

NAPIŠI SVOJO PREFERENCO ZA ENEGA OD ŠTIRIH KANDIDATOV LIPOVE VEJICE

KANDIDATI SSK NA LISTI OLJKE ZA GORIŠKE RAJONSKE SVETE - GLASUJ ZA SLOVENSKO PRISOTNOST V RAJONIH

Nevenka Pintar - Ločnik
Paola Bertolini - Ločnik
Niko Klanjšček - Sv.Gora-Placuta
Miloš Čotar - Sv.Gora-Placuta
Rudi Pintar - Sv.Gora-Placuta
Walter Bandelj - Podgora
Remigij Blasig - Podgora
Caterina Ambrosi - Podgora
Marjana Marini - Podgora
Aljoša Jarc - Podgora

Albina Pintar - Podgora
Sabina Antoni - Podgora
Mario Brescia - Štandrež
Alessandro Quinzi - Štandrež
Mario Mucci - Štandrež
Dimitri Braini - Štandrež
Mirjam Paulin - Štandrež
Miroslava Braini - Štandrež
Marco Kerpan - Štandrež
Chiara Mucci - Štandrež

Peršolja Lovrenc - Pevma-Oslavje-Štmaver
Radinja Mirjam - Pevma-Oslavje-Štmaver
Gabrijela Vidmar - Pevma-Oslavje-Štmaver
Valentin Devinar - Pevma-Oslavje-Štmaver
Aleksi Bensa - Pevma-Oslavje-Štmaver
David Grinovero - Pevma-Oslavje-Štmaver
Slavica Radinja - Pevma-Oslavje-Štmaver
Boris Primosig - Pevma-Oslavje-Štmaver
Marco Braini - Rojce
Davide Marussi - Rojce

Matjaž Pintar - Sv. Rok-Sv. Ana
Peter Povšič - Sv. Rok-Sv. Ana
Peter Guš - Sv. Rok-Sv. Ana
Bernard Špacapan - Center
Katja Bandelli - Center
Marko Terčič - Štračice
Andrej Vogrič - Štračice
Robert Devetak - Madonnina

Trije odborniki: Mara Černic - edina ženska prisotnost v Brancatijevi upravi

V drugi polovici leta 2005 je pri odborništvu, ki ga je v goriški občinski upravi zasedala Slovenska skupnost, prišlo do zamenjave. Damijan Terpin, ki je bil na začetku Brancatijeve uprave imenovan za odbornika, se je zaradi delovnih in osebnih obveznosti odpovedal funkciji. Stranka Slovenska skupnost je županu Brancatiju predlagala, naj novega odbornika izbere izmed štirih izvoljenih občinskih svetnikov in odločitev je padla na Maro Černic. SSK je tako prispevala strokovno podkovo osebo in edino žensko v goriški občinski upravi. Odborništvu Mare Černic je na občini Gorica je trajalo osem mesecev - v tem času smo Slovenci dosegli kar nekaj pomembnih rezultatov, vezanih na problem Jeremišča, na uveljavljanje člena štev. 8 - o pravici do rabe slovensčine v odnosih z javno upravo zakona 482/99 o zaščiti jezikovnih in kulturnih manjšin v Italiji ter na področje čezmejnega sodelovanja.

14.marca 2006 smo v občinskem svetu sprejeli varianto štev.13 splošnega regulacijskega načrta, ki je predvidevala nanovo začrta-

no območje za naselje Jeremišča. (Varianta je bila odobrena januarja 2007 in je stopila v veljavo 5.aprila 2007).

Kar se tiče resorja za manjšino, gre zabeležiti 4 pomembne in vidne uspehe glede rabe slovenskega jezika v javni upravi. Najprej so bile na vrsti elektronske osebne izkaznice. Takoj na začetku smo rešili problem pisanja sičnikov in šumnikov pri slovenskih imenih oseb in seveda mestnih ulic, ki nosijo slovensko ime. To pomeni, da danes Slovenci imamo na elektronski osebni izkaznici pravilno izpisano ime. To je tudi spodbudilo številne Slovence, da so popravili popačene - poitalijančene oblike lepih slovenskih imen in priimkov.

V božičnem času je goriška občina dobila posebno pošiljko s Prefektore - še danes se je živo spominjajo - pošiljka je bila brez naslova, brez kakršnegakoli pripisa: v njej je bilo 3000 papirnatih osebnih izkaznic v italijanskem in slovenskem jeziku! V zelo kratkem času (za javno upravo!) je bil vzpostavljen sistem izpolnjevanja teh osebnih izkaznic in so jih začeli popolnoma izpolnjevati v dvojezični obliki. Ta izbira nas tudi razlikuje od tržaških občin, ki izpolnjujejo dvojezične

SSK: pet let uspešnega upravljanja goriške občine

izkaznice samo v italijanskem jeziku. Tudi ta poteza je bila pravi uspeh in velik dosežek za Slovence v Gorici in ne samo. Dogodek je odmeval po vsem mestju in tudi v matici. V tem obdobju je odbornica Mara Černic nastavila izhodišča za pripravo in izdajo anagraskih listin v slovenskem oz. furlanskem jeziku. Priprava slovenskih izvornikov rojstnih listin, potrdil o stalnem bivališču itd. je tudi izrednega pomena za razvoj slovenskega jezika in uporabe le-tega v javni upravi. Odbornico Maro Černic je vodilo prepričanje, da je nujno potrebno urediti in okrepiti delovanje urada za Slovence in urada za furlanske občane, zato je pripravila pravilnik delovanja letih, ki so ga potem sprejeli v občinskem odboru v obliki odloka. V pravilniku je jasno zapisano, da sta cilj in namen urada pomagati občanom, ki želijo stopiti v stik z občino v svojem materinem jeziku, in da so uradnice / uradniki v njem zaposleni strokovnjaki na področju rabe slovensčine in obenem zelo dobri poznavalci delovanja občinske uprave in seveda slovenske oz. furlanske realnosti v mestu.

Na področju čezmejnega sodelovanja je treba povedati, da je bil in je osrednji projekt po mojem mnenju Urad za čezmejno sodelovanje med Gorico, Novo Gorico in Šempetrom-Vrtojbo. Projekt na občini Gorica je bil sofinanciran v sklopu programa Interreg IIIA Italija-Slovenija 2000-2006. V sklopu tega projekta je bila izpeljana pobuda na mladinskem področju v sodelovanju s Slorijem: sestavo vodiča o vseh insitucijah, ki se na italijanski in na slovenski strani ukvarjajo z mladimi. Za Urad je odbornica priskrbela dodatnih 25.000,00 evrov prispevka zato, da bi urad lahko deloval še nekaj mesecev.

V tem času se je občina Gorica prijavila in tudi zmagala na zadnjem razpisu Interreg s projektom za posodobitev čistilne naprave v Gorici.

Delo na področju čezmejnega sodelovanja je bilo zelo pomembno, kar se tiče stikov, sodelovanj in udeležbe na raznih kulturnih in športnih prireditvah, ki so zelo pomembne in so tudi osnova našega čezmejnega sodelovanja. Pozimi leta 2005 je prišlo do objave seznamov izginitih ob koncu druge svetovne

Slovenska skupnost je ob delu za slovensko manjšino v Gorici in za čezmejno sodelovanje vedno aktivno sodelovala pri mestni upravi, kar bo dosledno izvajajala tudi v bodoče. / (se nadaljuje)

Zbiranje podpisov in rajonski sveti

V tem tadnu je bila glavna pozornost strank v koliciji trojezične Oljke zbiranje podpisov in določanje kandidatov za goriške rajonske svete. V to delo je bila aktivno vključena tudi Slovenska skupnost, saj razpolaga stranka z razvejano strukturo lokalnih sekcij, ki omogoča stalen stik s teritorijem.

Oljka je v petek predstavila celotno volilno dokumentacijo skupaj s kandidati za občinski svet, kandidati za rajonske svete in pa potrebne podpise. Slednjih je Oljka zbrala skoraj 300. Pri tem je Slovenska skupnost bistveno pripomogla, saj je zbrala približno 120 podpisov, ki so jih v veliki večini oddali Slovenci. Že ta podatek pričča, da sta navezanost in zaupanje v narodno stranko trdna in prepričana.

Drug pomemben podatek je ta, da bo Slovenska skupnost številno prisotna na

vojne - takrat sta občinski upravi iz Gorice in Nove Gorice držali skupaj in prebredli kritični trenutek.

Matjaž Pintar - Sv. Rok-Sv. Ana
Peter Povšič - Sv. Rok-Sv. Ana
Peter Guš - Sv. Rok-Sv. Ana
Bernard Špacapan - Center
Katja Bandelli - Center
Marko Terčič - Štračice
Andrej Vogrič - Štračice
Robert Devetak - Madonnina

listah Oljke, kar zadeva rajonske svete. Od skupnega števila kandidatov za mestne četrti jih je SSK kandidirala kar 39, kar je drugo zgovorno dejstvo, da uživa stranka močno podporo in da ji slovenski ljudje zaupajo. Pri tem je SSK upoštevala dejstvo, da so Slovenci prisotni v vseh predelih goriške občine, zato ima stranka svoje kandidate v vseh rajonih.

Zgoraj omenjeni dejstvi pričata, da zaupanje Slovencev v SSK raste, kar je tudi dokaz, da so politične izbire v sozvočju s čutenjem ljudi.

Tudi pri programu SSK aktivno sodeluje pri vseh točkah, predvsem pa ima SSK pomembno in odločilno besedo pri nadaljevanju razvoja čezmejnega sodelovanja in pa seveda pri nadaljnjem izvajanju zakonov 482 ter 38. Seveda so pri tem še pomembna vprašanja, ki se tičeje predvsem gospodarskega razvoja mesta, kjer naj bi predvsem turizem postopoma prevzel glavno vlogo, s tem, da se ovrednoti kulturna in zgodovinska dediščina Gorice v povezavi s širšim teritorijem na obeh straneh meje, ki je v kratkem ne bo več.

Stran pripravil Julijan Čaudek

Z IZVOLITVIJO KANDIDATOV SSK BOŠ PRIDOBIL TUDI TI!

46. občni zbor ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

Letošnji 46. redni občni zbor Zveze slovenske katoliške prosvete je bil v četrtek, 19. aprila 2007, v komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici. V celoti objavljamo predsedniško in tajniško poročilo ter poročila članic o delovanju od prejšnjega občnega zbora.

PRESEDNIŠKO POROČILO

Delo naše Zveze in njenih včlanjenih društev je bilo od zadnjega občnega zbora zelo razgibano. Pri tem gre kot vedno največja zasluga našim članicam, ki dan za dnem opravljajo neprecenljivo delo. Izredno dragoceno je vsakodnevno delo društev, ki skrbijo, da se kulturno bogastvo in kulturna dediščina našega naroda lahko ohranja in širi naprej med mladimi. V našem prostoru ima mladina znaten delež pri kulturno-prosvetnem delu. Prav je, da si pri skupnem delu generacije složno podajajo roke in si medsebojno pomagajo. Čeprav dandanes mladi zvečine težijo k bolj modernim oblikam izražanja, obstaja doberšen del takih, ki čutijo še potrebo po tradicionalnem kulturnem udejstevovanju in ustvarjanju, kot je amatersko gledališče, pevski zbor ali pa sodelovanje pri organizaciji vaške šagre

ali praznika. Zato menim, da je danes med glavnimi nalogami, ki si jih mora postaviti Zveza ta, da namenja posebno skrb mladini, njenim potrebam in pričakovanjem. Čeprav je v naših društvih veliko mladih moči, obstaja še vedno problem kadrovanja ter usklajevanja dela za dosego skupnih ciljev. Za to se bo treba še potruditi. Zveza si bo še naprej prizadevala uresničevati svoje programe in projekte ter bo stala ob strani društvom pri njihovem delovanju.

V zamejstvu je narodna obramba še aktualna in prav kultura opravlja glede tega svoje visoko poslanstvo. Delovanje Zveze je od vsega začetka usmerjeno v ta cilj, ki gotovo pomeni vsemu našemu kulturnemu delovanju vodilno misel. Vloga ZSKP v goriškem in širšem primorskem prostoru ostaja zato še vedno pomembna. Zato bo gotovo tudi v prihodnje znala posredovati poslanico slovenske kulture na Goriškem in v zamejstvu nasploh prihodnjim rodovom v upanju, da bo tudi pri nas v novi Evropi slovenska kultura pomenila pozitiven in tvoren dejavnik v medčloveških odnosih in družbenem sožitju.

Širši odbor Zveze se je lani novembra povečal, saj smo sprejeli novo članico, Prosvetno društvo Vrh sv. Mihaela, ki mu predseduje Doriana Devetak. Društvo deluje od le-

Z leve: podpredsednik Walter Bandelj, predsednica Francka Padovan, tajnica Irena Ferlat

ta 1992, vanj sta vključena tudi vokalna skupina in otroški pevski zbor. Pri Zvezi se veselimo vstopa novega člana in mu izrekamo dobrodošlico.

V Zvezo je sedaj včlanjenih dvanajst društev. V upravnem odboru Zveze vsako društvo zastopajo trije člani. Upravni odbor se sestaja enkrat mesečno. Tudi v tej sezoni so bile seje dobro obiskane in izpeljali smo načrtovane programe. Želim si, da bi bilo tako tudi v prihodnje, saj edino s skupnimi močmi in sodelovanjem lahko dosežemo dobre rezultate.

Zveza sodeluje tudi z drugimi organizacijami; še posebno pozornost namenja stikom s koroškimi Slovenci in zdolci po svetu. Sku-

paj s Slovensko prosveto iz Trsta in Kršćansko kulturno zvezo iz Celovca organiziramo vsako leto izmenoma na Koroškem in Primorskem kulturne dneve.

Zveza ima plodne stike tudi z rojaki po svetu. Že vrsto let ima v gosteh razne gledališke skupine. Lani oktobra se je predstavila gledališka skupina Pristava iz Buenos Airesa. Odlično sodelujemo s Kulturnim centrom Lojze Bratuž, s katerim srujemo razne skupne pobude; med temi naj omenim slovesnost ob 40-letnici smrti pesnika Alojza Gradnika. Pri tej pobudi sta sodelovala še Prosvetno društvo Štandrež in Zveza kulturnih društev iz Nove Gorice. S slednjo dobro sodelujemo že vrsto let.

Ob finančni pomoči Javnega sklada Republike Slovenije in v sodelovanju s šestimi organizacijami Slovencev iz Italije, Avstrije in Madžarske smo uresničili tudi projekt Preko mej, ki je zaobjel Slovence, ki živijo izven matične domovine. Ta prireditve je dokazala, da je mogoče z medsebojno spoštljivim in v skupno prihodnost zazrtim sodelovanjem ter v mednarodni skupnosti Združene Evrope končno začeti premagovati meje, ne le med Slovenci sosednjih držav, ampak tudi med politično-nazorsko različnimi kulturnimi organizacijami. Želja te skupne prireditve je bila, da bi se v Sloveniji povečalo zanimanje za slovensko kulturo izven matičnih

meja in za kulturne izmenjave. Udeležba na teh prireditvah žal ni bila zadovoljiva. Zato bo v prihodnje - predvidena je namreč ponovitev tega projekta -, treba storiti mnogo več za preboj "meje" narodnostne otopelosti v matični državi.

Dovolite, da se ob koncu svojega poročila zahvalim za zaupanje, ki ste mi ga izrazili. Posebna zahvala gre vsem društvom, njihovim članom in odbornikom, ki s svojim vsakodnevnim delom pripomorejo k uspešnemu delovanju naše Zveze. Prav tako naj gre zahvala vsem organizacijam, ki z Zvezo sodelujejo in pomagajo pri ohranjanju in izvajanju ljubiteljske kulture.

TAJNIŠKO POROČILO

Zadnji občni zbor Zveze je bil 20. aprila 2006. Odbor Zveze se je redno sestajal na mesečnih sejah. Udeležba je bila zadovoljiva. Seje so bile vedno sklepne.

Delovanje Zveze od zadnjega občnega zbora

Prvega junija 2006 je v spominskem parku Kulturnega centra Lojze Bratuž potekalo slovesno odprtje doprsnega kipa dr. Kazimirja Humarja, dolgoletnega predsednika ZSKP in vsestransko zaslužnega kulturnega delavca. Kip je izdelal Zmago Posega, priznan umetnik iz Bilj. Otvoritvene slovesnosti z bogatim kulturnim programom se je udeležilo veliko ljudi. Doprsni kip so odkrili Humarjevi sorodniki, goriški nadškof Dino De Antoni pa ga je blagoslovil. Svečanost se je nadaljevala v dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž s predstavitvijo publikacije Kazimir Humar, Človek v slovenskem sluhu srca, ki je izšla ob 5. obletnici smrti dr. Kazimirja Humarja. Večer se je končal s podelitvijo Priznanja Kazimir Humar, ki sta ga prejeli društvi Jadro in Tržič za učinkovito in uspešno delovanje v Laškem. Po poletnem premoru se je nova sezona delovanja ZSKP začela oktobra s Koroškimi kulturnimi dnevi na Primorskem. Organizatorji tega vsakoletnega srečanja primorskih in koroških zamejskih Slovencev so bili poleg ZSKP iz Gorice še Slovenska prosveta iz Trsta in Kršćanska kulturna zveza iz Celovca. Prireditve so bile v raznih krajih Goriške in Tržaške.

V Gorici se je program začel 10. oktobra 2006; mladi lutkarji Slovenskega kulturnega društva Celovec so se predstavili malim gledalcem Goriškega vrtljaka v Kulturnem centru Lojze Bratuž z lutkovno predstavo Zmaj baj, baj. V četrtek, 12. oktobra, je koroška pesnica Mili Hrobath obiskala OŠ

Fran Erjavec v Štandrežu. Pesnica je prebrala nekaj svojih poezij in se pogovorila z otroki. V istem jutru je bil dr. Janko Zerzer, predsednik Kršćanske kulturne zveze, gost v Slovenskem šolskem središču v Gorici. Prikazal je dokumentarni film Po koroških poteh in predstavil dijakom višjih šol koroško stvarnost. Istega dne so v galeriji Ars na Travniku v Gorici odprli razstavo slik koroške umetnice Christine Zeichen; njena mama, pesnica Mili Hrobath, pa je prebrala nekaj svojih pesmi. V petek, 13. oktobra, je v komorni dvorani KCLB potekalo srečanje glasbenih šol. Sodelovali so gojenci Glasbene šole na Koroškem, Glasbene matice iz Trsta, Gorice in Špetra ter Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel iz Gorice.

Program Koroških kulturnih dnevo se je nadaljeval v soboto, 14. oktobra. V župnijski dvorani v Števerjanu se je ob sodelovanju SKPD F.B. Sedej prvič predstavila na Goriškem gledališka skupina SPD Danica iz Sentprimoža s črno komedijo Goli pianist ali mala nočna muzika slovenskega dramatika Matjaža Zupančiča v režiji Branke Bezeljak-Glazer.

Koroški kulturni dnevi so se sklenili v nedeljo, 15. oktobra, s koncertom v goriški stolnici. Mešana pevska zbor Lojze Bratuž iz Gorice in Sele iz Koroške sta v sodelovanju z nekaterimi člani Slovenske filharmonije in solisti, pod vodstvom dirigentov Romana Verdela in Bogdana Kralja, izvajala Mozartovo Missa brevis v C-duru. Zbor iz Sel se je predstavil še z nekaterimi skladbami slovenskih avtorjev. Združena zbor sta za konec zapela Mozartovo skladbo Ave verum in Gruberjevo Sonce že zahaja. Nedeljski koncert je privabil veliko poslušalcev in je bil ob 250-letnici rojstva W.A. Mozarta - lep zaključek Koroških kultur-

nih dnevo na Primorskem.

Ob stoletnici smrti Simona Gregorčiča je ZSKP izdala zbirko zborovskih skladb na Gregorčičeva besedila z naslovom Mojo srčno kri škropite, za mešane, moške, ženske in mladinske zборе. Zbirko smo predstavili dne 17. oktobra 2006 v komorni dvorani KCLB v Gorici. Po uvodnem pozdravu predsednice Zveze Franke Padovan je o pesnikovem liku spregovoril profesor Adrijan Pahor, ki je poudaril brezčasnost Gregorčičeve osebnosti in veličino njegove poezije. Tudi sto let po smrti ostaja Gregorčič še vedno privlačen, kar dokazujejo številne skladbe na njegova besedila. O sami zbirki je spregovoril Patrick Quaggiato, ki je skladbe zbral in uredil. Zbirka obsega trinajdeset skladb, največ jih je Vodopivčevih, sledijo Anton Nedved, Alojz Srebotnjak, France Cigan, Janez Pogačnik, Jakob Aljaž, Hugolin Sattner, Emil Komel, Fran Venturini, Marij Kogoj, Stane Malič, Ubald Vrabec, Patrick Quaggiato, Anton Klančič, Miran Rustja, Hrabolav Volarič-Drago Šijanec, Anton Nagele, Štefan Mauri, Andrej Bratuž, Andrej Makor, Stanko Premrl in Stanko Jerčič. Pesmarica vsebuje tudi seznam Gregorčičevih uglasbenih pesmi z navedbo objave oziroma dostopnosti. Sestavil ga je Mitja Gobec. Večer je uvedla in sklenila Gregorčičeva pesem v izvedbi MePZ Podgora pod vodstvom Mirka Špacapana.

V znamenju praznovanj Gregorčičeve obletnice je bilo 21. oktobra v Ljudskem vrtu v Gorici slovesno odprtje pesnikovega doprsnega kipa. Pri organizaciji kulturnega programa in slovesnosti same je, poleg slovenske konzulte pri goriški občini in ostalih zamejskih organizacij, sodelovala tudi naša Zveza in včlanjeni zbori, ki sta jih vodila Hilarij Lavrenčič in Bogdan Kralj. Šest organizacij Slovencev iz Italije, Avstrije in Madžarske je letos

prvič pripravilo skupno kulturno prireditve Preko mej, s katero želijo okrepiti slovenski kulturni prostor in obenem odnose med matico in manjšinami. Prireditve so se zvrstile 10.11.2006 v Ljubljani, 11.11.2006 v Pliberku, 12.11.2006 v Trstu, 2.12.2006 v Mariboru in 3.12.2006 v Monostru. Pripravili so jih Slovenska prosveta iz Trsta, Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice, Zveza slovenskih kulturnih društev iz Gorice, Kršćanska kulturna zveza in Slovenska prosvetna zveza iz Celovca ter Zveza Slovencev na Madžarskem ob finančni pomoči Javnega sklada RS. Kot predstavniki zamejcev v Italiji so se, med drugimi, predstavili člani dramskega odseka PD Štandrež z odlomkom iz predstave Stara garda.

Zborovska in glasbena dejavnost
Zborovska revija Cecilijanka je bila letos že 48. po vrsti in je potekala 18. in 19. novembra v KCLB. Privabila je veliko poslušalcev in s tem potrdila svojo veljavnost. Posvečena je bila duhovniku in pesniku Simonu Gregorčiču. Na njej je sodelovalo 18 zborov z Goriškega, iz videmske pokrajine, Tržaške, Koroške in Slovenije. Naša Zveza je tudi soorganizator revije Primorska poje, ki je letos 38. po vrsti in se je začela 2. marca, končala pa se je 22. aprila. Zveza je poskrbela za organizacijo koncertov, ki so bili 11. marca v cerkvi sv. Andreja v Štandrežu, 18. marca v občinskem kulturnem centru na Trbižu in v KCLB v Gorici. Meseca novembra sta se MePZ Hrast in F.B. Sedej uspešno udeležila Tekmovanja primorskih zborov v Postojni. Prosvetno društvo Podgora je tudi letos organiziralo Natečaj cerkvenega zborovskega petja Bogomir Špacapan, ki je bil 1. aprila v župnijski cerkvi v Podgori.

Gledališka dejavnost
Že deveto leto zaporedoma je Zveza v sodelovanju s KCLB organizirala niz veseloiger ljubiteljskih gledaliških skupin pod šegavim motom Iskriivi smeh na ustih

vseh. Letošnji program je obsegal štiri gledališka srečanja.

V veliki dvorani KCLB je uvodno predstavo, komedijo Poletje gre h koncu, dramski prvenec domačina iz Špetra Marca Martiniga, odigralo Beneško gledališče iz Čedadu v režiji Marjana Bevka. V nedeljo, 28. januarja, pa se je predstavil dramski odsek Prosvetnega društva Štandrež z najnovjšim oderskim delom Balkanski špijon Dušana Kovačevića v režiji Jožeta Hrovata.

V četrtek, 1. februarja, so se učenci nižje srednje šole iz Doberdoba predstavili z igro Marie Clare Machado Mala čarovnica, ki ni mogla biti zlobna v režiji Emila Aberška in Božidarja Tabaja. Isti večer je bilo tudi podeljevanje nagrad natečaja Mladi oder, ki ga že vrsto let prireja naša Zveza in Slovenska prosveta iz Trsta. Plaketo in cvetlični dar je dobilo dvanajst skupin.

Zadnje srečanje sta 4. februarja zaključili znani zamejski kabaretiški Vanka in Tonca oziroma Ingrid Werk in Tatiana Turko. V sodelovanju z izseljenskim društvom Slovenija v svetu in Prosvetnim društvom Štandrež je Zveza priredila gostovanje gledališke skupine Pristava iz Buenos Airesa. Skupina, ki je bila na svoji prvi turneji po Sloveniji in zamejstvu, se je predstavila s komedijo v treh dejanjih španskega avtorja Alejandra Casona Drevesa umirajo stoje v režiji Dominika Oblaka. Predstava je bila 2. oktobra v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu.

Vsakoletna proslava ob Dnevu slovenske kulture, ki jo s skupnimi močmi prirejajo naše osrednje organizacije s sodelovanjem včlanjenih društev, med katere spada tudi naša Zveza, je letos nosila naslov, povzet po stihu iz Prešernovega Sonetnega venca "... kar se v prsih skriva ...". Prireditve je bila 8. februarja v Kulturnem domu v Trstu, 11. februarja pa v Kulturnem domu v Gorici.

Letošnja podelitev Priznanja Kazimir Humar je potekala 28. februarja v veliki dvorani KCLB. Dobitnika priznanja, ki ga že tretje leto zapored podeljujejo Kulturni center Lojze Bratuž, Združenje cerkvenih pevskih zborov in Zveza slovenske katoliške prosvete, sta bila goriška zborovodja Elvira Chiabai in Zdravko Klanjšček. Na slovesnosti sta nastopila OPZ iz Štandreža in MoPZ iz Štmavra. Profesorica Marija Kacin je spregovorila o publikaciji Naš kulturni hram in njegovi graditelji, ki je izšla pri Goriški Mohorjevi.

Letos se spominjamo 70-letnice mučeniške smrti Lojzeta Bratuža. Za počastitev te obletnice so SSO, KCLB, SCGV Emil Komel, ZSKP, Združenje cerkvenih pevskih zborov in Prosvetno društvo Podgora v sodelovanju s Slovensko kulturno gospodarsko zvezo 23. februarja pripravili Dan, posvečen Lojzetu Bratužu z naslovom V svetel spomin... Na treh različnih prireditvah se je zvrstilo troje dogodkov: v dopoldanskih urah na mestnem pokopališču v Gorici, na Bratuževem grobu, popoldne v Podgori in zvečer v KCLB.

Letos poteka tudi 40. obletnica smrti primorskega pesnika Alojza Gradnika. ZSKP je v sodelovanju z ZKD Nova Gorica, KCLB in PD Štandrež obeležila to obletnico s proslavo, ki je bila 30. marca v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. Mladi, a že uveljavljeni zamejski skladatelj Patrick Quaggiato je uglasbil za to priložnost Gradnikovo kantato za mešani zbor in orkester. Kantata, sestavljena iz petih pesmi ali kot jih je skladatelj sam poimenoval "pet briških situacij", pomembno obeležuje spomin na pesnika. Pri izvedbi kantate in pri ostalem delu programa so sodelovali komorni orkester Glasbene družva Nova iz Nove Gorice, MePZ Mi iz Nove Gorice ter dramska skupina PD Štandrež. Slavnostni govor je imela Erika Jazbar.

Slovensko katoliško prosvetno društvo Frančišek Borgia Sedej letno začrta veliko pobud, s katerimi želi ovrednotiti slovensko kulturo in jezik in s tem obogatiti kulturno udejstvovanje. Od zadnjega občnega zbora Zveze je bilo delovanje obarvano s pobudami, ki so si jih člani društva zamislili v sezoni 2006/2007.

1. maja so otroci peli Marijine pesmi pri sv. maši v domači cerkvi v Števerjanu. 7. maja je društvo organiziralo praznovanje zavetnika sv. Florijana s piknikom med borovci.

27. maja je v vasi prvič zaživel praznik Likof, na katerem se je predstavilo tudi društvo F.B. Sedej z lastno stojnico. Na njej so si ljudje lahko ogledali publikacije, glasilo in kulturne pobude letnega delovanja društva. 11. junija se je mešani pevski zbor udeležil koncerta cerkvenih pesmi, ki ga prirejata Združenje cerkvenih pevskih zborov iz Gorice ter župnija sv. Andreja v Štandrežu.

1. julija so člani društva sodelovali pri organizaciji nove maše domačina Alessia Stasija.

6. julija je bilo uradno odprtje 36. Festivala, na katerem je društvo obiskovalcem in somišljenikom orisalo program tridnevnega tekmovanja ansamblov in jubilejno knjigo z zgodovinskimi podatki 35. festivalov, ki sta jo v imenu društva, organizatorja Števerjanskih festivalov, uredila člana društva Andrejka Hlede

in Marjan Drufovka.

Od 7. do 9. julija je med borovci potekal 36. Festival Števerjan 2006, na katerem se je zvrstilo 33 slovenskih skupin.

Matej Pintar

6. septembra se je začela pevska sezona 2006/2007 društvenega pevskega zbora.

14. oktobra je društvo sodelovalo Koroške dneve na Primorskem. V Sedejevem domu je bila v gosteh gledališka skupina SPD Danica iz Šentprimoža s črno komedijo Goli pianist ali Mala nočna muzika.

22. oktobra se je začela nova pevska sezona tudi za otroški

ŠTEVERJAN SKPD F.B. SEDEJ

in mladinski pevski zbor, ki ju vodita Martina Valentinčič in Emanuela Koren.

11. novembra je zbor nastopil na Martinovanju v Šmartnem.

19. novembra je MePZ sodeloval na tradicionalni reviji Cecilijanka v Gorici.

26. novembra je MePZ sodeloval na 3. Tekmovanju primorskih pevskih zborov in pevskih skupin v Postojni, kjer si je prislužil srebrno priznanje.

5. decembra so otroci pričakali sv. Miklavža z igrico in lutkovno predstavo. Z istima odrskima igrama so se otroci že drugi dan, 6. decembra, predstavili v Kojkskem.

10. decembra sta mladinski in otroški zbor sodelovala na Mali Cecilijanki v Gorici. 21. decembra sta MePZ F.B. Sedej in Hrast iz Doberdoba oblikovala celovečerni koncert božičnih pesmi v cerkvi sv. Andreja v Štandrežu.

24. decembra je Mladinski krožek organiziral baklado po Števerjanu do trga pred cerkvi, v kateri je bila polnočnica.

26. decembra je MePZ sodeloval na božičnici v stolni cerkvi v Gorici, ki jo vsako leto organizira Združenje cerkvenih pevskih zborov iz Gorice.

28. decembra so si člani Mladinskega krožka po vasi ogledali jaslice osnovnošolskih

otrok, ki so sodelovali na natečaju Moje jaslice.

29. decembra se je v Sedejevem domu začel plesni tečaj v organizaciji Mladinskega krožka.

Meseca januarja je izšel razpis 37. Festivala Števerjan 2007.

6. januarja 2007 je v Sedejevem domu Mladinski krožek organiziral božičnico z odrsko predstavo Ivana Sivca Luč božične noči. Večer sta popestrila nagrajevanje natečaja Moje jaslice in tradicionalna novoletna tombola.

21. januarja je MePZ oblikoval božični koncert na Črnem Vrhu pri Podbonescu v Benčiji.

20. februarja se je po vasi vil pustni sprevod, ki so ga pripravili člani Mladinskega krožka.

25. februarja je MePZ oblikoval Prešernovo proslavo v Sv. Križu, v organizaciji društva Vesna.

11. marca je v Sedejevem domu potekalo snemanje znane radijske oddaje Koncert iz naših krajev, v izvedbi 1. programa Radia Slovenija. V oddaji sta sodelovala otroško-mladinski zbor in MePZ našega društva.

25. marca se je mešani zbor udeležil revije Primorska poje v Cerknem.

1. aprila je MePZ sodeloval na tretjem natečaju cerkvenega zborovskega petja Bogomir Špacapan v Podgori.

14. aprila je otroško-mladinski zbor sodeloval na revialnem delu pevske revije Zlata grla.

Društvo izdaja štirikrat na leto glasilo Števerjanski vestnik.

PODGORA PD PODGORA

VPD Podgora delujejo MePZ Podgora in MoPS Akord pod vodstvom Mirka Špacapana, OPZ Podgora pod vodstvom Katje Bandelli in domača dramska skupina.

Od zadnjega občnega zbora ZSKP do danes so zgoraj omenjene skupine nastopale na nedeljskih prireditvah in koncertih, in sicer:

MePZ Podgora in MoPS Akord sta pela na reviji Primorska Poje v Selu pri Ajdovščini (22.4.2006), na počastitvi padlim NOB pred spomenikom v Podgori (25.4.), v Vrbi na Markovem sejmu (30.4.), na Prazniku česenj v Mačkoljah pri Trstu (21.5.), na Slovenskem kongresu, ki je potekal v prostorih KCLB v Gorici (30.6.), pri predstavitvi pesmarice Moje srčno kri škropite, ki je izšla ob 100-letnici smrti Simona Gregorčiča (17.10.), v združenem pevskem zboru pri svečanosti in postavitvi doprsnega kipa pesnika Simona Gregorčiča v Ljudskem vrtu v Gorici (21.10.), na reviji Cecilijanka 2006 v KCLB v Gorici (19.11.), na božičnici v stolni cerkvi v Gorici (26.12.).

MePZ Podgora je pel latinsko mašo pri staro koncilskem latinskem obredu v cerkvi S. Spirito v Vidmu (14.5.), nastopil je na koncertu Marijinih pesmi v Štandrežu (11.6.), ob svečanosti padlim pred spomenikom v Podgori in na pokopališču v Podgori (1.11.), na italijanski reviji, ki je posvečena sv. Ceciliji, zavetnici petja, v cerkvi sv. Ignacija v Gorici (24.11.), pri nedeljski sv. maši v Rojanu pri Trstu, ki jo je Radio Trst A predvajal 17. decembra poslušalcem v živo, na koncertu v stolni cerkvi v Gorici ob praznovanju mestnih zavetnikov, sv. Hilarija in Tacijana (17.3.2007), pri bogoslužju v cerkvi na Brestovici v Sloveniji ob 10. obletnici smrti Bogomirja Špacapana, ki je umrl prav v tej cerkvi na Veliko noč ob orgljanju Bogu v čast (15.4.).

MoPS Akord je 29. septembra pela v Zgoniku ob praznovanju zavetnika sv. Mihaela, 12. decembra 2006 pa na Gregorčičevi proslavi na Vrhu sv. Mihaela, 11. februarja 2007 je MoPS Akord gostovala v Boljuncu na povabilo tamkajšnjega domačega društva ob praznovanju Dneve slovenske kulture.

Prvega julija 2006 je PD Podgora uprizorilo na trgu pred cerkvi v Podgori veseloigro Mrzla

recital pesmi Ljubke Šorli, petje gosta, zbora Lojze Bratuž, in nastop glasbene skupine SCGV Emil Komele.

Društvo Podgora je 23. februarja 2007 z drugimi organizacijami priredilo proslavo ob 70-letnici smrti skladatelja Lojze Bratuža. Program so oblikovali MePZ Podgora, MoPS Akord in domača dramska skupina. Najprej smo odkrili spominsko ploščo na stavbi, kjer je bil 26.12.1937 Bratuž zastrupljen, nato pa na trgu Lojze Bratuž, pred cerkvi v Podgori, počastili njegov svetel spomin s petjem in priložnostnim recitalom.

Na oljčno nedeljo je bila maša zadušnica v spomin na pokojnega Bogomirja Špacapana. Iste dne je društvo organiziralo tretji natečaj zborovskega cerkvenega petja Bogomir Špacapan, ki je potekal v domači cerkvi. Tokrat se je prijavilo kar 9 zborov, in sicer 2 zamejska in 7 iz Slovenije.

rosa, ostra kosa rada trava se kosi v režiji Lidije Jarc. Sodelovali so: domača dramska skupina, otroški pevski zbor Podgora, MePZ Podgora in MoPS Akord. Gost večera je bil moški zbor Laurino iz Trenta.

Otroški pevski zbor Podgora je v sodelovanju s PD Podgora organiziral miklavževanje v župnijski dvorani v Podgori. Večer so otroci popestrili s petjem, z glasbo in recitacijami (5.12.)

Društvo je 26. decembra organiziralo spominsko mašo ob 70. obletnici zastrupitve skladatelja Lojze Bratuža. Po maši so bili

Walter Bandelli

recital pesmi Ljubke Šorli, petje gosta, zbora Lojze Bratuž, in nastop glasbene skupine SCGV Emil Komele.

Društvo Podgora je 23. februarja 2007 z drugimi organizacijami priredilo proslavo ob 70-letnici smrti skladatelja Lojze Bratuža. Program so oblikovali MePZ Podgora, MoPS Akord in domača dramska skupina. Najprej smo odkrili spominsko ploščo na stavbi, kjer je bil 26.12.1937 Bratuž zastrupljen, nato pa na trgu Lojze Bratuž, pred cerkvi v Podgori, počastili njegov svetel spomin s petjem in priložnostnim recitalom.

Na oljčno nedeljo je bila maša zadušnica v spomin na pokojnega Bogomirja Špacapana. Iste dne je društvo organiziralo tretji natečaj zborovskega cerkvenega petja Bogomir Špacapan, ki je potekal v domači cerkvi. Tokrat se je prijavilo kar 9 zborov, in sicer 2 zamejska in 7 iz Slovenije.

GORICA SKPD MIRKO FILEJ

Delovanje društva je bilo v minuli sezoni osredotočeno na uprizoritve veseloigre S pesmijo v stare cajte, izvirnega dela Erike Valentinčič.

Veseloigro smo premierno uprizorili dne 15. junija na Kusičevi domačiji na Oslavju. Ponovitve smo imeli še 18. junija pri Štekarjevih v Števerjanu, 22. junija pri Kršulinovih na Vrhu sv. Mihaela, 24. junija pri Županovih v Podgori, 16. septembra v Sprejemnem centru Gradina v Doberdobi in 23. septembra v Kinodvorani v Šempetru pri Gorici. Igralci Odra90 so sodelovali

kot soorganizatorji in recitatorji še pri raznih drugih pobudah.

5. avgusta smo priredili na skupnem goriškem trgu, v sodelovanju s skupnostjo Arcobaleno, Kulturnim domom iz Gorice in skupnostjo Beati i costruttori di pace, predstavo z naslovom Vivere la memoria per costruire un futuro umano di pace ob obletnici atomske bombe nad Hiroshimo.

Dne 22. oktobra smo sodelovali kot recitatorji in glasbeniki na srečanju z naslovom Da ne bi pozabili v organizaciji KD Skala iz Gabrij.

Robert Cotič

V mesecu novembru smo sodelovali kot recitatorji na

večeru poezije goriških pesnikov na Goriškem gradu, organizator večera je bil krožek Tullio Crali iz Gorice.

Od meseca septembra so člani Odra90 sodelovali kot sooblikovalci in igralci v trojezični gledališki predstavi Wochein, izvirni igri Lidije Jarc, v organizaciji društva MOST. Premiera je bila 21. marca v Kulturnem domu v Gorici, ponovitev pa 28. marca v isti dvorani v sklopu festivala komičnega gledališča Komigo.

Dne 16. aprila smo v goriški knjižnici sodelovali kot recitatorji na predstavitvi nove knjižne izdaje pravljic z naslovom Favole a teatro avtorice Marie Rosarie De Vitis Piemonti.

RUPA-PEČ PD RUPA-PEČ

Prosvetno društvo je 25. in 30. aprila 2006 ter 1. maja 2006 organiziralo tradicionalni Praznik fitalje. Prvi dan prireditve se je začel z nastopom otroških pevskih zborov Vrh sv. Mihaela, Štmaver in Rupa-Peč. Sledila sta tekmovanje v cvrtju najboljših fitalje ter ples z ansambлом Happy day. Drugi dan je bil namenjen predvsem staremu običaju dvigovanja mlaja. Smreko so posekali že prejšnji dan na Trnovem. Predvidena sta bila tudi nastop skupine Starši ensemble in mali romjanski muzikanti ter ples z ansambлом Hram, a je vse odpadlo zaradi slabega vremena. Na Praznik dela, 1. maja, smo podelili priznanje dvema neutrudnima delavcema prosvetnega društva, Ivu Kovicu in Miljani Kogoj. Oba sta namreč 25 let imela pomembno funkcijo v društvu: prvi je bil predsednik, druga pa blagajničarka. Nato je nastopil ŽePZ Vesna iz Sv. Križa, pisatelj

Boris Pahor je imel slavnostni govor, dramska skupina iz Štandreža je nastopila z zabavno veseloigro, za ples pa je poskrbel ansambel Happy day.

MePZ je 6. maja 2006 nastopil na Srečanju pobratenih zborov. To je letno srečanje, ki se ga udeležijo trije pobrateni zbori, in sicer MePZ Fran Bogovič iz Dobove, MePZ Ciril Silič iz Vrtojbe in MePZ Rupa-Peč. Srečanje je letos gostil naš zbor. Koncert je bil v Kulturnem domu v Sovodnjah. Koncertu je sledila družabnost v društvenih prostorih. MePZ Fran Bogovič iz Dobove je prispel v Rupo že dopoldan. Po kosilu, v osmici pri Salamonu, so šli pevci, skupaj z nekaterimi člani društva, na ogled Devinskega Gradu in morja v Sosljanu.

PD je 2. julija organiziralo izlet v Istro (Grošnjani in Motovun) za člane in vse tiste, ki so na katerikoli način pomagali pri dejavnostih društva, v avgustu pa iz-

let v Litvo, Latvijo in Estonijo.

MePZ je prvega oktobra nastopil v Mengšu kamor so ga povabili tamkajšnji gasilci, ki so zadnji dan v aprilu prikazali v Rupi in na Jeremitišču ročno dvigovanje mlaja. Zbor je sodeloval tudi pri slovesnosti ob odkritju doprsnega kipa Simona Gregorčiča na Verdijevem korzu. V nedeljo, 12. novembra, je društvo sodelovalo pri slovesnosti zahvalne nedelje v Rupi in pri organizaciji pokušnje domačih vin in kruha. Pri blagoslovu poljskih pridelkov je pel MePZ.

V novembru je MePZ nastopil na 48. reviji goriških pevskih zborov Cecilijanka.

PD je 25. novembra organiziralo srečanje in ogled diapozitivov za izletnike, ki so poleteli z duštvom obiskali baltiške države. Fotografije sta predstavila Mario Mucci in Viktor Selva. V novembru in decembru je PD organiziralo tečaje, ki jih je vodila gospa Klavdija iz Nove Gorice. Z njo so se udeležence srečale trikrat. Izdelovale so adventne venčke, okraske iz slanega testa in pogrinjke.

PD je 3. decembra organiziralo enodnevni izlet na božični sejem v Gradec, 5. decembra pa miklavževanje. Nastopili so otroci OPZ Rupa-Peč. Gledališka skupina je v torek, 5. 12., v KCLB v Gorici odigrala prizor

Katja Batistič

Zgodba o Miklavžu v režiji Martine Quaggiato in Arianne Pinna, nato večer v Rupi, naslednji

dan pa v Gabrijah, na sedežu KD Skala.

OPZ je 10. 12. nastopil na Mali Cecilijanki, MePZ 10.12. na božičnem koncertu v Sosljanu. Božični koncert, Božične note, je organiziral MePZ Rilke. Ob tej priložnosti so nabirali tudi prispevke za humanitarno organizacijo Emergency.

MePZ je sodeloval na reviji Sovodnjska poje, ki je bila 4. februarja 2007, in na prazniku sv. Valentina v Štmavru.

28. februarja so člani zbora pripravili zakusko ob slovesnosti podelitve Priznanja Kazimir Humar. S tem so se želeli pevci spomniti dolgoletnega zborovodje Zdravka Klanjščka, ki je bil eden izmed nagrajencev. Zbor mu je zapel pesem, ki jo je sam napisal ob 50-letnici zbora Rupa-Peč. Obdarili smo ga in se mu prisrčno zahvalili za dolgoletno, neutrudno delo, ki ga ne bomo mogli nikoli z ničimer dovolj poplačati. Vedno mu bomo lahko le hvaležni.

MePZ je 3. marca nastopil na reviji Primorska poje, v Prosvetnem domu na Opčinah.

PD je v marcu z amaterskim

športnim društvom Vipava organiziralo letni zimski izlet na Trbiž in Sv. Višarje.

21. in 28. marca so v Rupi potekali tečajji velikonočnih ročnih del. Gospa Klavdija je navdušila udeležence s svojimi idejami in materiali in pripravila prav prijetno vzdušje. Na tečaju so si udeležence izmenjale izkušnje in tehnike in tako skupno soustvarjale in se medsebojno bogatile ter seveda ne nazadnje tudi zblíževale in spoznavale.

PD je v aprilu organiziralo barvanje pirhov za otroke iz Rupe in s Peči. Pobude se je udeležilo veliko otrok. Starši in otroci so bili navdušeni in pokazali zanimanje za take in podobne pobude.

Društvo je 13. aprila organiziralo v cerkvi sv. Marka v Rupi koncert Glasbeni trenutki v pomladanskem večeru. Nastopali so OPZ in MePZ Rupa-Peč, solopevka Mirjam Pahor ter organizator Mirko Butkovič.

MePZ in OPZ sodelujeta tudi pri raznih vaških prireditvah, kot na primer 25. 4. in 1. 11. za počastitev padlih pri spomenikih v Rupi in na Peči.

ŠTANDREŽ PD ŠTANDREŽ

Tudi v tej sezoni je bilo društveno delovanje zelo bogato in razvejeno.

28. aprila je MePZ nastopil na tradicionalni reviji Primorski poje v Boljuncu; 1. maja je bila ponovitev predstave Kdo je zadnji v Rupji; 7. maja je bil izlet v Dravograd; 20. maja je bila ponovitev igre Hamlet v sosednji vasi v Izlakah; 21. maja sta zbor in dramski odsek sodelovala na druženju v Mačkovljah z naslovom Zapoje prijatelji; 26. maja je bilo ob Prazniku špargljev odprtje razstave tekstilnih ročnih izdelkov Iz domače skrinje; 27. maja je bil slikarski ex-tempore za otroke iz vrtca in osnovne šole; 4. junija so bili nagrajevanje ex-tempore, nastop zbora Trnovo in premierna uprizoritev enodejanke Janeza Povšeta Vojna škovac v izvedbi dramskega odseka PD Štandrež; 11. junija je bil nastop MePZ Štandrež v domači cerkvi na koncertu Marijinih pesmi; 23. junija je bila ponovitev predstave Vojna škovac v Medji vasi; 24. junija so štandreški igralci ponovili predstavo Čudna bolezen v Cerovem.

Letos je društvo organiziralo niz gledaliških predstav Gledališče pod zvezdami. Naša zvesta publika si je lahko ogledala pet predstav, ki so jih odlično odigrale dramske skupine, predstavnice manjšinske stvarnosti pri nas in v sosednjih državah. Zvrstile so se: 28. junija gledališka skupina G. Tartini iz Pirana - De qua e de la -; 10. julija KPD Planina iz Sel na Koroškem - Odkritosrčna lažniva -; 13. julija gledališka skupina iz Čedad-Orkester -; 14. julija gledališka skupina Trigeminus iz Manzana - Muri di ridi o Sganassa -; 15. julija gledališka skupina iz Porabja - Male vojne -; 6. julija je bil ogled diapozitivov iz Armenije; 22. julija je bila ponovitev enodejanke Čudna bolezen in Kdo je zadnji v Prvačini; 26. julija pa ponovitev Hamleta v sosednji vasi v Šempolaju; 20. avgusta so igralci odigrali igro Hamlet v sosednji vasi v Kanalu; 30. avgusta pa igri Kdo je zadnji in Trim steza v Nabrežini; od 1. do 3. septembra je bil tridnevni izlet - ogled gradov Južne Češke; 6. septembra je bila ponovitev dela Stara garda v Šempolaju; 20. septembra je bil ogled diapozitivov izleta na Južno Češko; 24. septembra je štandrež obiskalo društvo Vrbje. Ponudili smo jim ogled mesta in predstave Hamlet v sosednji vasi; 19. in 30. septembra ter 1. oktobra je društvo sodelovalo s kioski na že tradicionalni manifestaciji Okusi ob meji v organizaciji goriške občine; 2. oktobra se je začel abonmajski niz Štandrež 2006 s predstavo Moški art v izvedbi gledališkega društva iz Kranjske Gore; 14. oktobra je bila ponovitev igre Hamlet v sosednji vasi v Kranjski Gori; 21. oktobra je društvo sodelovalo pri oblikovanju Gregorčičeve proslave ob odkritju doprsnega kipa pesnika v goriškem parku; 27. oktobra je bila ponovitev Hamleta v sosednji vasi v Polzeli; 28. oktobra pa Stare garde v Dobrovju; 29. oktobra je bila osrednja proslava 50-letnice OPZ Štandrež; 4. novembra je v spodnjih prostorih župnijske dvorane potekalo vsakoletno martinovanje; 5. novembra je bila druga abonmajska predstava: dramska skupina iz Branika je predstavila francosko

farso Kadar se ženski jezik ne suče. Na prvi skupni kulturni prireditvi organizacij Slovenec v Avstriji, Italiji in Madžarski (pod pokroviteljstvom Javnega sklada RS) Preko mej so igralci odigrali odlomek iz Stare garde, 10.11. 2006 v Ljubljani, 11.10. v Pliberku, 12.11. v Kulturnem domu v Trstu, 2.12. v Mariboru ter 12. 12 v Monostru.

12. novembra so si abonenti ogledali nagradno predstavo SNG Nova Gorica, in sicer Šoferji v politiki v izvedbi amaterske skupine iz Ljutomer; 19. novembra je MePZ Štandrež nastopil na tradicionalni Cecilijanki v KCLB; 24. novembra je društvo v sodelovanju z OŠ F. Erjavca iz Štandreža priredilo Gregorčičevo proslavo; 26. novembra je bila tretja abonmajska predstava:

Chiara Mucci

amatersko gledališko društvo Kontrada Kanal je predstavilo komedijo Antona Ingoliča Krapji; 5. decembra je v prostorih župnijskega doma potekalo vsakoletno miklavževanje; 10. decembra je bila 4. abonmajska predstava Pokvarjeno v izvedbi dramske skupine iz Ospa. 12. decembra je bila ponovitev igre Kdo je zadnji v Novi Gorici; 17. decembra je bil v štandreški cerkvi Dan miru; 23. decembra je bila ponovitev igre Kdo je zadnji v Zaloščah; 24. decembra, na božični večer, je v sugestivnem vzdušju nastopil mladinski zbor, predstavil je nekaj pesmi, ki segajo v zgodovino svetovne božične glasbe; 26. decembra je mladinski zbor nastopil v goriški stolnici; 5. januarja je PD Štandrež v sodelovanju z ZKD Nova Gorica organiziral Božično-novoletni koncert 2006, na katerem so nastopili: Goriški pihalni orkester, MePZ Lipa-Sempas, Vokalna skupina Dornberški fantje, Vokalna skupina Grlica - Budanje in župnijski MPZ Brje; 7. januarja 2007 se je po vaških ulicah vila vsakojana ob Klopinskem jezuru, ki so pobrateni z občino Škocjan ob Soči in so praznovali 100-letnico obstoja svojega slovenskega kulturnega društva. V juniju smo imeli sejo s podžupanjo M. Cuzzi za postavitev 150 dvojezičnih smerokazov v Ronkah; predstavili smo knjigo Sardinici Goričanke Dorice Makuc, organizirali smo v Selcah tradicionalno svetoivansko kresovanje z nagrajevanjem najlepših vencev, v gosteh smo imeli predstavnike deželne odbora SSO. V Gorici smo bili nagrajeni na 2. Priznanju Kazimir Humar. V juliju smo razstavljali slovenske knjige ob prazniku ANPI v parku v Selcah in sodelovali z ronško občino pri sprejemanju otrok pobratenih občin

ge Domače sirarstvo za zabavo in zares. Ob tem je bila tudi pokušnja raznih sirov in drugih sirarskih izdelkov.

4. marca je bila ponovitev igre Balkanski špijon v Mačkovljah; 10. marca je bila enodejanke Kdo je zadnji v Tolminskem Lomu; 11. marca je bila v štandreški cerkvi revija Primorska poje. Istega dne je bila tudi ponovitev Balkanskega špijona v Novi Gorici; 16. marca je bila v sklopu Linhartovih srečanij predstava Balkanski špijon v Vipavi; 18. marca sta na Linhartovem srečanju Severne Primorske dve članici našega društva prejeli priznanje, in sicer Federica Bello za najboljšo stransko vlogo in Marta Bizjak za najboljšo glavno vlogo v igri Balkanski špijon. Nagrajevanje je bilo v SNG Nova Gorica. 24. marca je v prostorih župnijskega doma potekal materinski dan, na katerem so otroci zborčka odigrali igro Afariji pod mentorstvom Daniele Puia in Alessandre Schettino. 25. marca je MePZ nastopil na vsakoletni reviji Primorska poje v Cerovem. 30. marca je bila ob 40-letnici smrti pesnika Alojza Gradnika v KCLB v Gorici proslava Vrata odprsem svojega srca nočoj v sodelovanju ZSKP, našega društva ter ZKD iz Nove Gorice. 14. marca je bila enodejanke Kdo je zadnji v Šempetru, Balkanski špijon pa v Desklah. 15. marca je bila ponovitev igre Kdo je zadnji v Zgornjem Lokovcu.

ŠTMAVER KD SABOTIN

Kulturno delovanje v Štmaveru je bilo pestro tudi v minulemu letu. Organizirali smo vsakoletne prireditve ter praznike, in sicer miklavževanje, martinovanje s kosilom za člane in prijatelje ter dvanaesti natečaj Jaslice pri nas doma s projekcijo filma, diapozitivov in razstavo slik ogledanih jaslic. Ob praznovanju sv. Valentina je bila na ogled razstava slikarja Hijacinta Jusse. Umetnika je predstavil likovni kritik Saša Quinzi. Nastopil je tudi MePZ Rupa-Peč. V nedeljo pa je bila tradicionalna šagra s sveto mašo in z nastopom Pihalnega orkestra iz Goriških brd. V sodelovanju s krajevnim svetom in z domačo župnijo je tudi lansko leto potekalo dvodnevno praznovanje ob 17. pohanu na Sabotinu. Na sporedu so bili odprtje razstave, pohod in sveta maša na vrhu Sabotina. Društvo je sodelovalo ob praznovanju sv. Ane v Pevmi, pri poučno rekreativnih pohodih na Sabotin osnovnošolcev iz Pevme in višješolcev iz Gorice. Že vrsto let sodeluje tudi s Centrom za Arheološke in zgodovinske raziskave na Goriškem. Decembra je bilo v soorganizaciji s krajevnim svetom in z župnijo božično srečanje v cerkvi v Pevmi z nastopom zborov Ipravka in Jacobus Gallus. Nekateri člani so s svojimi jaslicami sodelovali na 5. slovenski razstavi jaslic z mednarodno udeležbo na Sveti Gori.

Rusi na ves gas je bil naslov letošnjega alegoričnega pustnega voza, s katerim smo se Štmaverci in prijatelji iz sosednjih vasi

Matjaž Pintar

udeležili nekaterih sprevodov v naši deželi in poleg odličnih prvih in drugih mest prejeli tudi prehodni pokrajinski pokal. To nagrado so uvedli pred tremi leti s pravilom, da ostane v trajni lasti tistega društva, ki ga osvoji tri leta zapored. Društvo Sabotin je ta podvig uspel in po treh letih je pokal dokončno ostal v naših rokah. Skupina članov je sodelovala ob spustu po Soči na 21. Soški regati. Društvo je sodelovalo pri po-

budi Naj, naj, naj maj, pri maši na Sabotinu, ki jo je organizirala Concordia et Pax, pri organizaciji "Valentinovega poljuba" v kasarni na Sabotinu, pri odprtju razstave v kasarni na Sabotinu z naslovom Okolje in srednji vek na Sabotinu, pri prvem kolesarskem vzponu na Sabotin, pri čiščenju Pevmice z društvom Čarnik. Društvo je sodelovalo še pri odprtju razstave fosilov in ostankov fresk cerkvice sv. Valentina, ki je bila na ogled v cerkvi v Štmaveru. Organiziralo je enodnevni izlet po Slovenski Istri v spremstvu domačega župnika.

Mladinska gledališka skupina je za miklavževanje uprizorila igrico Forum. MoPZ Štmaver je pod vodstvom Nadjke Kovčič pel na revijah Cecilijank, Primorska poje, na Mednarodnem koncertu učiteljskih pevskih zborov v Trziču pri Kranju, pri spomeniku padlim v Pevmi, v domu za ostarele v Foglianu, na večer, na katerem so Solkanci predali betlehemsko luč naši skupnosti na kmečkem mejnem prehodu Grad - Štmaver, in na vseh že prej omenjenih kulturnih prireditvah v vasi. V mesecu aprilu so pevci moškega zbora in nekateri člani društva šli na dvodnevni izlet v Belo krajino, kjer je zbor s petjem sodeloval pri sveti maši in se predstavil s krajšim koncertom.

OPZ je nastopil na reviji Mala Cecilijanka in na raznih prireditvah v vasi, v decembru pa so skupaj z župnikom obiskali starejše ljudi v okraju.

GORICA MoPZ MIRKO FILEJ

Moški zbor Mirko Filej iz Gorice je v letu 2006 praznoval 40-letnico delovanja. Ob tej priložnosti je priredil v nedeljo, 7. maja, v Kulturnem centru Lojze Bratuž celovečerni koncert. 12. maja je zbor v osmici v Rupji oblikoval pevski večer, ki ga vsako leto organizira občina Sovodnje ob Soči. Sezono 2006/2007 je zbor Mirko Filej začel z

nastopom na slovesnosti odkritja doprsnega kipa pesnika Simona Gregorčiča v goriškem Ljudskem vrtu. 11. novembra je zbor sodeloval na prazniku sv. Martina v Vipolzah, 19. novembra pa je kot vsako leto pel na reviji Cecilijanka. Zbor Mirko Filej že vrsto let sodeluje z mešanim zborom iz Kroke. V nedeljo, 17. decembra, je zbor sodeloval na njihovem tradicionalnem

božičnem koncertu.

18. decembra je bila v Števerjanu maša za pokojne pevce zbora Mirko Filej. 26. decembra je zbor sodeloval na božičnem koncertu v goriški stolnici, ki ga vsako leto prireja Združenje cerkvenih pevskih zborov iz Gorice. 23. februarja je zbor sodeloval na slovesnostih ob 70-letnici smrti Lojzeta Bratuža, najprej s petjem na goriškem pokopališču, nato pa v Kulturnem centru Lojze Bratuž, na oljčno nedeljo pa pri sv. maši v cerkvi sv. Ignacija na Travniku v Kimovčevem Pasijonu.

Andrej Čevdek

LAŠKO SKRD JADRO

Tudi v sezoni 2006/7 je društveno delovanje segalo na kulturno, pevsko in rekreacijsko področje. V lanskem aprilu se je sklenil tečaj izdelovanja kartonastih škatel, v maju pa so se končali vsi trije tečaji slovenskega jezika za odrasle in tečaj klekljanja, ki tradicionalno potekajo na sedežu društva. V maju smo obiskali prijatelje koroškega društva Vinko Poljanec iz Škocjana ob Klopinskem jezuru, ki so pobrateni z občino Škocjan ob Soči in so praznovali 100-letnico obstoja svojega slovenskega kulturnega društva. V juniju smo imeli sejo s podžupanjo M. Cuzzi za postavitev 150 dvojezičnih smerokazov v Ronkah; predstavili smo knjigo Sardinici Goričanke Dorice Makuc, organizirali smo v Selcah tradicionalno svetoivansko kresovanje z nagrajevanjem najlepših vencev, v gosteh smo imeli predstavnike deželne odbora SSO. V Gorici smo bili nagrajeni na 2. Priznanju Kazimir Humar. V juliju smo razstavljali slovenske knjige ob prazniku ANPI v parku v Selcah in sodelovali z ronško občino pri sprejemanju otrok pobratenih občin

Metlika in Wagner ter pri nabirki za bolnike v Avianu.

V avgustu in septembru je potekala tradicionalna dvotedenska poletna predšolska priprava za osnovnošolske otroke. Obiskali jih je tudi čarodej. Organizirali

Karlo Mučič

rali smo nadaljevalni tečaj izdelovanja kartonastih škatel in poskrbeli za običajno novembrsko sv. mašo v Trziču za naše rajne.

Pri obredu je pel ženski zbor iz Ronk. V Doberdobu smo imeli martinovanje in ob praznovanju domače banke pa smo na Gradini imeli razstavo klekljarskih izdelkov. Decembra je bilo v Trziču tradicionalno miklavževanje v največji dvorani Kinemax-a; na njem je sodeloval novogoriški čarodej Saturno; 9. decembra smo sodelovali z občino Škocjan ob Soči pri srečanju s skupnostjo iz Divače. Leto smo zaključili s dvema razstavama čipk, najprej pod občinskim šotorom, nato pa na sedežu društva ob vaškem praznovanju sv. Štefana. Med letom smo z različnimi pobudami sodelovali z občinsko upravo v Ronkah, s sorodnim društvom Trzič, z ŽePZ iz Ronk, z župnijo sv. Lovrenca in z društvom iz Opatjega sela in iz Mirna. Imeli smo tudi dobre stike z različnimi tukajšnjimi bežjaškimi društvom in z Javnim kulturnim središčem v Ronkah. Poleg tega smo v novembru in decembru vzpostavili stike z društvom občine Komen. Sodelovali smo namreč na uradnem srečanju v Komenu, na katerem je bila uradno vzpostavljena vez med občinama Ronke in Trzič na Laškem ter Doberdobom s kraško realnostjo. Ti stiki bodo verjetno privedli do skupnega projekta, do ustanovitve slovensko-italijan-

skega kraško-regijskega občinstva.

Pevski večeri so bili raznoliki. Najprej na božični koncert, ki smo ga organizirali v cerkvi sv. Lovrenca smo povabili v sklopu Nativitas-a dve znani tržaški skupini (zbor Jacobus Gallus in orkester GM Synthesis 4 iz Trsta). Na dnevu slovenske kulture pa so peli Mladinski zbor Mali muzikanti iz Romjana, MePZ Starši Ensamble iz Ronk in Andrejka Možina. Igor Zobin pa je zajgral ob prvi predstavitvi slovenske poezije in pesnikov v Trziču v sklopu mednarodne pesniške delavnice "Absolute poetry".

V februarju je predaval na sedežu društva P. Orlando iz Jamelj o simbolologiji ikon in njihove izdelave. Potem v naslednjih mesecih smo skupaj z društvom SKRŠD Trzič imeli nekaj projektnih skupaj. In to sta bila Prešernova proslava v občinskem gledališču in že omenjeni prvi zamejski pesniški natečaj v Laškem posvečen Bernardki Radetič ob katerem smo tudi otvorili razstavo slik 24 pesnikov dveh manjšin, ki sta jo pripravili Andrej Furlan in Martina Kafol iz Trsta. Pomembnih pobud bomo še deležni letos, ker društvo tudi s temi praznovanji in bo praznovalo svojo 20. letno delovanje in obstoj v Laškem.

GORICA

MePZ LOJZE BRATUŽ

Dan po lanskem občnem zboru Zveze je mešani pevski zbor Lojze Bratuž odšel v Pariz. Gostovanje v Franciji smo imeli v načrtu veliko let, lani pa smo ga z ne majhnimi težavami tudi izpeljali. Tridnevno bivanje v Parizu smo preživeli med nastopanjem in ogledom francoske prestolnice. V slovenskem domu v Chatillonu smo spremljali s slovenskim petjem sv. mašo, po njej smo slovenski izseljenki skupnosti poklonili koncert slovenskih ljudskih pesmi, ki so ga rojaki spremljali z globokimi občutki. V Parizu smo nato imeli še samostojni koncert na Slovanskem konservatoriju. Poleg uradnih nastopov pa smo s pevci zapeli tudi ob bregovih Sene, med umetniki na Montmartru in v znameniti katedrali Notre Dam. Menimo, da sta se vloženi trud in zahtevni finančni izdatki obrestovala, saj smo prepričani, da bo dogodek ostal v trajnem spominu tako pariških rojakov kakor tudi naših pevcov.

Lansko sezono smo nadaljevali vse do 1. julija, ko smo sodelovali na mednarodnem zborovskem tekmovanju v ljudskem petju v kraju Azzano Decimo pri Pordenonu, kjer smo skupaj z italijanskim zborom iz Rovagnate prejeli 1. nagrado, komisija pa nam je dodelila tudi Veliko nagrado Občine Azzano X. V jesenskim mesecih smo pripravili z zborom iz Sel na Koroškem koncert ob 250-letnici rojstva Wolfganga Amadeusa Mozarta. Njegovo Misso brevis v C duru smo ob spremljavi orkestrašev Slovenske filharmonije in solistov izvedli oktobra v sklopu Koroških kulturnih dnevo na Primorskem ter mesec kasneje v Škocjanu na Koroškem in na Koroških kulturnih dnevih v Mariboru. Seveda smo tudi v zadnjem letu potrdili že ustaljeno prisotnost

na krajevnih pevskih revijah: zapeli smo na Cecilijanki, na italijanski različici, posvečeni sv. Ceciliji, na srečanju Pian-Miniussi v Gradišču in pred nedavnim na Primorski poje. Ob tem smo vse leto z veseljem sprejemali vabila za sodelovanje pri različnih pobudah: s svojim petjem smo tako prispevali ob odprtju Gregorčičevega kipa v Ljudskem vrtu v Gorici, na slovesnosti ob obletnici mučenja Lojzeta Bratuža v Pod-

Miloš Cotar

gori in nato še na svečanosti, ki je bila ob obletnici njegove smrti.

Sprejemanje takih obveznosti včasih tudi zaustavi načrtovano delo, ki ima bolj dolgoročne cilje. Včasih so zaporedni nastopi na raznih proslavah tudi krivi, da ta ali oni pevec kaj zagodnja. Zdi se pa nam vendar pomembno, da skušamo ugoditi vsem prošnjam, saj se pri tem dobro zavedamo, da je zbor pred več kot pol stoletja nastal prav iz potrebe po takem priložnostnem nastopanju. Obenem se zavedamo, da živi naša narodna skupnost v okolju, ki jo ogroža in sili v asimilacijo, zato

moramo upoštevati, da je vsaka najmanjša pobuda koristna za naš obstoj. Naš cilj torej ni izključno umetniški užitek ob lepem petju. Verjamemo v poslanstvo, ki ga kot zbor opravljamo, zato je tudi v zboru čutili splošno zadovoljstvo in veselje. Vsem pevcem so pri srcu petje, slovenska beseda in vesela družba. Nikogar ni potrebno posebej prositi in prepričevati, naj resno sodeluje pri vajah in načrtih, in to sta po našem mnenju največje zadoščenje in najlepši rezultat, ki si ga lahko želi vodstvo društva. Pomeni namreč, da sta v skupini dozorela tovarštvo in solidarnost, ki potegne za seboj tudi tiste, katere ta ali oni načrt ne prepriča in se obotavljajo ter imajo dvome do določenih pobud. Sproščeno ozračje tudi privablja nove člane in to je še kako pomembno. 22. - 25. aprila 2006 Pariz: gostovanje z nastopi pri slovenskih izseljenih v Parizu in na slovanskem konservatoriju; 1. julija: Azzano Decimo (PN): tekmovanje v ljudskem petju (1. mesto in Grand Prix mesta Azzano X); 15. oktobra - Gorica: Koroški kulturni dnevi na Primorskem; koncert s solisti in orkestrom (stolna cerkev); 21. oktobra - Gorica: sodelovanje v skupnem zboru pri odkritju kipa Simona Gregorčiča v mestnem vrtu; 27. oktobra - Gradišče: revija pevskih zborov Pian-Miniussi (sala Bergamas); 18. novembra - Gorica: Cecilijanka (Kulturni center Lojze Bratuž); 24. novembra - Gorica: italijanska Cecilijanka (cerkev sv. Ignacija); 26. novembra - Škocjan na Koroškem: koncert z zborom iz Sel, orkestrom in solisti (župnijska cerkev); 26. novembra - Maribor: Koroški kulturni dnevi v Mariboru: koncert z zborom iz Sel, orkestrom in s solisti (farna cerkev Pobrežje); 26. decembra - Podgora: svečanost ob 70-letnici zastrupitve Lojzeta Bratuža; 23. januarja 2007 - Gorica: svečanost ob 70-letnici smrti Lojzeta Bratuža (KCLB); 1. aprila - Lokev: Primorska poje

tekmovalo 6 zborov, 3 otroški in 3 mladinski. Skupno je bilo približno okrog 350 otrok. Cilj naše prireditve je, da se otroci s petjem veselo predstavijo in spoznajo. To privede do zdravega soočenja medsebojnih manjših ali večjih razlik in do spoznanja, da živijo v veliki skupnosti, v kateri nihče ni enak drugemu, toda vsi skupaj so del istega naroda. Namen je seveda tudi ta, da se otroci oz. pevski sestavi med seboj sproščeno pomerijo in tekmujejo. Svet zborovskega petja ni sestavljen le iz strokovnih, nadarjenih in izučnih pevcov. Sestavljen je večji del iz vaških-ljubiteljskih zborov, v katerih pa zraste marsikateri odlični pevec. Te zборе moramo gojiti in jim pomagati do čim boljšega razvoja. Naša revija nudi možnost nastopa in tekmovanja vsem, ki si tega želijo. Strokovna komisija izbere zmagovalca, podeli nagrade in razna priznanja, kar gotovo spodbuja zore k nadaljnjemu delovanju. Pa tudi občinstvo sodeluje, izbere svojega ljubljence in ga nagradi. Naša revija pa stremi za tem, da ostane pristna, domača, skratka, da se njen duh ne spreмени v perfcionizem, ki pelje v brezobnost, saj tega je v življenju še preveč. Vemo, da napak in pomankljivosti ne manjka, toda tudi drugod so.

Na tem mestu se želimo zahvaliti vsem, ki nam stojijo ob strani, nam pomagajo in tako omogočajo, da naše društvo lahko deluje. To so člani, odborniki, starši naših otrok, prijatelji, sponzorji in tudi tisti, ki nam izrečejo le besedo spodbude.

DOBERDOB

SKD HRAST

Delovanje društva Hrast sloni na dejavnosti, ki zaobjemajo zborovsko, mladinsko - otroško dejavnost in širitev kulture v domačem prostoru. Zborovska dejavnost je bila tudi v minuli sezoni še kar pestra. Sledili so si nastopi in koncerti v Gorici, na Kostonjeh, v kraju Samardecchia (Videm), v Doberdobu, Teramu, na Vrhu sv. Mihaela, v Trziču, Postojni, Štandrežu, Vipavi in Nabrežini.

V gosteh smo imeli MePZ Sv. Nikolaja iz Litije, s katerim smo oblikovali skupen koncert. Nastopili smo v KCLB na konferenci slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije. Celovečerni koncert na Kostonjeh je bil v sklopu večerov iz vrstov sv. Franciška. Zbor je imel dvodnevni nastop v Teramu na reviji Rassegna polifonica Aprutina in celovečerni koncert skupaj z MePZ F.B. Sedej iz Števerjana v Standrežu. Vrhunec sezone je bil za zbor prav gotovo nastop na tekmovanju v Postojni, kjer je osvojil zlato plaketo mesta Postojne, dirigent Hilarij Lavrenčič pa je prejel posebno priznanje za najboljšo izbiro programa.

Pri mladinski-otroški dejavnosti je društvo organiziralo matinee in poletne večere risank v slovenskem jeziku, Igre brez meja in tekmo z gorskimi koleši. Teh dejavnosti so se udeležili tudi številni otroci iz Laškega in tako omogočili prijateljske stike med otroki slovenske in italijanske narodnosti. Pri tem sklopu dejavnosti ne manjka vsakoletno miklavževanje. Društvo je v sodelovanju Planinskega društva iz Gorice in Italijanskim CAI organiziralo skupaj s Centrom Lojze Bratuž večer na gorniško tematiko. V svoji sredi smo imeli svetovno znana alpinista Nives Meroi in Romana Benet, ki sta uspešno opravila vzpon na K2 in s tem osvojila že devet osemtisočak.

V sodelovanju s pihalnim orkestrom Kras iz Doberdoba je društvo priredilo zanimiv kulturni večer v režiji Andreja Čer-

Maurizio Peric

nica na temo povezave domačega okolja v zgodovini, naravi in glasbi.

Prihodnji konec tedna pa se bomo skupaj z zborom Lojze Bratuž predstavili na dvajsetem državnem tekmovanju Naša pesem 2007 v Mariboru. Ob tem naj gre zahvala Zvezi slovenske katoliške prosvete za finančno in moralno podporo z upanjem, da bomo skupno z MePZ Bratuž na čim boljši način predstavili naš zamejski kulturni prostor. 21.5.2006 je bila matinea s predvajanjem risank v slovenskem jeziku za otroke vrtca in osnovne šole na sedežu društva; 27.5. je društvo organiziralo Igre brez meja (suhi slalom, vlek vrvi, igre z vodo in balončki ipd.) Sodelovalo je približno 45 otrok iz Doberdoba in okolice Ronk ter Trziča. Druga izvedba teh iger je že zadobila tradicionalni pečat, saj je res zaželjena priložnost za prijateljske stike med otroki slovenske in italijanske narodnosti.

29.5. je bil na Kostonjeh (Nova Gorica) koncert zborov v sklopu sezone Kulturnega doma in niza iz vrstov sv. Franciška; 16.6. je bil nastop zborov na reviji v kraju Samardecchia (Videm); 18.6. je bil v doberdobski cerkvi

sv. Martina zaključek sezone. V gosteh smo imeli zbor Sv. Nikolaja iz Litije, ki je skupaj z MePZ Hrast izoblikoval celovečerni koncert.

13.7. je društvo organiziralo celovečerno predvajanje risank v slovenskem jeziku za otroke (in tudi za odrasle) na odprtem v večnamenskem centru Gradina v Doberdobu. Od 6. do 20. avgusta so potekali tradicionalni študijski dnevi v Žabnicah v Koči sv. Jožefa. 13.9. je bil nastop zborov v Kulturnem centru L. Bratuž ob konferenci slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije. 30.9. in 1.10. pa sta bila nastopa zborov na 13. reviji Rassegna polifonica Aprutina v Teramu.

2.10. je moška skupina Hrast nastopila na dobrodelnem večeru na Vrhu sv. Mihaela. 14.10. je bil nastop zborov ob 50-letnici krvodajalske sekcije iz Trziča.

19.11. je bil nastop zborov na reviji Cecilijanki v Gorici.

26.11. je bilo regijsko tekmovanje v Postojni. MePZ Hrast je prejel zlato plaketo mesta Postojne, dirigent Hilarij Lavrenčič pa priznanje za najboljšo izbiro programa.

5.12. je društvo priredilo miklavževanje z igrico Na prvi zvezdici se pripelje sv. Miklavž avtorice Franke Ferletič ob 10-letnici njene smrti, v režiji Mateje Černic. Supina je bila nagrajena na natečaju Mladi oder.

14.12. je bil gorniški večer s predavanjem alpinistke Nives Meroi in moža Romana Beneta v Kulturnem centru Bratuž v Gorici. Večer je organiziralo društvo v sodelovanju s planinskim društvom Gorica in italijanskim klubom CAI.

21.12. je bil božični koncert v cerkvi v Štandrežu, ki sta ga izoblikovala zborov Hrast in MePZ F.B. Sedej iz Števerjana.

16.3.2007 smo v soorganizaciji z godbo na pihala Kras priredili v župnijski dvorani zanimiv kulturni večer v režiji Andreja Černica na tematiko povezave domačega okolja v zgodovini, naravi in glasbi.

23.3. je bil nastop na pevski reviji Primorska poje v Vipavi.

16.4. je zbor nastopil na koncertu v Nabrežini na povabilo domačega društva Igo Gruden.

VRH SV. MIHAELA

PD VRH SV. MIHAELA

Novembra smo se ob obisku nadškofa Dina De Antonija pri Jamarski koči skupaj s Kraškimi krti udeležili sv. maše. Obogatili smo jo s petjem. Osmega decembra 2006 sta otroški in mladinski pevski zbor nastopila na Mali Cecilijanki v Gorici.

Decembra smo sodelovali z vaškimi društvom KD Danica na miklavževanju.

12. decembra smo priredili Gregorčičevo proslavo. Recitala so dekleta mladinske vokalne skupine. Gost večera je bil moški pevski zbor Akord iz Podgore.

Na božično vigilijo smo skupno s skavti organizirali vsakoletno koledovanje po vasi. Raznašali smo betlehemsko lučko, obiskali družine in peli božične pesmi. 31. decembra smo v vaški cerkvi uprizorili prizor Nasmeh. 20. januarja 2007 je vokalna skupina nastopila na novoletnem srečanju in na kongresu Slovenske skupnosti v Prečniku, kamor je prišel na obisk minister za finance RS Andrej Bajuk.

1. februarja so otroci in mladi sodelovali na natečaju Mladi oder v Gorici.

4. februarja je mladinska vokalna skupina nastopila na reviji Sovodnjah ob Soči. 24. in 25. februarja je bila mladinska vokalna skupina na dvodnevni skupni vajah v Dragi pri Trstu. 23. marca se je mladinska vokalna skupina prvič

predstavila pred širšim občinstvom na reviji Primorska poje v Ajdovščini.

Za Veliko noč smo organizirali nagrajevanje pirhov v vaški cerkvi na Vrhu sv. Mihaela in sodelovali s petjem pri sveti maši. 14. in 15. aprila smo priredili 7. dvodnevno tekmovanje in revijalno srečanje Zlata grla, ki je postalo znano tudi izven goriškega okolja. Revijalnega dela, ki je bil v soboto, 14. aprila, v Kulturnem domu v Sovodnjah ob Soči, se je

Doriana Devetak

skupno udeležilo 10 otroških in mladinskih zborov. Na tekmovalnem delu, ki je potekal v nedeljo, 15. aprila, v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici, je

RADIO SPAZIO 103 SLOVENSKI ODSEK

Slovenske oddaje na Radiu Spazio 103, ki ima sedež v Vidmu, se neprekinjeno vrstijo že pet let. Zanje skrbimo še vedno le štirje sodelavci. Snemamo v goriških študijih v ul. Seminario in jih že teden prej pošiljamo v Videm. Z vodstvom radijske postaje imamo dobre odnose in se o morebitnih težavah prijateljsko pomenimo. Pred kratkim je bil za ravnatelja Radia Spazio 103 imenovan beneški rojak Ezio Gosgnach, ki je tudi odgovorni urednik videmskega tehnika La vita cattolica. Tako se prvič po dolgih letih lahko pogovorimo z ravnateljem radia v slovenščini in to nam daje lep občutek, da smo na tej radijski postaji bolj doma. S hvalnoznanostjo se spominjamo prejšnje ravnateljice, gospe Antonelle Lamfrit, Furlanke, ki nam je bila vedno naklonjena.

Slovenske oddaje potekajo po že ustaljeni razporeditvi. Na sporedu so razmišljanja o vprašanjih sodobne družbe, o veri in politiki, radi osvetlimo like pomembnih osebnosti iz sodobne slovenske družbe in tudi iz stare in polpretekle zgodovine. Večkrat kramljamo o odkritih znanosti in o življenju in pojavih v naravi.

V zvočnih zapisih nudimo sveže posnetke naših kulturnih prireditev, predvsem koncertov in preda-

Danilo Cotar

vani. Stalno so na sporedu novice iz krščanskega sveta in prebiranje pomembnih člankov, ki v naših časnikih beležijo utrip slovenske narodne skupnosti v Italiji. Veliko oddaj posvetimo glasbi s posebno pozornostjo do zborovske glasbe. Vedno so na sporedu tudi obvestila o prireditvah in raznovrstnih kulturnih dogodkih.

V tem letu nismo zabeležili nobene pomembne preobrate. Skoraj vse je steklo po že znanih tirnicah. Rad pa bi spomnil na pomembno obletnico, ki jo v krogu ljubiteljskih dejavnosti ne doživljamo prav vsakdo, posebno ne na po-

dročju zasebnih radijskih postaj, ki so na močnem preprihu naglega tehničnega napredka in muhavosti ter razvad sodobnih poslušalcev. Letos se spominjamo 30-letnice obstoja naše skupine, saj smo se s prvimi poskusnimi oddajami v slovenščini oglasili 5. decembra 1977. Dovolite mi, da ob tej priložnosti natančneje zabeležim prve korake.

Načrt za ustanovitev krščanske radijske postaje z imenom Ljudski radio je bil izdelan maja 1977 in konec meseca je bilo poslano vabilo za sodelovanje goriškimi župnijam in raznim kulturnim ustanovam. V poletnih mesecih so kupili osnovno opremo za oddajanje. Oktobra se je neutrudni in nepozabni dr. Kazimir Humar udeležil pripravljalnih srečanj in si bistvene stvari zapisoval na lističe, ki jih hranimo v arhivu kot najstarejše dokumente našega delovanja. V začetku novembra je zabeležil prvi osnutek za slovenski program. Oddaje so se začele 5. decembra v stavbi goriškega bogoslovja v ul. Seminario. Besedila so brali dr. Kazimir Humar, Viktor Prašnik in Niko Klanjšček. Sigla, ki je naznanjala začetek in konec slovenske oddaje, je bila instrumentalna izvedba narodne Le sekaj, sekaj smrečico. Osnutke programov za ves teden je pripravil dr. K. Humar še vse naslednje leto 1978. Bil je navdušen pobudnik, organizator in celo napovedovalec. Potem smo skrb za programe in oddajanje prevzeli drugi sodelavci. Po tridesetih letih imamo dober namen še vztrajati.